

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

1981—1982

ISBN 951-699-771-6
Helsingin yliopiston monistuspalvelu
Helsinki Painatusjaos 1984

HELSINGISSÄ 1984

Helsingin kauppakorkeakoulu

VUOSIKERTOMUS 1981—82

ISBN 951-699-771-6
Helsingin yliopiston monistuspalvelu
Helsinki Painatusjaos 1984

SAKARI MATTILA

Helsingin kauppakorkeakoulun talousmatematiikan ja tilastotieteen professori Kaarlo Sakari Mattila siirtyi virastaan täysin palvelleena eläkkeelle 16.4.1982, joten hän tuli palvelleeksi kauppakorkeakoulua lähes 37 vuoden ajan eritasoisissa opetustehtävissä.

Professori Mattilan elämäntyötä leimaavia piirteitä ovat olleet uskollisuus kauppakorkeakoululle ja toisaalta keskittyneisyys opettajan työhön. Tärkeätä on todeta, että kaikki Sakari Mattilan toimet ja virat kauppakorkeakoulussa ovat olleet talousmatematiikan ja tilastotieteen yhdistettyjä toimia ja virkoja, joten hän on tavallaan tehnyt lähes koko pitkän uransa aikana "kahden miehen työn". Monissa vastaavan suuruissa korkeakouluissa on molemmilla tieteenaloilla yleensä ollut omat oppituolinsa. Helsingin kauppakorkeakoulu sai talousmatematiikan professuurin kuitenkin vasta v. 1976.

Professori Mattilan omat opinnot matematiikan, fysiikan ja kemian aineissa sujuivat ripeästi, ja jo 22-vuotiaana hän oli filosofian kandidaatti. Tutkinnon suoritusvuosi oli 1937. Tämän jälkeen seurasi asevelvollisuus ja opettajaharjoittelu normaalilyseoissa ja neljä vuotta sodan tehtävissä. Sakari Mattila väitteli filosofian tohtoriksi Helsingin yliopistossa v. 1950, mutta jo sitä ennen, 1.9.1945, hän oli tullut Kauppakorkeakoulun talousmatematiikan ja tilastotieteen ylimääräiseksi opettajaksi. Tehtävä vaihtui ns. vakinaiseksi dosentuuriksi v. 1954, apulaisprofessoriksi v. 1957, ja seuraavana vuonna hänestä tuli vt. professori ja v. 1960 talousmatematiikan ja tilastotieteen varsinainen professori.

Helsingin kauppakorkeakoulu esittää professori Sakari Mattilalle lämpimät kiitokset sekä hänen tärkeätä ja mittavasta työstään oman tieteenalansa opetuksen ja tutkimuksen kehittäjänä ja edistäjänä että hänen auliudestaan tukea ja opastaa niin opettajatovereitaan kuin oppilaitaankin.

Professori Mattila piti jäähyväisluentonsa 21.4.1982 aiheesta "Aikasarja-analyysi ja ennusteet". Mieliihyvällä on pantava merkille, että hän on lupautunut jatkamaan tilastotieteen opetusta Helsingin kauppakorkeakoulussa myös ensi lukuvuonna.

APULAISSPROFESSORI JARL LOUHIJA

Tammikuisena sunnuntaina 11.1.1981 päättyi Helsingin kauppakorkeakoulun pitkäaikaisen opettajan, apulaisprofessori Jarl Louhijan elämäntaival.

Jarl Louhija oli syntynyt vuonna 1908. Filosofian kandidaatin tutkinnon suorittettuaan Jarl Louhija toimi aluksi suomen kielen ja ruotsin kielen lehtorina eräissä helsinkiläisissä oppikouluissa. Kauppakorkeakoulun kotimaisten kielten ja kirjeenvaihdon tuntiopettajana Jarl Louhija oli vuosina 1943—48 ja samojen aineiden lehtorina 1948—67. Väiteltään vuonna 1959 filosofian tohtoriksi Bertel Gripenbergin tuotannon symboleja ja kielikuvia käsitelleellä tutkimuksella Louhija nimitettiin suomen kielen ja tyyliopin dosentiksi Kauppakorkeakouluun vuonna 1960 ja saman aineen uuden apulaisprofessorin viran ensimmäiseksi haltijaksi vuonna 1967. Tätä virkaa Jarl Louhija hoiti eläkkeelle siirtymiseensä saakka vuoteen 1972.

Apulaisprofessori Jarl Louhija suoritti Helsingin kauppakorkeakoulussa pitkän ja uutta luoneen päivätyön kotimaisten kielten opetuksen kehittämisessä sekä liikekielen ominaisuuksien ja tyylin tutkimuksen alueella. Opettajana ja työtoverina Jarl Louhija oli valoisan ja innostavan persoonallisuutensa takia erittäin pidetty. Helsingin kauppakorkeakoulu ja sen henkilökunta muistavat kiitollisina Jarl Louhijan toimintaa korkeakoulussa ja kaipaavat hänessä menettämäänsä aitoa ja lämmintä ihmistä ja hyvää ystävää.

LEHTORI HANNU TERÄS

Kesän 1981 lopulla saapui korkeakoululle suruviesti pitkäaikaisen opettajan, lehtori Hannu Teräksen poismenosta 16.8.1981.

Hannu Teräs oli syntynyt vuonna 1907. Suoritettuaan filosofian kandidaatin tutkinnon 1931 Teräs toimi aluksi Turun kauppaoppilaitoksen saksan ja englannin kielen lehtorina. Kauppakorkeakoulun saksan kielen lehtorin virkaan hänet nimitettiin 1949, ja tässä virassa hän toimi eläkkeelle siirtymiseensä asti 1972. Opettajatoimintaansa liittyen Hannu Teräs julkaisi useita saksan kielen oppi-, sana- ja harjoituskirjoja.

Lehtori Teräksen innostunutta ja ammattitaitoista opetusta on saanut nauttia merkittävä määrä saksan kieltä jokapäiväisessä työssään tänään käyttävistä ekonomista, kirjeenvaihtajista ja akateemisista sihteereistä. Hannu Teräksen opetukselle ja muulle toiminnalle korkeakoulun piirissä oli aina ominaista aktiivinen mielenkiinto talouselämän ja kielen ilmiöihin ja kehitykseen, lämmin huumori sekä avoin, rehti ystävyys työtovereita ja oppilaita kohtaan.

Helsingin kauppakorkeakoulu ja sen henkilökunta muistavat syvästi kiitollisina Hannu Teräksen elämäntyötä kannustavana opettajana ja kasvattajana ja tuntevat kaipausta uskollisen ystävän ja pidetyn työtoverin poismenon johdosta.

I Hallinto, opettajat, laitokset sekä viran- ja toimenhaltijat 31.5.1982

Hallinto

Valtuusto

Puheenjohtaja: VOIPIO, JAAKKO, professori

Varapuheenjohtaja: NUOLIMAA, RISTO, assistentti

Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, apulaisprofessori
ANTTILA, MAI, lehtori; varajäsen GAHMBERG, HENRIK, vs.yliassistentti
HAKKARAINEN, H.J., apulaisprofessori; varajäsen ARTTO, EERO, apulaisprofessori
HELLE, REIJO, professori; varajäsen PIHKALA, ERKKI, professori
HYVÄRINEN, LEENA, opintosihteeri; varajäsen TAINIO, RISTO, dosentti
IGNATIUS, KATJA, ekonomi; varajäsen HELLBERG, ESA, kauppat.yo
ILANNE, JUHANI, kauppat.yo; varajäsen HANDOLIN, KIRSTI, kauppat.yo
JUSSILA, JAANA, kauppat.yo; varajäsen KAUKANEN, ARI, kauppat.yo
LÄHTEENMÄKI, KAARINA, toimistosihteeri
KALLIO, MARKKU, professori; varajäsen LAAKSONEN, OIVA, professori
KEINO, ANTTI, kauppat.yo; varajäsen HOTTI, JARMO, kauppat.yo
KUJALA, JAANA, kauppat.yo; varajäsen VÄISÄNEN, JARI, kauppat.yo
KURITTU, JARI, kauppat.yo; varajäsen KALLONEN, KIMMO, kauppat.yo
LAAKSO, JUKKA, assistentti; varajäsen HUHTALA, MARJA-LEENA, lehtori
LAAKSONEN, PIRJO, kirjastonhoitaja; varajäsen LUOSTARINEN, ARI, atk-suunnittelija
LAURILA, MAIRE, osastosihteeri; varajäsen RAMSTEDT, LIISA, osastosihteeri
LEPONIEMI, ARVI, professori; varajäsen NYBERG, AARNI, professori
LINKOMIES, JAAKKO, kauppat.yo; varajäsen HURME, KAISA, kauppat.yo
MATILAINEN, ANTTI, kauppat.yo; varajäsen SYRJÄLÄ, TIMO, kauppat.yo
NIEMI, EERO, lehtori; varajäsen RÖNKKÖ, RAIMO, vt.assistentti
NUOLIMAA, RISTO, assistentti; varajäsen MYLLYRINNE, KULLERVO, kuvalait.hoit.
PAAKKANEN, JOUKO, professori; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apulaisprofessori
PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori; varajäsen LEHTOVUORI, JOUKO, professori
REMES, KEIJO, kauppat.yo; varajäsen RANTANEN, SEPPO, kauppat.yo
SALO, SEPPO, professori; varajäsen MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori
SALONEN, SALLA, kauppat.yo; varajäsen TAVASTILA, MIKKO, kauppat.yo

TEVAJÄRVI, TUOMO, lehtori; varajäsen KYLÄKOSKI, KALEVI, lehtori
VAIVIO, FEDI, professori; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori
VOIPIO, JAAKKO, professori, varajäsen SAARSALMI, MEERI, apulaisprofessori
YLÄ-ANTTILA, LEENA, tutkimusassistentti; varajäsen TIITTULA, LIISA, KTM

Hallitus

Puheenjohtaja: LEPONIEMI, ARVI, professori, rehtori

Varapuheenjohtaja: KALLIO, MARKKU, professori, vararehtori

Jäsenet:

HUHTALA, MARJA-LEENA, lehtori; varajäsen ANTTILA, MAI, lehtori
HUTTUNEN, HEIKKI, laskentakeskuksen johtaja; varajäsen NUOLIMAA, RISTO, assis-
tentti
LEHTOVUORI, JOUKO, professori; varajäsen SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, apulaisprofes-
sori
LYYTIKÄINEN, MATTI, kauppat.yo; varajäsen PARVIAINEN, AIMO, kauppat.yo
MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori; varajäsen SALO, SEPPO, professori
PIHKALA, ERKKI, professori; varajäsen HELLE, RELJO, professori
SANTAMÄKI, TUIRE, tutkija; varajäsen YLÄ-ANTTILA, LEENA, tutkimusassistentti
SYRJÄLÄ, TIMO, kauppat.yo; varajäsen HEISKANEN, PETRI, kauppat.yo
TERVINEN, MAIJA, ekonomi; varajäsen KALLONEN, KIMMO, kauppat.yo

Kansleri

HONKO, JAAKKO OLAVI, professori, KTT, FT h.c., KTT h.c., 22; 80

Rehtorit

LEPONIEMI, ARVI KALEVI, professori, VTT.Rehtori elokuun 1 päivästä 1981
KALLIO, MARKKU JUHANI, professori, Ph.D., ekonomi, Teknillisen korkeakoulun do-
sentti. Vararehtori elokuun 1 päivästä 1981.

Opetus- ja tutkimusneuvosto

Puheenjohtaja: KALLIO, MARKKU, vararehtori, professori

Varapuheenjohtaja: PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori

Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori
KIVIMAA, KIRSTI, apulaisprofessori
LAAKSONEN, OIVA, professori
LEHTONEN, TAPANI, assistentti
LEHTOVUORI, JOUKO, professori
LEIVO, VEIKKO, professori
LEPPINIEMI, JARMO, yliassistentti
MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori
MYLLYNEN, EEVA-KAARINA, kauppat.yo
MÄKELÄ, KAI, kauppat.yo
PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori
SALO, SEPPO, professori
TAINIO, RISTO, dosentti, yliassistentti
TELARANTA, K.A., professori
TERVONEN, EIJA, kauppat.yo
TUOMI, VELI-MATTI, kauppat.yo
VAIVIO, FEDI, professori
VOIPIO, JAAKKO, professori
VUORINIEMI, JORMA, apulaisprofessori
VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori

Asiantuntijajäsenet:

NYBERG, AARNI, professori
AHLSTEDT, LEO, KTT

Opettajakunta**Varsinaiset professorit**

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 19; 59. Virkavapaa syyslukukauden 1981. Virkaa on hoitanut SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, apul.prof.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., KTT h.c. (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 22; 60. Vapautettu viran hoidosta kanslerin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, apul.prof.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 15; 62.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, (Kansantaloustiede). 27; 63.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 27; 63.

LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, TkT, (Liiketaloustiede, markkinointi). Virkavapaa kevätlukukauden 1982. Virkaa on hoitanut SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, apul.prof.

LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede, erikoisalana ekonometria). 26; 69. Vapautettu virasta rehtorin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTT, dosentti.

NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Perustutkimuksen laitoksen johtaja). 27; 75.

HELLE, REIJO KALERVO, FT, Oulun yliopiston dosentti, (Talousmaantiede) 31; 71.

VOIPIO, JAAKKO EENOK, OTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 23; 72.

LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, (Liiketaloustiede, organisaatio ja henkilöhallinto). 24; 73.

AALTIO, ERKKI AULIS, TkT, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Tavarateknologia). 22; 73.

PIHKALA, RISTO ERKKI OLAVI, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Taloushistoria). 38; 75.

SALO, SEPPO KAARLO, TkT, Teknillisen korkeakoulun ja Turun yliopiston dosentti, (Talousmatematiikka). 46; 76.

LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 33; 76.

KALLIO, MARKKU JUHANI, Ph.D., DI, ekonomi, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, systeemit). 45; 78.

Liiketaloustieteen (vientimarkkinointi) professorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut LUOSTARINEN, REIJO KALEVI, KTT.

Tietojenkäsittelyn (lahjoitusvarat) professorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut SÄÄKSJÄRVI, MARKKU VILLE TAPIO, TkT, apul.prof.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen professorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, apul.prof. 16.4.82 lukien.

Apulaisprofessorit

MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 28; 66.

ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82, jolloin virkaa ovat hoitaneet VIR-TANEN, KALERVO ENSIO, KTT, yliassistentti ja LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, yliassistentti.

KELOHARJU, RAIMO JYRKI JUHANI, KTT, DI, (Liiketaloustiede, systeemit). 28; 72. Virkavapaa syyslukukauden 1981. Virkaa on hoitanut TUOMINEN, MARKKU PENTTI TAPANI, TkT, lehtori.

HAKKARAINEN, HEIKKI JUHANI, FT, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Vaasan kauppakorkeakoulun dosentti, (Saksan kieli). 36; 73.

SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 23; 73. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82, jolloin virkaa ovat hoitaneet LOTTI, LEILA KYLLIKKI, VTL, ANTTILA, MAI, KTL, lehtori, MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, dosentti ja YLIKOSKI, TUURE ELINA, KTM.

VUORISTO, KAI-VEIKKO, FT, Helsingin yliopiston dosentti, (Talousmaantiede) 33; 73.

KIVIMAA, KIRSTI, FT, ekonomi, (Englannin kieli). 16; 74.

PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, (Liiketaloustiede, julkisen hallinnon laskentatoimi). 30; 75.

VUORINIEMI, JORMA KUSTAVI, FT, (Suomen kieli ja tyylioppi). 24; 77.

PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 21; 78.

UUSITALO, HANNU JUHANI, VTT, (Sosiologia) 47; 80.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU VILLE TAPIO, TkT, (Liiketaloustiede, systeemit). 42; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut KORHONEN, PEKKA JUHANI, FT.

Liiketaloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä ovat hoitaneet LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, yliassistentti, KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT, lehtori, ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTL, assistentti ja KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL, assistentti.

Dosentit

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Turun yliopiston professori, (Saksankieli ja kirjallisuus). 19; 62.

LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 66.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, Helsingin yliopiston professori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 28; 68.

KOTKANSALO, ALEKSANTERI, OTT, Turun yliopiston apulaisprofessori, (Finanssioikeus). 26; 70.

WIIO, OSMO ANTERO, YT, Helsingin yliopiston professori, (Viestintä) 28; 70. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

GRANLUND, ÅKE RAGNAR, FT, (Ruotsin kieli). 14; 72.
 LINDGREN, LAURI BERNHARD, FT, Turun yliopiston professori, (Ranskan kieli). 33; 73.
 RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTT, Vaasan korkeakoulun professori, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 35; 73.
 LAMPIKOSKI, KARI AHTI ARMAS, VTT, (Taloussosiologia). 39; 74.
 PÅHLSSON, LEIF CHRISTER, FT, Svenska handelshögskolanin apulaisprofessori, (Englannin kieli). 40; 75.
 MALASKA, PENTTI ENSIO, TkT, Turun kauppakorkeakoulun professori, (Talousmatematiikka). 34; 75.
 LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTT, Tampereen yliopiston professori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77.
 TANSKANEN, ANTTI JOHANNES, TTT, Jyväskylän yliopiston professori, (Kansantaloustiede). 46; 77.
 LONKA, HARRI ARVID, FT, (Talousmatematiikka). 31; 77.
 URMAS, HEIKKI JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, työmarkkinajärjestelmät). 35; 78.
 TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTT, (Liiketaloustiede, henkilöstöhallinto ja työvoimamarkkinat). 47; 79.
 AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTT, (Kansantaloustiede). 46; 79.
 MIETTINEN, ASKO TUOMO TAPIO, FT, VTK, (Organisaatiopsykologia). 44; 79.
 RIISTAMA, VELJO OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 32; 79.
 YLÄ-LIEDENPOHJA, JOUKO AATOS, KTT, Jyväskylän yliopiston apulaisprofessori, (Kansantaloustiede). 45; 80.
 LAHDENPÄÄ, MARKKU JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 43; 81.
 SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Valtio-oppi). 45; 81.
 VOLANEN, RISTO ERKKI JUHANI, YT, (Julkisyhteisöjen hallinto). 44; 81.
 MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun apulaisprofessori, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 81.
 URRILA, MATTI OLAVI, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 81.
 UUSITALO, LIISA ANNELI, KTT, (Liiketaloustiede, kulutustutkimus). 44; 81.
 KIVIKARI, URPO KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede). 39; 81.
 BINGHAM, TIMOTHY ROBERT GAVIN, D.Ph., (Kansantaloustiede). 46; 82.
 KORHONEN, PEKKA JUHANI, FT, (Liiketaloustiede, systeemit). 44; 82.
 OKSANEN, HEIKKI VELI ALEKSI, VTT (Kansantaloustiede). 47; 82.

Yliassistentit

AHLSTEDT, KARL LEO, KTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 29; 61. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82. Virkaa ovat hoitaneet ÅBERG, LEIF ERIC, KTL ja GAHMBERG, HENRIK, KTL.
 LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi). 37; 68. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82. Virkaa ovat hoitaneet SILVASTI, JUHANI, DI, SALONEN, LAURI, DI ja

TUOMINEN, MARKKU PENTTI TAPANI, TkT, lehtori.
 VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 41; 73. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82. Virkaa ovat hoitaneet ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTL ja KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL.
 PRIHTI, AATTO EERO MATIAS, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 76. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82. Virkaa ovat hoitaneet KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL ja KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT.
 URRILA, MATTI OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 77. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut TAMMISTO, KALLE ANTERO, KTM.
 MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 80. Virkavapaa lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA.
 LEPPINIEMI, JARMO TAPANI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 48; 80. Virkavapaa kevätlukukauden 1982. Virkaa on hoitanut KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL.
 TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTT, dosentti, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 82. Virkavapaa kevätlukukauden 1982. Virkaa on hoitanut ÅBERG, LEIF ERIC, KTL.

Lehtorit

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK, (Kielistudiokeskuksen johtaja). 23; 53.
 BINHAM, PHILIP FRANK, M.A., (Englannin kieli). 24; 53.
 VIERIKKO, ERKKI, FK, (Espanjan kieli). 25; 56.
 JUTILA, JUKKA HELJO, FM, (Tavarateknologia). 23; 57.
 VON VOLBORTH, DOROTHEA, FL, (Venäjän kieli). 25; 62.
 HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL, (Talousmaantiede). 23. 64.
 LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM, (Saksan kieli). 30; 64.
 SAARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM, (Englannin kieli). 20; 66. Virkavapaa kevätlukukauden 1982. Virkaa ovat hoitaneet DILLINGHAM, PAUL, B.A. ja PORKO, SIRKKA LEENA, FM, ekon.
 MURRAY, JAMES, M.A., (Englannin kieli). 36; 67.
 TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM, (Ruotsin kieli). 27; 68.
 KAILA, LEO TORSTEN, FL, (Talousmatematiikka). 19; 71.
 TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET, FK, ekonomi, (Ruotsin kieli). 28; 71.
 KORPELA, ASKO JUHANI, KTT, (Kansantaloustiede). 37; 73.
 WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FL, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 38; 73.
 SALO, EIJA, FM, (Englannin kieli). 28; 73.
 JUTILA, HELMI JOHANNA, KTM, (Englannin kieli). 33; 73.
 KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM, (Ranskan kieli). 28; 73.
 KONTTINEN, RAIJA AINO SISKO, kirjeenvaihtaja, (Suomen kieli). 33; 73.
 PORKO, SIRKKA LEENA, FM, ekonomi, (Englannin kieli). 23; 73.
 STEUER, OUTI ELINA, KTM, (Saksan kieli). 41; 73.
 SEPPÄLÄ, VESA JUSSI, VTL, (Sosiologia). 41; 74. Virkavapaa koko lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTK.
 MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, (Liiketaloustiede, hallinto). 33; 74. Virkavapaa syysluku-

kauden 1981, jolloin virkaa on hoitanut HEINONEN, JAAKKO IISAK MATTIAS, VTM ja GAHMBERG, HENRIK, KTL.
 KAKKURI-KETONEN, MARJA-LIISA, FK, (Filosofia). 45; 74.
 NIEMI, EERO JUHANI, FK, (Tilastotiede). 42; 75.
 TAKALA, KALEVI, FL, (Talouspsykologia). 25; 75.
 KYLÄKOSKI, KALEVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 76. Virkavapaa koko lukuvuoden, jolloin virkaa ovat hoitaneet AKKANEN, PEKKA SAKARI, KTM ja NISSILÄ, RITVA KYLLIKKI, KTK.
 INGMAN-LINDHOLM, LILIAN ANNEVI LIS-SOPHIE, KTM, HuK, (Ruotsin kieli). 32; 76.
 BARKER, JANET LESLEY, B.A., CERT.ED., (Englannin kieli). 44; 77.
 LAMPI, MIRJALIISA, FK, (Englannin kieli). 45; 77.
 HONKAVAARA, KIRSTI TUULA AULIKKI, FM, (Ranskan kieli). 40; 79.
 VAHERI, ANNA KAARINA, FM, (Englannin kieli). 39; 79.
 KETTUNEN, RAUHA RAAKEL, FK, (Ruotsin kieli). 31; 79.
 MILLER, NYLE DAVID, M.A., (Englannin kieli). 42; 79.
 HUHTALA, MARJA-LEENA, FM, (Englannin kieli). 39; 79.
 ANTTILA, MAI, KTL, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut RISSANEN, ARTO ERIK, KTK.
 HÖCKERSTEDT, ULLA KATRIINA, KTK, (Englannin kieli). 42; 80.
 DAHLSTEDT, ROY CLAES GUNNAR, KTT, (Kansainvälinen talous). 45; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut MÄKELÄ, VILHO JUHANI, TTK.
 TUOMINEN, MARKKU PENTTI TAPANI, TkT, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Liiketaloustiede, systeemit). 47; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden 1981—82. Virkaa on hoitanut WASILJEFF, YRJÖ GEORGIJ, KTM.
 KANGASHARJU, MARJA HELENA, KTK, (Suomen kieli). 45; 81.
 Liiketaloustieteen (julkisyhteisöjen talous ja laskentatoimi) virka on avoinna. Sitä ovat hoitaneet KINNUNEN, JUHA MATTI EDVARD, KTM, RÖNKKÖ, OSMO RAIMO ANTERO, KTM ja HIETALA, PEKKA TAPANI, ekonomi
 ALENGRY, GEORGES HENRI PIERRE, Diplômé E.N.L.O.V., (vt. ylim. lehtori, ranskan kieli). 41; 76.
 MALI, LEILA HELENA, FM, (vt. ylim. lehtori, englannin kieli). 35; 76.
 TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, (tp. lehtori, saksan kieli). 32; 74.
 SEPPÄNEN, MAIJA MARJATTA, KTM, (tp. lehtori, saksan kieli). 49; 78.
 OJANEN, SIRKKA-LIISA, FK, (tp.lehtori, venäjän kieli). 39; 79.
 TUOMINEN, EVA MARIA, FK, (vt.ylim. lehtori, ruotsin kieli). 31; 81.
 STAGNETH, THOMAS KURT, Dipl.-Volksw., (tp.lehtori, saksan kieli). 49; 82.
 TIITTULA, LIISA MARIA, KTM, (tp.lehtori, saksan kieli). 50; 81.

Opettajat

KILPI, LASSI TOPIAS TAAVETTI VOLTER, LaT, hallintoneuvos, (Oikeustiede). 20; 67.
 GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 69.
 KORIMO, OLGA, ylim.op., (Venäjän kieli). 24; 71.

LAINEN, JARMO ESKO JUHANI, VTK, (Valtio-oppi). 38; 72.
 SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Valtio-oppi). 45; 72.
 HAGLUND, KARL HENRY, FM, KTK, (Tietojenkäsittelyoppi). 47; 74.
 RANTANEN, HELVI KAARINA, yo-merkonomi, (Konekirjoitus). 38; 74.
 MAURANEN, TIMO OLLI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 75.
 RAUTAJOKI, PEKKA TOIVO JUHANI, OTL, (Oikeustiede). 38; 75.
 WASS-COLUSSI, PIRKKO, FK, (Italian kieli). 36; 75.
 YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 76.
 LALLUKKA, GABRIELLA, FL, (Venäjän kieli). 48; 76.
 ILTANEN, SYLVI KAARINA, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 76.
 SÄVAJA, EIJA ANNIKKI, KTK, (Tilastotiede). 51; 76.
 MURO, MARJA-LEENA, opett., (Espanjan kieli). 45; 76.
 SISTONEN, RAILI TELLERVO, kirjeenvaihtaja, (Saksan kieli). 44; 76.
 STAGNETH, THOMAS KURT, Dipl.-Volksw., (Saksan kieli). 49; 76.
 HEIKKONEN, JAAKKO VELI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 25; 76.
 SAARIKKO, ARVO JOHANNES, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 28; 77.
 KARANKO, ARNOLD, Jr., BA., JD., (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 77.
 ERONEN, JARMO ILMARI, KTL, (Talousmaantiede). 43; 77.
 TUOMINEN, EVA MARIA, FK, (Ruotsin kieli). 31; 77.
 TIUSANEN, TAUNO JUHANI, YM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 78.
 MANNINEN, ERKKI, KTM, (Talousmaantiede). 43; 78.
 HAUTAMÄKI, ANTTI ERKKI, FL, (Filosofia). 49; 78.
 HEINONEN, JAAKKO IISAK MATTIAS, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 40; 78.
 PREPULA, EERO ANTTI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 78.
 IGNATIUS, TOIVO HANNES KUSTAA, insinööri, (Liiketaloustiede, markkinointi). 31; 78.
 KULKKI, SEIJA KYLLIKKI, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 78.
 IIVONEN, ANTTI KALERVO, FT, (Fonetiikka). 40; 78.
 LAMPEN, MATTI PEKKA, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 43; 79.
 NIINIKOSKI, RISTO ILPO OLAVI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 79.
 NURMI, SIRKKA-LIISA, akat.siht., (Saksan kieli). 53; 79.
 KORIMO, NINA, HuK, (Venäjän kieli). 51; 79.
 SOININVAARA, OSMO HEIKKI KRISTIAN, VTK, (Jatkokoulutusohjelma). 51; 79.
 MÄKI, ISMO USKALI, VTK, (Jatkokoulutusohjelma). 51; 79.
 VIRTANEN, ARJA MARJATTA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 54; 80.
 YLIKOSKI, TUIRE ELINA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 80.
 SORJANEN, JOUKO JUHANI, HuK, (Suomen kieli). 39; 79.
 LOTTI, LEILA KYLLIKKI, VTL, (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 80.
 PAAJANEN, MARKKU KALEVI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 52; 80.
 HIETALA, KARI, VTL, (Kansantaloustiede). 44; 79.
 DILLINGHAM, PAUL, B.A., (Englannin kieli). 38; 80.
 TIITTULA, LIISA MARIA, KTK, (Saksan kieli). 50; 80.
 SOBOLEVA, NATALIA, dosentti, (Venäjän kieli). 31; 80.
 KUNNAS, HEIKKI J., YTL, (Kansantaloustiede). 34; 81.
 LIPPU, ESA MATTI TAPIO, ekonomi, (Tilastotiede). 57; 80.

KOSONEN, MARJAANA ANNIKKI, LuK, (Tilastotiede). 54; 80.
 LEINO, ILKKA TAPANI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 53; 81.
 KEKÄLÄINEN, MARJA ANNELI, KTM, (Suomen kieli). 37; 81.
 WESTERLUND, AUNE MARGIT ANNELI, kirjeenvaihtaja, (Ruotsin kieli). 31; 81.
 KOLI-SIITERI, TUIJA HANNELE, (Portugalin kieli). 51; 81.
 HEIKINHEIMO, AARNE JUHANI, DI, ekonomi, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 45; 82.
 KILPI, KARI KALERVO, ekonomi, (Liiketaloustiede, systeemit). 42; 82.
 HALINOJA, RAIMO PAUL ERIK, FM, (Kansantaloustiede). 36; 82.
 KURONEN, MARJA-LIISA, KTK, (Suomen kieli). 53; 82.
 COMTE, PHILIPPE, ekonomi, (Ranskan kieli). 59; 82.
 KAJANTI, BEATRIZ, (Espanjan kieli). 57; 82.
 TESSIERI, ENRIQUE, (Espanjan kieli). 54; 82.
 ZEMSKAJA, JELENA, FT, dosentti, (Venäjän kieli). 26; 82.

Assistentit

NUOLIMAA, RISTO OLAVI, OTT, (Oikeustiede). 48; 71.
 ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTL, (Laskentatoimi). 46; 73.
 ALTONEN, RITVA MARJATTA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 73.
 LEHTONEN, TAPANI HENRIK, FL, VTK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 46; 74.
 HÖLTTÄ, RISTO TANELI, KTL, (Talousmaantiede). 47; 75.
 SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTL, (Sosiologia), 46; 75.
 SEPPÄLÄ, MIKA KRISTIAN, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 51; 75.
 TOMPPU, ERKKI OLAVI, FM, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 47; 75.
 SOISMAA, MARGARETA, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 76.
 KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 76.
 RAUTKYLÄ, RITVA HELENA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 76.
 HELEN, HARRY JUHANI, KTL, (Tavarateknologia). 45; 76.
 NISKAKANGAS, HEIKKI MATTI, OTL, KTK, (Oikeustiede). 48; 76.
 HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 47; 77.
 HYVÖNEN, SAARA MARJUT, TTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 51; 77.
 KIVIJÄRVI, HANNU KALEVI, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 51; 78.
 RATILAINEN, TUULA MARKETTA, KTM, (Talousmaantiede). 50; 78.
 PUHAKKA, MIKKO TAPIO, KTK, (Kansantaloustiede). 55; 79.
 RÄSÄNEN, KEIJO TAPIO, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 56; 80.
 LILJA, REIJA HANNELE, KTK, (Kansantaloustiede). 54; 80.
 PANTZAR, MIKA, KTK, (Kansantaloustiede). 56; 80.
 KETONEN, AARNO MIKKO VESA, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 80.
 LAAKSO, JUKKA TAPANI, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 55; 80.
 DAHLBERG, TOMI KARL MARTIN, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi/lahjoitusvarat). 54; 80.
 AKKANEN, PEKKA SAKARI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 80.
 TAMMISTO, KALLE ANTERO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 49; 80.
 PARJANNE, MARJA-LIISA, KTM, (Kansantaloustiede). 54; 80.
 KINNUNEN, JUHA MATTI EDVARD, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 81.

HYVÄRINEN, ANSSI TARMO, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 51; 81.
 IKKALA, JARMO KUSTAA, OTK, (Oikeustiede). 54; 81.
 vs. LEINO, SISKU MIELIKKI, ekon., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 52; 74.
 vs. NISSILÄ, RITVA KYLLIKKI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 45; 76.
 vt. RÖNKKÖ, OSMO RAIMO ANTERO, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 44; 78.
 vs. PÄÄKKÖNEN, KIRSTI KAARINA, FK, KTL, (Tavarateknologia). 41; 79.
 vs. LAMPINEN, ISMO UNTO ILARI, (uusi) ekonomi, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 55; 80.
 vs. AITTA, ULLA IRMELI, KTK, (Sosiologia). 49; 80.
 vt. PASSOJA, RUUT SOILE AULIKKI, kyo, (Sosiologia). 45; 80.
 vs. HALME, MERJA-LIISA, ekonomi, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 54; 80.
 vs. HIETALA, PEKKA TAPANI, kyo, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 57; 81.
 vs. KORHONEN, VESA JUHANI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 56; 81.
 vs. LEHTONEN, JUHA TAPANI, kyo, (Tietojenkäsittelyoppi/lahjoitusvarat). 58; 81.
 vs. NISKANEN, JYRKI TAPIO, ekonomi, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 55; 81.
 vs. LEHTOMAA, AHTI REINO ERIK, (uusi) ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 51; 81.
 vs. TETRI, MARJA ANNIKKI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 57; 82.
 vs. SVÄRD, MARJA INARI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 56; 82.
 vs. VIRTANEN, TEUVO MARKKU, (uusi) ekonomi, (Kansantaloustiede). 53; 81.
 vs. OKSANEN, ANNE MARITTA, (uusi) ekonomi, (Kansantaloustiede). 57; 81.
 LUOMA, JUKKA MIKAEL, OTK, ekonomi, (Oikeustiede). 51; 79. Tuntiassistentti.
 PENTTILÄ, SEPPO KALERVO, OTK, ekonomi, (Oikeustiede). 54; 79. Tuntiassistentti.
 KAHMA, REIJA TUULIKKI, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 56; 81. Tuntiassistentti.
 AHOVUO, LEA HANNELE, ekonomi, (Liiketaloustiede, systeemit). 52; 81. Tuntiassistentti.
 INNAMAA, AILI MARJATTA, dipl.ins., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 50; 81. Tuntias-
 sistentti.
 MÖSÖ, IRMELI TUULA ANNIKKA, kyo, (Suomi, ruotsi ja venäjä). 55; 81. Tuntiassistentti.
 SANTASALO, TUOMAS RURIK, kyo, merkonomi, (Talousmaantiede). 54; 81. Tuntiassis-
 tentti.
 LEHMUSTO, HELENA KRISTIINA, ekonomi, (Johtamiskoulutusohjelma). 47; 81. Tunti-
 assistentti.
 DJERF, KARI JUHANI, TTK, (Sosiologia). 55; 81. Tutkimusassistentti.

Eläkkeellä olevat opettajat

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA, konekirjoituksen opettaja. 99; täysinpalv. 66.
 RANINEN, HUUGO VALTER, KTL, LaT, liiketaloustieteen professori. 99; täysinpalv. 67.
 HOMI, MARTTA ELISABETH, FM, ruotsin kielen lehtori. 07; täysinpalv. 70.
 HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, tavarateknologian professori. 04; täysinpalv. 71.
 SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, liiketaloustieteen (laskentatoimi) professori. 06; täysinpalv. 71.
 KUNZE, ERICH EMANUEL, FT, professori, Helsingin yliopiston dosentti, saksan kielen apulaisprofessori. 05; täysinpalv. 71.
 PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, englannin kielen apulaisprofessori. 08; täysinpalv. 72.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, englannin kielen lehtori. 11; täysinpalv. 72.
 ALHO, KEIJO OLAVI, FT, taloushistorian dosentti. 07; täysinpalv. 75.
 PASANEN, JORMA KALEVI, KTT, liiketaloustieteen (markkinointi) yliassistentti. 11; täysinpalv. 78.
 MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, talousmatematiikan ja tilastotieteen professori. 15; täysinpalv. 82.

Tutkimuksen ja opetuksen laitokset**Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos**

Laitoksen johtaja: KALLIO, MARKKU, prof.

Laitosneuvosto:

KALLIO, MARKKU, prof.; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apul.prof.
 KALLONEN, KIMMO, kyo; varajäsen UUSHEIMO, LIISA, kyo
 LAAKSONEN, OIVA, prof.; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, apul.prof.
 RÄSÄNEN, KEIJO, ass.; varajäsen VANHALA, SINIKKA, tutk.ass.
 SAARNIA-HALMINEN, LEA, ekonomi; varajäsen HÄNNINEN, SEPPO, kyo
 SOISMAA, MARGARETA, ass.; varajäsen LAAKSO, JUKKA, ass.
 SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, vt.prof.; varajäsen KORHONEN, PEKKA, vs.apul.prof.
 TAINIO, RISTO, dos.; varajäsen ÅBERG, LEIF, vs. yliass.
 VALVE, ANU, kyo; varajäsen KÄRNÄ, PANU, kyo
Laitossihteeri: AALTONEN, PÄIVI KATRIINA, merkonomi. 57; 79.

Laskentatoimen laitos

Laitoksen johtaja: PITKÄNEN, EERO, prof.

Laitosneuvosto:

ARTTO, EERO, apul.prof.; varajäsen HONKO, JAAKKO, prof.
 AKKANEN, PEKKA, vs.yliass.; varajäsen KINNUNEN, JUHA, ass.
 HYYTIÄINEN, TAINA, ekonomi; varajäsen AHONEN, RIITTA, ekonomi.
 JATTU, ARI, kyo; varajäsen REMES, KEIJO, kyo
 JUSSILA, JAANA, kyo; varajäsen VILJARANTA, JUHA, kyo
 LEHTOVUORI, JOUKO, prof.; varajäsen VIRTANEN, KALERVO, vt.apul.prof.
 LEPPINIEMI, JARMO, vs.apul.prof.; varajäsen KOSKELA, MARKKU, vs.yliass.
 NISSILÄ, RITVA, vt.leht.; varajäsen LEINO, SISKO, vs.ass.
 PITKÄNEN, EERO, prof.; varajäsen ALALUUSUA, SEPPO, vs.apul.prof.
Laitossihteeri: SALOKANNEL, ANNAMARI, kanslisti. 43; 72.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

Laitoksen johtaja: AALTIO, ERKKI, prof.

Laitosneuvosto:

AALTIO, ERKKI, prof.; varajäsen KASKIMIES, MIKA, prof.
 ALTONEN, RITVA, ass.; varajäsen HAAHTI, ANTTI, vt. yliass.
 HYVÖNEN, SAARA, tutk.ass.; varajäsen TAMMISTO, KALLE, vs.yliass.
 KEINO, ANTTI, kyo; varajäsen HELLBERG, ESA, kyo
 LUOSTARINEN, REIJO, prof.; varajäsen LEIVO, VEIKKO, prof.
 MÄKELÄ, KAI, kyo; varajäsen ILANNE, JUHANI, kyo
 RAUTKYLÄ, RITVA, tutk.ass.

SAARSALMI, MEERI, vs.prof.; varajäsen ANTTILA, MAI, lehtori
 SALONEN, SALLA, kyo; varajäsen VÄISÄLÄ, MINNA, kyo
Amanuenssi: GAHMBERG, ULLA MONIKA, ekonomi. 56; 80. Virkavapaa. Tointa on hoi-
 tanut JUSSILA, JARI YLERMI, ekonomi.
Laitossihteeri: VOUTILAINEN, TERTTU TUULIKKI, yo-merkonomi, kanslisti. 38; 71.

Kansantaloustieteen laitos

Laitoksen johtaja: VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.
Laitosneuvosto:
 HAVUKKALA, JAAKKO, leht.; varajäsen HÖLTTÄ, RISTO, ass.
 LILJA, REIJA, ass.; varajäsen PARJANNE, MARJA-LIISA, ass.
 MATILAINEN, ANTTI, kyo; varajäsen HURME, KAISA, kyo
 MYLLYNEN, EEVA, kyo; varajäsen BRANDER, KAI, kyo
 PAAKKANEN, JOUKO, prof.
 SANTAMÄKI, TUIRE, tutkija.; varajäsen KORPELA, ASKO, leht.
 VAIVIO, FEDI, prof.; varajäsen PIHKALA, ERKKI, prof.
 TIUSANEN, JUKKA, kyo
 VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.; varajäsen HELLE, REIJO, prof.
Laitossihteeri: OKSANEN, ANNE MARITTA, (uusi) ekonomi, kanslisti. 57; 81. Virkavapaa
 kevätlukukauden 1982. Tointa on hoitanut TOIVANEN, ULLA MAARET, kyo
Kartografi: KALLIONIEMI, EEVA ESTERI. 26; 61.

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos

Laitoksen johtaja: TELARANTA, K.A., prof.
Laitosneuvosto:
 LAINE, JARMO, VTK; varajäsen IKKALA, JARMO, ass.
 NISKAKANGAS, HEIKKI, ass; varajäsen NUOLIMAA, RISTO, ass.
 RAINELA, ANU, kyo; varajäsen PALOJÄRVI, JAANA, kyo
 SIURALA, LAURI, ass.
 TELARANTA, K.A., prof.; varajäsen MUUKKONEN, P.J., prof.
 TUOMI, VELI-MATTI, kyo; varajäsen PARVIAINEN, AIMO, kyo
 TÄHTINEN, JARMO, kyo; varajäsen TAVASTILA, MIKKO, kyo
 UUSITALO, HANNU, apul.prof.; varajäsen HELLE, REIJO, prof.
 VOIPIO, JAAKKO, prof.; varajäsen PIHKALA, ERKKI, prof.

Menetelmätieteiden laitos

Laitoksen johtaja: SALO, SEPPO, prof.
Laitosneuvosto:
 HOTTI, JARMO, kyo

LEHTONEN, TAPANI, ass.; varajäsen TOMPPU, ERKKI, ass.
 MANNINEN, JOUKO, apul.prof.; varajäsen NYBERG, AARNI, prof.
 NIEMI, EERO, leht.; varajäsen WOIVALIN, PENTTI, leht.
 SALO, SEPPO, prof.; varajäsen MATTILA, SAKARI, prof.

Kielten laitos

Laitoksen johtaja: VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.
Laitosneuvosto:
 HAKKARAINEN, HEIKKI J., apul.prof.; varajäsen LEHTOVUORI, JOUKO, prof.
 HEINONEN, PIA, kyo; varajäsen MALKAMÄKI, ANNA-MAIJA, kyo
 HONKAVAARA, KIRSTI, leht.; varajäsen HUHTALA, MARJA-LEENA, leht.
 INGMAN-LINDHOLM, LILIAN, leht.; varajäsen STAGNETH, THOMAS, tp.lehtori.
 KIVIMAA, KIRSTI, apul.prof.; varajäsen PITKÄNEN, EERO, apul.prof.
 LAMPI, MIRJA-LIISA, leht.; varajäsen MURO, MARJA-LEENA, ylim.opett.
 MÄNTTÄRI, PÄIVI, kyo; varajäsen TERVINEN, MAIJA, ekon.
 TERVONEN, EIJA, kyo; varajäsen POHJOLA, VIRVE, kyo
 VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.
Amanuenssit: LOUNEMA, INARI IRJA ANNELI, KTM, (Englannin kieli). 43; 81.
 LAJUNEN, MARJA KRISTINA, ekonomi, (Saksan kieli). 53; 81.
Laitossihteeri: SIREN, ANNE IRMELI MARJATTA, yo, kanslisti. 55; 82.

Perustutkimuksen laitos

Laitoksen johtaja: NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, prof. 27; 70.
Johtokunta
 ARTTO, EERO, vs.prof.
 LAAKSONEN, OIVA, prof.
 NYBERG, AARNI, prof., pj.
 SAARSALMI, MEERI, apul.prof.
 YLÄ-ANTTILA, LEENA, tutk.ass.
Muu henkilökunta
 LEHTOVIRTA, MARJA HANNELE, HuK, kanslisti. 56; 80.
 LAHTI, ARTO HENRIKKI, KTM, tutk.ass., 49; 79.
 VANHALA, ULLA PIRJO SINIKKA, KTL, tutk.ass., 48; 79.
 LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, tutk.ass., 37; 80.
 ERONEN, JARMO ILMARI, KTL, tutk.ass., 43; 81.
 YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTK, tutk.ass., 48; 81.
 RAUTKYLÄ, RITVA HELENA, KTM, tutk.ass. 48; 81.
 HYVÖNEN, SAARA MARJUT, TTK, tutk.ass., 51; 81.
 KIVISAARI, SIRKKU VARPU HELENA, KTK, tutk.ass., 51; 81.

Yleiset laitokset

Kirjasto

Kirjastonjohtaja: BROMS, HENRI, FT, dos. 27; 72.

Johtokunta:

BROMS, HENRI, kirj.joht.

NURMINEN, KARI, ekon.

PIHKALA, ERKKI, prof., pj.

PULKKINEN, KYÖSTI, apul.prof.

RUOKONEN, KYLLIKKI, kirj.hoit.

SANTAMÄKI, TUIRE, tutk.ass.

Muu henkilökunta:

RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, kirjastonhoitaja. 33; 60.

TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 22; 60.

VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, kirjastonhoitaja. 35; 61.

KARLIN, SEIJA KAARINA, kirjastoapulainen. 47; 65.

LAAKSONEN, PIRJO MARJATTA, FK, kirjastonhoitaja. 43; 69.

VIITANEN, ARJA SINIKKA, yo-merkonomi, kirjastoapulainen. 47; 69.

BERTI, EEVA KRISTIINA, amanuessi. 43; 70.

KAJAANI, ANJA MIRJAM SYNNÖVE, kirjastoapulainen. 32; 70.

KIVIHOLMA-HAIKARA, HELLY, HuK, amanuessi. 34; 70.

PIRILÄ, MARJA TUULIKKI, HuK, amanuessi. 44; 70.

HARTONEN, IRMA ANNIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 30; 71.

KOKKALA, IRJA-LIISA, kirjastoapulainen. 39; 71.

KAKSONEN, AINO ANNIKKI, kirjastoapulainen. 51; 73.

MUUKKONEN, MIRJA, toimistosihiteeri. 31; 73.

OLLILA, PIRKKO MARKETTA, kirjastoapulainen. 49; 73.

JUUTI, SYLVI KYLLIKKI, kirjastoapulainen. 36; 75.

TERVO, RITVA ANNELI, kirjastoapulainen. 52; 75.

AHLHOLM, TUIRE SOMIKKI, kirjastoapulainen. 46; 75.

KILPINEN, RAISA MAIJA LEENA, kirjastoapulainen. 45; 76.

LEHMUS, MIRJA, tp. kanslisti. 55; 76.

PIIRONEN, JORMA TAPIO, ekon., toimistosihiteeri. 27; 76.

RINNE, BENITA VIOLA, amanuessi. 43; 76.

VAINIO, PIRJO TELLERVO, kirjastoapulainen. 49; 76.

RAMSTEDT, LIISA LYYDIA, kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 41; 77.

LEHTONEN, EEVA-LIISA HELENA, FM, amanuessi. 52; 78.

MÄNTY, KAISALEENA INKERI, kirjastoapulainen. 49; 78.

EINIÖ, LEENA, konekirjoittaja. 57; 79.

LEKO, JUHANI, kirjastoapulainen. 48; 80.

NGUYEN, KIM QUYEN, kirjastoapulainen. 41; 80.

PUURAS, KIRSI-MARJA, kirjastoapulainen. 58; 80.

Laskentakeskus

Laskentakeskuksen johtaja: HUTTUNEN, HEIKKI JUHANI, ekon. 45; 72.

Johtokunta:

LÄTTI, JOUNI, toimistopääll., sihteeri

GAHMBERG, HENRIK, tutkimusassistentti

HUTTUNEN, HEIKKI, laskentakeskuksen johtaja

KORHONEN, MARJA-LIISA, ryhmäpäällikkö

SALO, SEPPO, professori, puh.joht.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, vt. professori, (virkavap.)

TARPILA, OLLI, hallintojohtaja

Muu henkilökunta:

TIITTA, HELVI HELENA, ekon., vanh. ohjelmoija. 43; 68.

KORHONEN, MARJA-LIISA TELLERVO, yo-merkonomi, ryhmäpäällikkö. 42; 70.

RAUNIO, TIMO ANTERO, pääsuunnittelija. 51; 72.

SAVAJA, EIJA ANNIKKI, KTM, suunnittelija. 51; 76.

LUOSTARINEN, ARI AHTI TAPIO, LuK, suunnittelija. 55; 78.

EKLIN, MERJA BIRGITTA, kyo, ohjelmoija. 57; 81.

Kielistudiokeskus

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST, FM, lehtori, kielistudiokeskuksen johtaja. 23; 53.

KALLA, HANNU TAPIO, laitteiston hoitaja. 45; 74.

TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, tp. lehtori, yhdysopettaja. 32; 74.

NURMI, SIRKKA-LIISA, akat.siht., kielistudioapulainen. 53; 77.

ALATALO, PIRJO HELINÄ, KTM, amanuessi. 53; 80.

LAAKSO-TAMMISTO, LIISA MARIA, KTM, amanuessi. 54; 80.

KETTUNEN, LIISA, kauppat.yo. 60; 81.

LEHTO, KATRI TELLERVO, akat.siht., kielistudioapulainen. 49; 81.

VARTIA, JUHA TAPANI, kyo, kielistudioapulainen. 57; 81.

Kuvallaitos

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, kuvallaitoksen hoitaja. 36; 51.

ANDERSSON, HANNU ERIK, av-mekaanikko. 58; 81.

KASKIALA, MARITTA ANNELI, laboratorioapulainen. 51; 74.

VAARTIO, EINI MAARIA, offsetmonistaja. 52; 74.

NUUTILAINEN, MARJA-LEENA, offsetmonistaja. 55; 75.

MARIN, ANNA-KAISA, offsetmonistaja. 36; 76.

LINDBLOM, HARRI, offsetmonistaja. 56; 77.

Virkailijat ja toimihenkilöt**Kanslerinvirasto**

NUUTINEN, VEIKKO JUHANI EMIL, OTL, kanslerinsihteeri. 38; 67.
KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja-sihteeri. 40; 68.

Hallintovirasto

LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, rehtori. 26; 81.
NUUTINEN, PIRKKO ANNELI, KTM, rehtorin sihteeri. 51; 78. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet HAUHIA, BIRGITTA ANNELI, ekonomi, SANTALA, SIRKKU PÄIVYT, KTK ja SAARIO RITVA SINIKKA, kyo, fil.yo.
KALLIO, MARKKU JUHANI, Ph.D., DI, ekonomi, vararehtori. 45; 81.
TARPILA, OLLI PERTTI, VT, hallintojohtaja. 19; 51.
LAHONEN, LEA REGINA, hallintojohtajan sihteeri. 24; 65.

Hallintotoimisto

SARAKONTU, MATTI VELI, KTM, toimistopäällikkö. 33; 66.
NORVAMA, PIRJO AULIKKI, varanotaari, apulaissihteeri. 39; 74.
NUUTINEN, PIRKKO ANNELI, KTM, tiedotussihteeri. 51; 78. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet HAUHIA, BIRGITTA ANNELI, ekonomi, SANTALA, SIRKKU PÄIVYT, KTK ja SAARIO, RITVA SINIKKA, kyo, fil.yo.
RINTALA, TERTTU ANNELI, yo-merkonomi, toimistos sihteeri. 49; 74.
UNKARI, LEENA MARJATTA, merkonomi, kanslisti. 46; 80.

Kirjoituskeskus

LAHONEN, LEA REGINA, toimistos sihteeri. 24; 65.
PULLI, KAIJA MARJATTA, yo-merkonomi, kanslisti. 43; 80.
BLOCK, LAHJA ILONA, yo, kanslisti. 56; 81.
WAHLBERG, KIRSI HELENA, yo, kanslisti. 57; 82.

Taloustoimisto

LÄTTI, JOUNI ILMARI, KTM, toimistopäällikkö. 51; 79.
TUOMINEN, SIRKKA-LIISA, ekonomi, kamreeri. 46; 73.
RANTAKUNNAS, EILA MIRJAM MARGIT, yo-merkonomi, kassanhoitaja. 25; 78.
LAURILA, MAIRE KYLLIKKI, merkonomi, osastosihteeri. 24; 72.
VESTERINEN, HELGA ANNELI, yo-merkonomi, toimistos sihteeri. 41; 72.

TELEN, HELMI KYLLIKKI, kanslisti. 27; 74.
RUONE, IRMA TELLERVO, merkantti, kirjanpitäjä. 45; 76.
EKLUND, SEIJA KAARINA, yo, kanslisti. 46; 81.
HYÖKKI, SOILI KYLLIKKI, tp.toimistos sihteeri. 44; 81.

Opintotoimisto

SARVIKIVI, KALEVI MATTIAS, KTK, toimistopäällikkö. 48; 71.
MANNERKOSKI, MAINI SINIKKA, KTM, tutkimussihteeri. 42; 75.
KYYKOSKI, MARTTI PAAVO KALERVO, voim.opettaja, liikuntas sihteeri. 47; 75.
HYVÄRINEN-HAKALA, LEENA ANNIKKI, ekonomi, opintosihteeri. 52; 78. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut SUNI, MARKETTA MAIRE KRISTIINA, ekonomi.
LÄHTEENMÄKI, KAARINA TARJA LEENA, HuK, toimistos sihteeri. 48; 74. Virkavapaa. Tointa on hoitanut PAASIO, SATU HANNELE, kyo.
PELTONEN, RIITTA-LIISA MIRJAMI, ekon., tp.opetuksen koordinoija. 52; 78.
SUNI, MARKETTA MAIRE KRISTIINA, ekonomi, osastosihteeri. 53; 81. Virkavapaa. Tointa on hoitanut SCHRÖDER, PIRJO HELENA, fil.yo.
TERVINEN, MAIJA TUULIKKI, ekonomi, vs.opintosihteeri. 56; 81.
VANHAMÄKI, PIRKKO ANNELI, yo, toimistos sihteeri. 51; 82.
RANTANEN, PIRKKO HELENA, kanslisti. 49; 82.
HILTUNEN, TITTA TINA, kyo, tp.suunnittelija. 58; 81.
PERE, EEVA-LIISA, kyo, opintoneuvoja. 58; 81.
HOIKKALA, AILA KAARINA, kyo, opintoneuvoja. 56; 82.

Vahtimestarit

KORHONEN, VEIKKO OLAVI, ylivahtimestari. 32; 82.
LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, vahtimestari. 44; 62.
AULA, AURA ALMA, vahtimestari. 22; 70.
VARTIO, HEIKKI ILARI, vahtimestari. 45; 72.
KOKKONEN, MARTTI HENRIK JUHANI, vahtimestari. 52; 79.
NIEMI, PERTTI, tp.vahtimestari. 34; 80.
TAIMINEN, LEENA KYLLIKKI, tp.vahtimestari. 39; 80.
ESKELINEN, JARI VILHO, vt.vahtimestari. 59; 82.

Puhelinkeskukset

OJALA, SEIJA AGNES ANNELI, keskuksenhoitaja. 33; 78.
SUNDSTRÖM, VALMA ANNIKKI, puhelunvälittäjä. 21; 53.
SUOMINEN, SIRPA KATRIINA, puhelunvälittäjä. 45; 71.
LILJA, OUTI EDIT MARJUKKA, puhelunvälittäjä. 60; 79.
JOKINEN, SIRKKA, tp.puhelunvälittäjä. 36; 81.

Opastus ja vaatteidenvartijat

SUKAVA, HELVI KAARINA. 19; 54.
 RAITA, TERTTU TELLERVO. 29; 80.
 SMEDMAN, MAIRE MARGIT AALLOTAR, vaatteidenvartija. 15; 80.
 LUNDELIN, ANITA MARKETTA, vaatteidenvartija. 34; 81.
 HAAPALA, EEVA SISKO, tp.vaatteidenvartija. 23; 81.

Konemestari ja talonmiehet

LINTUNEN, TAUNO KALEVI, konemestari. 35; 81.
 HURME, JORMA OLAVI, huoltomies. 43; 70.
 JÄNTTI, REIJO JUHANI, talonmies. 46; 76.

Siivoojat

VÄÄNÄNEN, SIRKKA ORVOKKI, siivoustyönjohtaja. 24; 78.
 AHOLA, EILA MARIA, 22; 65.
 HOLMBERG, TAIMI SISKO TELLERVO, 21; 66.
 HJORT, KERTTU TUULIKKI, 38; 70.
 HULKKONEN, MAIRE KYLLIKKI, 39; 70.
 LINNAJÄRVI, SISKO TUULIKKI, 33; 70.
 HARTIKAINEN, PAULA TELLERVO, 34; 71.
 MIKKONEN, ANNELI MARJA, 42; 72.
 KOKKONEN, ANSA ORVOKKI, 40; 73.
 KOTTONEN, ASTA SINIKKA, 37; 73.
 ANDERSSON, ANJA AINO ELINA, 36; 74.
 SALONEN, TYTYNE, 17; 76.
 ANDERSSON, KAINO ELINA, 23; 77.
 KAPLAS, MEERI ILONA, 33; 79.
 SAARINEN, AILA MARIA, 48; 79.
 KETTUNEN, TERTTU LOVIISA RAKEL, 44; 80.
 FLINCK, SIRKKA-LIISA, 31; 80.
 HAVERINEN, RITVA JOHANNA, 32; 80.
 TEPPÖ, AINO LEMMITTY, 32; 80.
 GRÖNLUND, AILA MARJATTA, 45; 81.
 KORHONEN, PIRKKO-LIISA, 37; 82.
 LAIOS, SALME MARIA, 41; 82.
 RISTIMÄKI, ANNA-MAIJA, 33, 82.

Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, kirjastonhoitaja. 04.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, kanslisti. 05.
 TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, kamreeri. 06.
 HELMINEN, LEO, vahtimestari. 19.
 KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, kanslisti. 16.
 KAINULAINEN, YRJÖ, laboratoriomestari. 16.
 TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, konemestari. 16.
 MIROLA, SUOMA SANELMA, siivooja. 14.
 DAVIDSSON, HILKKA KAARINA, siivooja. 18.
 HURME, HELMI, vaatteidenvartija. 16.
 KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, toimistos sihteeri. 19.

II Yleisiä tietoja

Hallintoa koskevia tapahtumia

Kansleri ja rehtorit

Kanslerina on koko kertomusvuoden ajan toiminut professori *Jaakko Honko*. Kanslerin kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1983.

Rehtorina on toiminut lukuvuoden 1981—82 aikana professori *Arvi Leponiemi* ja vararehtorina professori *Markku Kallio*. Rehtorien kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1984.

Keskushallinto

Korkeakoulun *valtuusto* on kertomusvuoden aikana kokoontunut kolme kertaa. Syksyllä 1981 valtuusto mm. hyväksyi korkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelman tarkistuksen vuosiksi 1983—86 ja teki siihen liittyen esityksen valtion v. 1983 tulo- ja menoarviossa perustettaviksi uusiksi viroiksi ja toimiksi sekä suoritettaviksi virka- ja toimimuutoksiksi. Kevätlukukauden 1982 kokouksissa valtuusto mm. teki korkeakoulun esityksen valtion v. 1983 tulo- ja menoarviota varten, käsitteli hallituksen v. 1981 toimintakertomuksen ja teki eräitä tarkistuksia korkeakoulun tutkintosääntöön. Tehtyjä päätöksiä ja niistä aiheutuneita toimenpiteitä on selostettu tässä vuosikertomuksessa eri asiain yhteydessä. Valtuuston kokoonpanossa ei ole kertomusvuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut professori *Jaakko Voipio* ja varapuheenjohtajana assistentti *Risto Nuolimaa*.

Korkeakoulun hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaikkiaan 12 kertaa hoitaen sille hallintoasetuksen 11 §:n mukaan kuuluvat tehtävät. Päätökset, joita hallituksen kokouksissa on tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä vuosikertomuksessa. Mainittakoon lisäksi, että korkeakoulun hallitus antaa vuosittain erillisen kertomuksen toiminnastaan valtuustolle.

Hallitus on toiminut koko kertomusvuoden ajan tämän vuosikertomuksen alussa esitetyssä alkuperäisessä kokoonpanossaan. Hallituksen puheenjohtajana on ollut rehtori *Arvi Leponiemi* ja varapuheenjohtajana vararehtori *Markku Kallio*.

Opetus- ja tutkimusneuvosto toimii hallintoasetuksen mukaisesti korkeakoulussa annettavaa opetusta ja siellä suoritettavaa tutkimusta koordinoivana elimenä sekä ratkaisee tämän lisäksi tieteellisten virkojen hakijoiden sekä dosentiksi hakeneiden kelpoisuudet ja tekee ehdollepanot mainittujen virkojen täyttämiseksi sekä esitykset dosentiksi nimittämisestä. Neuvoston puheenjohtajana on toiminut vararehtori *Markku Kallio* ja varapuheenjohtajana apulaisprofessori *Eero Pitkänen*. Opetus- ja tutkimusneuvosto on kokoontunut kertomusvuoden aikana 9 kertaa. Tehdyt päätökset ja suoritettut toimenpiteet tulevat selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa. Neuvosto on toiminut kertomusvuoden aikana tämän kertomuksen alussa esitetyssä kokoonpanossa.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajana on toiminut kansleri *Jaakko Honko* ja sihteerinä kanslerinsihteerinä *OTL Veikko Nuutinen*. Valtuusto on myöntänyt ekonomi *Nils Tuomisel-*

le syksyllä 1981 eron lautakunnan jäsenyydestä ja määrännyt Tuomisen tilalle kauppat.yo *Riku Joen*. Lautakunta on lukuvuoden 1981—82 aikana käsitellyt tietojenkäsittelyopin professorin viran täyttämiseksi suoritettua ehdollepanosta tehdyn valituksen todeten sen aiheettomaksi.

Tutkintolautakunta, jonka tehtävänä on käsitellä opintosuoritusten arvostelun johdosta tehdyt muutoksenhakemukset sen jälkeen kun asianomainen opettaja on antanut päätöksensä opiskelijan tekemään oikaisupyynnön, on toiminut kertomusvuoden aikana seuraavassa kokoonpanossa: puheenjohtajana hallintoneuvos *Lassi Kilpi* varamiehenään prof. *K.A. Telaranta* ja jäsenenä apul.prof. *Eero Pitkänen* varamiehenään apul.prof. *Kai-Veikko Vuoristo* sekä kauppat.yo *Riku Joki* varamiehenään kauppat.yo *Minna Väisälä*. Lautakunnalle ei esitetty kertomusvuoden aikana muutoksenhakemuksia.

Laitoshallinto

Tutkimuksen ja opetuksen hallinnon perusyksikkönä on yhden tai useamman oppiaineen ja tutkimusalan muodostama laitos. Laitosten hallintoa hoitavat hallintoasetuksen mukaan laitosten neuvostot ja laitosten johtajat.

Kaksivuotiskaudeksi 1.1.1981—31.12.1982 nimettyjen laitosneuvostojen nykyiset kokoonpanot on esitetty vuosikertomuksen alussa. Laitosneuvostojen lukuvuoden 1981—82 aikana tekemät päätökset ja suorittamat toimenpiteet tulevat keskeisiltä osiltaan selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Korkeakoulu esitti helmikuussa 1982 laitosjakoa muutettavaksi siten, että Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos jaettaisiin Hallinnon laitokseksi ja Systeemien laitokseksi. Opetusministeriö ei kuitenkaan hyväksynyt korkeakoulun esitystä.

Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunta

1978 perustetun *Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunnan* tehtävänä on toimia korkeakoulun päätöselinten asiantuntijaelimenä ja siinä ominaisuudessa edistää korkeakoulun yhteyttä ja vuorovaikutusta ympäröivän yhteiskunnan, etenkin talouselämän ja julkishallinnon kanssa.

Neuvottelukuntaan kuuluvat kertomusvuoden päättyessä seuraavat talouselämän ja julkishallinnon eri tehtäviä edustavat henkilöt: pankinjohtaja *Ele Alenius*, toimitusjohtaja *Heikki Bachmann*, ylijohdaja *Kalervo Hentilä*, vuorineuvos *Pentti Herkama*, toimitusjohtaja *Pekka Herlin*, toimitusjohtaja *Ahti Hirvonen*, varatoimitusjohtaja *Matti Hurme*, toimitusjohtaja *Nillo Hämäläinen*, vuorineuvos *Kari Kairamo*, vuorineuvos *K.K. Kankaanranta*, pääjohtaja *Seppo Konttinen*, toimitusjohtaja *Jaakko Lassila*, ministeri *Sakari T. Lehto*, rahoitusjohtaja *Erkki Linturi*, vuorineuvos *Viljo Luukka*, ministeri *Olavi J. Mattila*, johtaja *Pekka Morri*, johtaja *Kari Nars*, toimitusjohtaja *Raili Nuortila*, ministeri *Esko Ollila*, ministeri *Esko Rekola*, toimitusjohtaja *Heikki O. Salonen*, pääjohtaja *Ulf Sundqvist*, toimitusjohtaja *Pentti Talonen* ja pääkonsuli *Sakari Yrjönen*. Neuvottelukunnan puheenjohtaja on ollut ministeri *Sakari T. Lehto* ja varapuheenjohtaja pääjohtaja *Seppo Konttinen*.

Neuvottelukunta kokoontui lukuvuoden 1981—82 aikana kaksi kertaa. 14.12.1981 pidetyssä kokouksessa rehtori *Arvi Leponiemi* selosti neuvottelukunnan jäsenille korkeakoulun vii-meaikaisia tapahtumia ja lähiaikojen kehittämissuunnitelmia erityisesti resurssikysymysten, tutkinnonuudistuksen ja pitkän tähtäyksen suunnittelun ja ζ istymisen osalta. Kokouksen yhteydessä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa kansleri *Jaakko Honko* alusti aiheesta ”Kauppatieteellisen tutkimuksen ja opetuksen ongelma-alueista 1980-luvulla”. Alustusta oli kuulemassa ja sen jälkeiseen keskusteluun osallistui neuvottelukunnan jäsenten lisäksi useita korkeakoulun eri hallintoelinten ja opettajakunnan jäseniä.

Kevätkokouksessa 1.2.1982 pitivät kokousasioiden käsittelyn jälkeen rehtori *Arvi Leponiemi* ja vt.professori *Markku Sääksjärvi* alustukset, edellinen aiheesta ”Mitkä ovat 1980-luvun

koulutustarpeet” ja jälkimmäinen aiheesta ”Johdon ja ATK:n suhteet”. Kokous pidettiin Kuusisaaressa Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n toimiessa isäntänä.

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tarkoituksena on oikeusministeriön 21.3.1974 vahvistamien sääntöjen mukaan avustaa ja tukea Helsingin kauppakorkeakoulua. Tämän tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö sääntöjensä 2 §:n mukaisesti käyttää omaisuutensa tuoton yksinomaan Helsingin kauppakorkeakoulun toiminnan hyväksi antamalla taloudellista tukea Helsingin kauppakorkeakoululle sekä sen piirissä toimiville henkilöille niiden tarkoituksien toteuttamiseksi, joita Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain 1 §:ssä edellytetään. Säätiön valtuuskunta vahvisti kokouksessaan 27.11.1980 säätiön vuoden 1981 talous- ja toimintasuunnitelman. Säätiön talouden kehitys vuoden 1981 aikana oli talousarvion mukainen, joten edellytykset toimintasuunnitelmassa määritellyn yhteensä 377 000 markan määräisen tuen antamiseen täysimääräisenä korkeakoululle lukuvuoden 1981—82 aikana olivat olemassa.

Säätiön valtuuskunnan kokouksia lukuvuoden 1981—82 aikana on ollut kaksi sekä säätiön hallituksen kokouksia kolme. Marraskuun 26 päivänä 1981 pitämässään kokouksessa valtuuskunta valitsi säätiön hallitukseen edelleen vuodeksi 1982 ylijohdaja *Kalervo Hentilän*, kauppat.tri *Eino Hirvosen*, kansleri *Jaakko Hongon*, vuorineuvos *Eero Viiman*, lehtori *Pentti Woivalinin* ja pääkonsuli *Sakari Yrjösen* — sekä professori *Leivon* tilalle uudeksi jäseneksi rehtori *Arvi Leponiemen*. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen kansliapäällikkö *Jaakko Numminen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Olavi Sohlberg*. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin vuorineuvos *Eero Viima* ja varapuheenjohtajaksi pääkonsuli *Sakari Yrjönen*. Samassa kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esitys säätiön vuoden 1982 talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Kevätkokouksessaan toukokuun 13 päivänä 1982 valtuuskunta vahvisti säätiön vuoden 1981 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen mukaan säätiön korkeakoulun toimintaan vuonna 1981 apurahoina ja muuna tukena antama määrä on 474 399 mk. Vuonna 1980 vastaava määrä oli 339 000 mk. Tämän lisäksi säätiö on suorittanut korkeakoulun valtiollistamissopimuksen mukaisesti erinäisiä korkeakoulun henkilökunnan eläke- ja palkanmaksumenoja 18 855 mk. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 52 008 mk.

Kokouksessaan marraskuun 9 päivänä 1981 säätiön hallitus myönsi keväällä 1981 toteutetun apurahojen jaon täydennykseksi hakemusten perusteella tutkimus- ym. apurahoja sekä muuta tukea kaikkiaan 44 950 markan määrän. Kokouksessaan helmikuun 25 päivänä 1982 hallitus vahvisti korkeakoulun toiminnan hyväksi vuonna 1982 annettavan yleissuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvä apurahojen jako on kevätlukukauden osalta toteutettu hallituksen kokouksessaan huhtikuun 19 päivänä 1982 tekemin päätösin. Tällöin myönnettiin apurahoja kaikkiaan 263 600 markan määrän. Edellä mainituissa kokouksissa lukuvuoden 1981—82 aikana myönnettyjen tutkimus-, matka- ym. säätiön tehtävien mukaisten apurahojen määrä on kaikkiaan 308 550 mk eli n. 39 000 mk enemmän kuin edellisenä lukuvuotena. Myönnettyistä apurahoista on yksityiskohtainen luettelo tämän vuosikertomuksen osassa VII.

Virat ja toimet

Professorin virat

Tietojenkäsittelyn professorin viran, jonka opetusala oli täsmennetty erityisesti kaupallishallinnolliset atk-sovellutukset, hakijoiden, dos. *Markku Nurminen*, prof. *Eero Peltolan*, apul. prof. *Yrjö Seppälän* ja vt.prof. *Markku Sääksjärven* tieteellistä pätevyyttä koskevat TKT *Hans Andersinin*, prof. *Pentti Kerolan* ja prof. *Leif Methlien* asiantuntijalausunnot avattiin syyskuussa 1981. Kokouksessaan 13.11.1981 opetus- ja tutkimusneuvosto julisti kaikki hakijat kelpoiksi ja asetti heistä virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle vt.prof. *Sääksjärven*, toiselle sijalle

prof. *Peltolan* ja kolmannelle sijalle apul.prof. *Seppälän*. Tästä päätöksestä prof. Eero Peltola valitti korkeakoulun muutoksenhakulautakunnalle, joka 7.4.1982 tekemällään päätöksellä hylkäsi tehdyn valituksen. Prof. Peltola valitti tämän jälkeen muutoksenhakulautakunnan päätöksestä valtioneuvostolle. Tämän valituksen käsittely ja viran täyttämisen on siirtynyt syyslukukaudelle 1982.

Kesko Oy:n, Tukkukauppojen Oy:n, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton, Teollisuuden Keskusliiton ja Suomen Työnantajien Keskusliiton sekä Kansallis-Osake-Pankin, Suomen Yhdyspankki Oy:n, Helsingin Osakepankin, Postipankin, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin ja Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n lahjoitettua professorin virkaa ja assistentin tointa varten viideksi vuodeksi tarvittavat varat perustettiin Helsingin kauppakorkeakouluun 1.8.1982 lukien liiketaloustieteen, erityisesti yrittäjyyden ja pienyritysten johtamisen professorin virka. Kanslerin hyväksyttyä 17.3.1982 opetus- ja tutkimusneuvoston esityksen kutsumismenettelyn käyttämisestä pyysi opetus- ja tutkimusneuvosto prof. *C.E. Carlsonilta* ja prof. *Kalevi Pihalta* asiantuntijalausunnot professori *Veikko Leivon* tieteellisestä pätevyydestä kyseiseen virkaan. Asiantuntijalausuntojen saavuttua opetus- ja tutkimusneuvosto totesi 21.5.1982 professori Leivon kelpoiseksi mainittuun professorin virkaan ja esitti, että hänet kutsuttaisiin virkaan. Tasavallan Presidentti nimitti 24.6.1982 professori *Veikko Leivon* uuteen liiketaloustieteen, erityisesti yrittäjyyden ja pienyritysten johtamisen professorin virkaan 1.8.1982 lukien.

Avoimena olevan liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin (opetusalan vientimarkkinointi) professorin virkaa hakivat 2.11.1981 päättäneenä määräaikana professori, KTT *Uolevi Lehtinen*, KTT *Reijo Luostarinen* ja vt.professori, KTT *Matti Urrila*. Näistä Urrila peruutti hakemuksensa hakijoille myönnetyn kolmen kuukauden lisäpätevytymisajan päätyttyä. Opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää asiantuntijalausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä prof. *Sune Carlsonilta*, prof. *Gösta Mickwitziltä* ja prof. *Lee C. Nehri'iltä*. Sittenmin on myös hakija Lehtinen peruuttanut hakemuksensa. Asian jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1982.

Korkeakoulun 1.9.1982 lukien perustettua uutta liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon professorin virkaa hakivat 19.3.1982 päättäneenä määräaikana KTT *Leo Ahlstedt*, dos. TKT *Heikki Heiskanen*, dos. FT *Asko Miettinen*, apul.prof. KTT *Kyösti Pulkkinen*, vt.prof. *Vesa Routamaa* ja dos. KTT *Risto Tainio*. Hakijoille on myönnetty kolmen kuukauden lisäaika pätevyyden täydentämistä varten. Asian käsittely jatkuu syyslukukaudella 1982.

Tasavallan Presidentti on myöntänyt eläkkeelle siirtymisen johdosta professori *Sakari Mattilalle* eron talousmatematiikan ja tilastotieteen professorin virasta 16.4.1982 lukien, professori *Mika Kaskimiehelle* eron liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin professorin virasta 1.9.1982 lukien ja professori *K.A. Telarannalle* eron yksityisoikeuden professorin virasta 19.12.1982 lukien. Helsingin kauppakorkeakoulu esittää myös tässä yhteydessä lämpimät kiitokset mainituille korkeakoulun keskeisten oppitulojen pitkäaikaisille haltijoille menestyksellisestä ja korkeakoululle paljon merkinneestä tutkimus-, opetus- ja hallintotyöstä.

Apulaisprofessorin virat

Opetus- ja tutkimusneuvoston katsottua edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla, ettei kellään haettavana olleen liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessorin viran viidestä hakijasta ollut kyseiseen virkaan vaadittavaa kelpoisuutta valitti apul.prof. *Timo Salmi* opetus- ja tutkimusneuvoston päätöksestä korkeakoulun muutoksenhakulautakunnalle. Muutoksenhakulautakunnan hylättyä 2.12.1981 tekemällään päätöksellä tehdyn valituksen valitti Salmi tästä päätöksestä valtioneuvostolle. Valtioneuvosto hylkäsi 28.1.1982 Salmen valituksen. Viran uudelleen haettavaksi julistaminen on siirretty syyslukukauden 1982 loppuun.

Dosentit

Lukuvuoden 1981—82 aikana on Helsingin kauppakorkeakouluun nimitetty seuraavat uudet dosentit: FT *Pekka Juhani Korhonen* liiketaloustieteen, erityisesti systeemien dosentiksi 15.12.1981, D.Phil. *Timothy Robert Gavin Bingham* kansantaloustieteen dosentiksi 2.4.1982 ja VTT *Heikki Veli Aleksi Oksanen* kansantaloustieteen dosentiksi 21.5.1982.

Apulaisprofessori *Timo Salmi* on hakenut liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen dosentiksi opetusalan talousmatemaattiset sovellutukset, KTT *Pekka Ollonqvist* kansantaloustieteen dosentiksi ja VTT *Harri Sintonen* terveystaloustieteen dosentiksi. Mainittujen hakemusten käsittely jatkuu syyslukukaudella 1982.

Kansleri on myöntänyt KTT *Risto Laulajaiselle* eron talousmaantieteen dosentin tehtävistä 1.9.1981 lukien.

Yliassistentin ja lehtorin virat ja toimet

Liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon yliassistentin virkaan on kansleri nimittänyt KTT *Risto Seppo Ilmari Tainion* 1.1.1982 lukien.

Ranskan kielen lehtorin ylimääräinen toimi oli haettavana ns. ulkomaalaislehtoraattina 23.4.1981 päättäneenä määräaikana. 3.2.1982 tekemällään päätöksellä kansleri katsoi, ettei kellään neljästä hakijasta ollut toimeen vaadittavaa kelpoisuutta. Toimen uudelleen haettavaksi julistaminen on siirretty syyslukukaudella 1982 tapahtuvaksi.

Assistentin ja tutkimusassistentin toimet

Kertomusvuoden aikana on annettu seuraavat viisivuotiskautiset assistenttimääräykset: KTM *Anssi Hyvärinen* (liiketaloustiede, hallinto), KTM *Hannu Kivijärvi* (liiketaloustiede, systeemit), OTK *Jarmo Ikkala* (oikeustiede), VTK *Lauri Siurala* (sosiologia), FT *Mika Seppälä* (talousmatematiikka ja tilastotiede), FL *Erkki Tomppo* (talousmatematiikka) ja ekonomi *Markku Virtanen* (kansantaloustiede). Vt. tai vs. assistenteiksi on kertomusvuoden aikana määrätty KTL, FK *Kirsti Pääkkönen* (tavarateknologia), KTK *Ulla Aitta* (sosiologia) ja kauppat.yo *Anne Oksanen* (kansantaloustiede). Lisäksi on ekonomi *Jari Jussila* määrätty hoitamaan viransijaisena Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen amanuenssin tointa. Ero assistentin toimesta on myönnetty VTK *Markku Haranteelle* (sosiologia) 1.8.1981 alkaen ja KTK *Mikko Puhakalle* (kansantaloustiede) 1.7.1982 lukien.

Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentin ylimääräisiin toimiin on kertomusvuoden aikana määrätty TTM *Saara Hyvönen*, KTM *Sirkku Kivisaari*, KTM *Ritva Rautkylä* ja KTK *Keijo Räsänen*. Laitoksessa ovat mainittujen lisäksi kertomusvuoden aikana tutkimusassistentteina toimineet KTL *Jarmo Eronen*, KTL *Arto Lahti*, KTM *Eero Larmola*, KTL *Sinikka Vanhala* ja KTL *Leena Ylä-Anttila*.

Virkailijat

Korkeakoulun hallitus on määrännyt KTM *Jouni Ilmari Lätin* taloustoimiston toimistopäällikön toimeen 1.12.1981 lukien ja ekonomi *Riitta-Liisa Peltosen* opintotoimiston opinto-sihteerin toimeen 1.10.1981 lukien.

Tauno Kalevi Lintunen on määrätty korkeakoulun konemestarin toimeen 1.8.1981 lukien.

Soili Kyllikki Hyökki on määrätty taloustoimiston tilapäiseksi kanslistiksi 1.10.1981 lukien. Yo-merkonomi, kyo *Merja Birgitta Eklén* on määrätty ATK-ohjelmoijan toimeen 9.11.1981 lukien KTK *Eija Annikki Savajan* saatua pyynnöstä eron mainitusta toimesta.

Kyo *Anna Maritta Oksanen* on määrätty kansantaloustieteen laitoksen kanslistin toimeen 1.7.1981 lukien ekonomi *Tuija Soanjärven* saatua pyynnöstä eron toimesta 29.6.1981 lukien.

Kauppakorkeakoulun pitkäaikainen virkailija, toimistosihiteeri *Taimi Borg* kuoli odotta-
matta 2.8.1981. Rva Borg ehti toimia korkeakoulun palveluksessa yli 30 vuotta aluksi kanslis-
tina ja sittemmin kirjoituskeskuksen esimiehenä olleena toimistosihiteerinä. Korkeakoulu
kunnioittaa pitkän ja ansiokkaan päivätyön tehneen virkailijan muistoa.

Toimistosihiteerin tointa on virkaa tekevänä hoitanut kanslisti *Lea Regina Lahonen*, joka on
1.5.1982 lukien nimitetty hallintoviraston (kirjoituskeskus) toimistosihiteerin toimeen.

Yo Lahja Ilona Block ja *yo Kirsi Helena Wahlberg* on määrätty hallintoviraston (kirjoitus-
keskus) kanslistin toimiin 1.5.1982 lukien.

Opintotoimiston toimistosihiteeri *Arja Kaartotie* siirtyi eläkkeelle 1.2.1982 lukien. Korkea-
koulu esittää tässä yhteydessä toimistosihiteeri Arja Kaartotielle parhaat kiitoksensa lähes 30
vuoden mittaisesta erittäin tunnollisesti ja taidolla suoritetusta työstä.

Pirkko Anneli Vanhamäki on nimitetty opintotoimiston toimistosihiteerin toimeen 1.2.1982
lukien.

Pirkko Helena Rantanen on nimitetty opintotoimiston kanslistin toimeen 1.5.1982 lukien
HuK *Lea Tuomisen* saatua pyynnöstä eron 1.10.1981 lukien.

Veikko Olavi Korhonen on nimitetty korkeakoulun ylivahtimestariksi 1.2.1982 lukien.

Arja Helena Aho on määrätty kuvallituksen offsetmonistajan toimeen 7.6.1982 lukien *Harri
Lindblomin* saatua pyynnöstä eron 1.7.1982 lukien.

Yo Pirjo Vainio on määrätty kirjastoamanuenssin toimeen ja *Tiina Päivi Katriina Räsänen*
kirjastoapulaisen toimeen 1.4.1982 lukien.

Opiskelijavalinta

Kesän 1981 opiskelijavalinnassa olivat yhteistyössä Helsingin, Turun ja Vaasan kauppakorkeakoulut. Korkeakoulujen tekemän päätöksen mukaan hakija saattoi pyrkiä ainoastaan yhteen näistä korkeakouluista. Lukuunottamatta yhteistä pääsykoetta korkeakouluilla oli muuten omat valintaperusteensa. Pääsykoe järjestettiin samoilla paikkakunnilla (Helsingissä, Jyväskylässä, Oulussa, Turussa ja Vaasassa) yhteisissä tiloissa.

Korkeakoulun hallitus teki kokouksessaan 23.1.1981 päätöksen opiskelijavalinnassa nou-
datettavasta menettelystä. Kaikki opiskelijat valittiin sen mukaisesti pääsykokeisiin osallistu-
neista. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta valinta suoritettiin koulu- ja ylioppilastut-
kinnosta, työkokemuksesta ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä. Lisäksi tässä ryhmässä pyrkivän oli selviydyttävä pääsykokeessa 700 parhaan ylioppilashaki-
jan joukkoon tullakseen valituksi.

Korkeakoulututkinnon suorittaneille tai muussa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskele-
ville asetettiin kiintiöksi enintään 25 opiskelijaa. Heidän valintansa suoritettiin pääsykokeesta
saatavien pisteiden perusteella.

Opetusministeriö määräsi ylioppilastutkintoa suorittamattomien valintaperusteet. Niiden
mukaan tuli korkeakouluun valita vähintään 10 % valittavien kokonaismäärästä merkonomi-
nin tutkinnon suorittaneita ja enintään 5 % valittavien kokonaismäärästä insinööritutkinnon
suorittaneita. Valinta suoritettiin näiden hakijoiden osalta opiston päästötodistuksen vieraan
kielen ja matematiikan arvosanoista ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjes-
tyksessä.

Opiskelijavalinnan käytännön toteutuksesta vastasi valintatoimikunta, jonka puheenjohta-
jana toimi professori *Seppo Salo* ja muina jäseninä lehtori *Pentti Woivalin*, KTL *Seppo Alahuu-
sua*, kauppat.yo *Petri Heiskanen*, kauppat.yo *Kimmo Kallonen* ja kauppat.yo *Pauli Niemi-Jas-
kari*. Toimikunnan esittelijänä on toiminut toimistopäällikkö *Kalevi Sarvikivi* ja sihteerinä *vs.
opintosihteerinä Marketta Suni*.

Haku aika korkeakouluun päättyi 8.6.1981, johon mennessä hakemuksensa jätti yhteensä
2962 henkilöä. Näistä 2541 haki ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä, 197 opistota-
soisen tutkinnon suorittaneiden ryhmässä ja 220 korkeakoulussa samanaikaisesti opiskelevien

tai jo korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Pääsykokeeseen osallistui 2606 haki-
jaa, joista valittiin 400 uutta opiskelijaa suorittamaan ekonomin tutkintoa.

Kesäopetus

Korkeakoulun hallitus päätti 27.2.81 pitämässään kokouksessa, että korkeakoulussa py-
ritään antamaan kesäopetusta kesällä 1981 pääpiirteissään aiemman käytännön mukaisesti.
Opetusta annettiin 18.5.—18.6.1981 välisenä aikana. Erilaisia opetusjaksoja oli ohjelmassa
yhteensä 14 sekä lisäksi järjestettiin muutamia ylimääräisiä kuulusteluja.

Edellisvuosien tapaan opetukseen saivat osallistua korkeakoulun varsinaisten opiskelijoi-
den lisäksi myös opintonsa jo päättäneet entiset opiskelijat.

Ulkomaalaiset luennoitsijavieraat

Seuraavat luennoitsijat vierailivat lukuvuoden 1981—82 aikana Helsingin kauppakorkea-
koulussa ja pitivät luentoja alla mainituista aiheista:

KTM *Felix Mosha* (UN Center of Transnational Corporations), 9.9., "Multinational com-
panies and UN Center for Transnational Corporations";

Professori *Everett M. Rogers* (Stanford University), 16.11., "Innovaatioiden leviäminen
tutkimus- ja tuotekehitysyhteisössä";

Apulaisprofessori *Robert van den Heuvel* (Groningenin yliopisto), 1.3.—6.3. ja 26.4.—30.4.,
kurssi: "Multidimensional Scaling and Conjoint Measurement Application to Marketing";

Vararehtori *Gennady Tutchin* (Neuvostoliiton ulkomaankauppa-akatemia), 23.3., "Jakelun
ongelmat Neuvostoliitossa";

Phil.lic. *Frank Ray Neal* (Helsingin yliopisto), 31.3., "Cultural Communication in Interna-
tional Business";

Professori *Nikolai Volkov* (Plehanov-instituutti) 1.3., "Neuvostoliiton taloudellinen kehi-
tys";

Tohtori *T. Diana de Macedo-Soares* (Rio de Janeiro yliopisto), 20.4., "The Quality of
Work Relationships and Electronics";

Professori *Oswald Hahn* (Friedrich-Alexander-Universität, BRD), 21.4., "Managerial Eco-
nomics in Central Europe"

Professori *Philip W. Bell* (Jesse H. Jones Graduate School of Administration, Rice Univer-
sity, Houston) 22.4., "On the Nature, Uses and Significance of Current Value Accounting"

Professori *C.S. Holling* (International Institute for Applied Systems Analysis, Laxenburg,
Itävalta) 6.5., "Changes in Directions of Research at IIASA"

Professori *A. Wierzbicki* (International Institute for Applied Systems Analysis, Laxenburg,
Itävalta), 7.5., "Recent Developments in Methodological Research at IIASA".

Julkaisusarja

Lukuvuoden 1981—82 aikana ovat korkeakoulun kustantamina ilmestyneet seuraavat te-
okset:

A-sarja: 36. *Korpela, Asko*: Ajka; An Econometric model for Finland. Helsinki 1982.
väitöskirjat

B-sarja: 54. *Möller, Kristian*: Industrial Buying Behavior of Production Materials: A
tutkimukset Conceptual Model and Analysis. Helsinki 1981.

55. *Pulkkinen, Kyösti*: The Premises for Decision Support systems. 1982.
56. *Tainio, Risto*: Internal Strategy of Management in Industrial Organisations. 1982.
57. *Honko, Jaakko - Prihti, Aatto - Virtanen, Kalervo*: Critical Areas in the Capital Investment Process of Enterprises. 1982.

D-sarja:
laitos-
julkaisut

54. *Lahti, Arto*: Trikooyritysten strategiat vuosina 1969—1978. Helsinki 1981.
55. *Lahti, Arto*: A Model of Business Strategy. Empirical Testing on the Knitwear Industry, Helsinki 1981.
56. *Siurala, Lasse*: Youth Attitudes towards Work. Helsinki 1982.
57. *Siurala, Lasse*: Effects of Youth Unemployment. Helsinki 1982.
58. *Broms, Henri & Gahmberg, Henrik*: Mythology in management culture. Helsinki 1982.
59. *Hölttä, Risto*: Innovaation monidimensioinen diffuusio. Helsinki 1982.

E-sarja:
selvityksiä

14. Tutkimusluettelo 1981. Helsinki 1981.
15. Helsingin kauppakorkeakoulu. Tilastokirja vuodelta 1980. Helsinki 1981.
16. *Vaisto, Erkki & Numminen, Taru*: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1980. Aikakauslehtiartikkeleita. Helsinki 1981.
17. *Pirilä, Marja*: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1980. Tutkimuksia. Helsinki 1982.
18. *Ruokonen, Kyllikki*: ATK-kirjallisuutta. Yhteisluettelo 1977—1981. ADP-literature. A Union Catalogue 1977—1981. Helsinki 1982.
19. *Ruokonen, Kyllikki*: Pakkausalan tietolähteet. Helsinki 1982.
20. Research Catalogue 1982. Helsinki 1982.
21. *Vaisto, Erkki - Numminen, Taru*: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1980. Aikakauslehtiartikkeleita. 1982.
22. *Lehtonen, Eeva-Liisa*: Helsingin kauppakorkeakoulun kirjaston kausijulkaisutiedosto. 1982.
23. Helsingin kauppakorkeakoulu. Tilastokirja vuodelta 1981. Helsinki 1982.

F-sarja:
työpapereita

12. *Tuomala, Matti & Ylä-Liedenpohja, Jouko*: Shifts between Direct and Indirect Taxation: A Framework for the Evaluation of their Effects. Helsinki 1981.
13. *Leponiemi, Arvi*: Wage Drift and the Excess Demand for Labour. The Case of Finland 1965—1976. Helsinki 1981.
14. *Möller, Kristian*: TV-mainossanomien rakenne ja vaikutus — tutkimussuunnitelma. Helsinki 1981.
15. *Korhonen, Pekka & Wallenius, Jyrki & Zions, Stanley*: Some Theory and a Method for Solving the Discrete Multiple Criteria Problem. Helsinki 1981.
16. *Hyvönen, Saara*: Markkinointijärjestelmän yhteistoiminta ja siihen vaikuttavat tekijät — tutkimussuunnitelma. Helsinki 1981.
17. *Korhonen, Pekka & Bläfield, Eero*: A Comparative Study of the Clustering Approaches by Day and Scott & Symons. Helsinki 1981.
18. *Keloharju, Raimo*: Relativity Dynamics. Helsinki 1981.
19. *Anttila, Mai & Möller, Kristian*: An Application of Additive and Multiplicative Conjoint Analysis Models in Explaining Consumer Price Utility Structures. Helsinki 1981.
20. *Tainio, Risto & Uusitalo, Jyrki*: On the Possibilities of Scientific Progress in Management and Organization Research. Helsinki 1981.

21. *Kallio, Markku & Soismaa, Margareta*: Some Improvements to the Reference Point Approach for Dynamic MCLP. Helsinki 1981.
22. *Akkanen, Pekka*: Avointen järjestelmien teoria budjettivalvontajärjestelmän rakennetutkimuksen teoreettisena lähtökohtana. Helsinki 1981.
23. *Vanhala, Sinikka*: Työvoiman vaihtuvuuden mittaamisesta. Helsinki 1981.
24. *Santamäki, Tuire*: Työpanoksen sopeuttamiserojen selittäminen disaggroidussa tarkastelussa. Helsinki 1981.
25. *Vanhala, Sinikka*: Voluntary Turnover in a Worsening Employment Situation. Helsinki 1982.
26. *Havukkala, Jaakko & Kapulainen, Keijo & Santasalo, Tuomas*: MAPS-kartanpiirtämishjelma. Helsinki 1982.
27. *Airaksinen, Timo*: Export Behavior of the Firm under Uncertainty. Helsinki 1982.
28. *Broms, Henry*: The Middle Eastern Thinking as Expressed in Language and Style. Helsinki 1982.
29. *Koskela, Markku*: Rahoituksen tasapainottaminen optimointimallin avulla. Helsinki 1982.
30. *Gahmberg, Henrik*: "Analytic" Structuralism and Systems Theory as Potential Methodologies in Organizational Communication Research. Helsinki 1982.
31. *Gahmberg, Henrik*: Communication. Language and Learning in Organizations. Helsinki 1982.
32. *Möller, Kristian & Åberg, Leif*: Liikkeenjohdollisten käsitteiden hahmottaminen: pitkittäistutkimus Oy Karl Fazer Ab:ssa. Helsinki 1982.
33. *Keloharju, Raimo*: Relativity Dynamics. Helsinki 1982.
34. *Sääksjärvi, Markku*: Valmistautuminen toimistoautomaatioon. Koulutuksen näkökulma. Helsinki 1982.
35. *Ylä-Anttila, Leena*: Organisaatiorakenteen tutkimuksen suuntauksista, saavutuksista ja mahdollisuuksista. Helsinki 1982.
36. *Koskela, Markku*: Kassavirta-analyysin soveltaminen kunnalliseen tilinpäätökseen. Helsinki 1982.
37. *Airaksinen, Timo*: Export Performance of the Firms in the Finnish Engineering Industry. Helsinki 1982.
38. *Korhonen, Pekka & Uusitalo, Liisa*: A Visual Approach to Identifying Leisure Patterns. Helsinki 1982.

Liikunta 1981—1982

Helsingin kauppakorkeakoulun liikuntaohjelma on tarkoitettu kaikille korkeakoulun piirissä työskenteleville; opiskelijoille, opettajille ja muulle henkilöstölle. Osanotto harjoitukseen on ilmaista ja toiminta tapahtuu sekä omissa että vuokratiloissa. Vuonna 1975 tehdyn yhteistyösopimuksen mukaan voivat HKKK:laiset osallistua myös Helsingin yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun liikuntaohjelmiin, sikäli kuin niissä on tilaa.

Lukuvuonna 1981—1982 HKKK:n liikuntaohjelma koostui noin 70 tunnista viikossa sisältäen mm. jalka-, kori-, lento-, sulka- ja sählypalloa, pöytätennistä, kunto-, jytä- ja musiikki-jumppaa, jazz-tanssia, judoa ja karatea. Osa tunneista oli ohjelmoituja, osa vapaita harjoitusvuoroja, osa eri laitosten ja yksiköiden ja vapaamuotoisten ryhmien käyttämiä. Viikottainen kävijämäärä oli noin 600—800 henkilöä.

Syksyn alussa pidettiin liikuntatoiminnan vauhdittamiseksi perinteinen liikuntaviikko, jolloin tarjottiin erikoisannos liikuntaa normaalin viikko-ohjelman lisäksi ja vietettiin ulkoilupaivää Suomen urheiluopistolla Vierumäellä.

Kilpailutoiminnassa pelattiin syksyllä uusien opiskelijoiden tutor-ryhmien välinen lentopal-

losarja, johon osallistui 40 ryhmää sekä jalkapallon mini-sarja 14 joukkueen voimin. Keväällä pelattiin 10 joukkueen jalkapallon hallisarja ja sählysarja 28 mies- ja 6 naisjoukkueen välillä sekä osallistuttiin menestyksekkäästi Akateemiseen Wartiin 34 joukkueen voimalla edustusjoukkueen sijoituksessa pokaalisarjassa toiseksi.

Lisäksi osallistuttiin useisiin opiskelijoiden mestaruuskilpailuihin eri lajeissa. Keväällä pidettiin laskettelukurssit sekä ulkoilupäivä yhdessä Hankenin kanssa.

Kerhotoiminnan puitteissa harrastettiin mm. kaukalo- ja jääpalloa, maahockeyä, laskettelua, tennistä, squashia ja purjelautailua.

Lahjoitukset

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö on saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset vuoden 1981 aikana:

Fennia Vakuutus 12 000,—; Kymi Kymmene Oy 5 000,—; Oy Lohja Ab 5 000,—; Outokumpu Oy 70 000,—; Oy Stockmann Ab & Akateeminen kirjakauppa 3 000,—; Suomen Vakuutusyhdistysten Keskusliitto 1 000,—; Oy Wärtsilä Ab 6 000,—.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa todettiin, korkeakoulu sai 70-vuotisjuhlien yhteydessä lahjoituksina 98 500 mk.

Stipendiarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1.1.1982 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu lukuvuonna 1980—1982, selostetaan jäljempänä luvussa VII.

Oskari Aromaan säätiön pääoma oli 142.704,50 ja korot 19.121,40, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 19 100,-.

Professori W. Bonsdorffin rahaston pääoma oli 180.034,42 ja korot 25.129,45. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 25.100,-.

Vakuutusyhtiö Fennian rahaston pääoma oli korkoineen 32.415,59.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 246.839,02 ja korot 32.887,18, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 32.800,-.

Helsingin yleisen ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 2.719,92 ja korot 367,04, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 360,-.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendiarahaston pääoma oli 8.532,05 ja kertyneet korot 1.726,76. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.720,-.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 67.458,13. Rahaston korkovarat olivat 7.874,38, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.800,-.

Kalle Kaupin muistorahaston pääoma oli 26.654,96 ja korko 3 571,76, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 3.570,-.

Kauppakorkeakoulun keräyksen naistoimikunnan stipendiarahaston pääoma oli 20.311,78. Rahaston korkovarat olivat 2.351,77, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.350,-.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendiarahaston pääoma oli 2.258,14 ja korot 302,59, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 300,-.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma oli 19.090,16 ja korot 2.558,08, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.300,-.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 2.038,- ja korot 306,34, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 300,-.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendiarahaston pääoma oli 6.409,98 ja korot 900,68, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 900,-.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli 2.230,97 ja korot 298,94. Rahastos-

ta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 290,-.

Kauppaneuvos K.H. Lehtisen stipendiarahaston pääoma oli 4.485,26 ja korot 902,36. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 900,-.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahaston pääoma oli 21.622,- ja korot 2.527,38, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.500,-.

Kauppaneuvos P.A. Luostarisen stipendiarahaston pääoma oli 7.563,86 ja korot 1.013,55, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.000,-.

Oy Mars Ab:n stipendiarahaston pääoma oli 3.237,20 ja korot 450,34. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 450,-.

Tukkukauppias S.Mäntysen rahaston pääoma oli 19.916,86 ja korot 2.667,85, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.600,-.

Maija ja Lauri Niiniojan rahaston lahjoitus 2.650,- julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

V.P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 15.156,50 ja korot 2.030,98, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.030,-.

Gustav Pauligin stipendiarahaston pääoma oli 20.264,20 ja korot 2.715,40, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.700,-.

Pohjolan stipendiarahaston pääoma oli 3.585,74 ja korot 481,22, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 480,-.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli 2.007,85 ja korot 275,39. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 270,-.

Elin ja Evert Sellgrenin rahaston pääoma oli 2.686,96 ja korot 399,79, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 390,-.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendiarahaston pääoma oli 57.409,16 ja korot 10.910,63, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 10.900,-.

Oy G.W. Sohlberg Ab:n stipendiarahaston pääoma oli 8.303,20 ja korot 1 112,92, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1 110,-.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 43.823,37 ja korot 5.908,15, josta julistettiin matkastipendeinä haettavaksi ja jaettiin 5.900,-.

Talous-Osakekaupan stipendiarahaston pääoma oli 8.766,28 ja käytettävissä olevat korot 1.176,06. Koroista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.170,-.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 15.000,- julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahaston pääoma oli 2.394,64 ja korot 321,67. Rahastosta julistettiin matkastipendeinä haettavaksi ja jaettiin 320,-.

Weilin&Göösön stipendiarahaston pääoma oli 123.656,23 ja korot 16.639,16.

Edellä mainittujen lisäksi ovat seuraavat rahastot, joiden pääoma on noin 2.000,-:

Herman Otto Geselliuksen stipendiarahasto, & Rudolf Geselliuksen stipendiarahasto, Donovan Hjelmännin stipendiarahasto, Konttoriteknikan palkintorahasto, Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendiarahasto, Olga ja J. Nissisen stipendiarahasto, Anni ja Samuli Pajarisen rahasto ja Knut Wallinin stipendiarahasto.

Kirjasto

Pääkirjasto

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden 1981 kuluessa 8.429 nidoksella, joista ostamalla saatiin 5.081 ja lahjoituksina 3.348 nidosta. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 189.319. Mikrokoriteja hankittiin seuraavasti: väitöskirjoja 952 kpl, aikakauslehtiä 1.017 kpl.

Kirjasto on lisäksi solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saanut ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja. Kirjasto on vuorostaan toimittanut kolme vaihtotarjousluetteloa vuoden aikana, yhteensä 560 nimikettä.

Lukuisat yksityishenkilöt, tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, pankit ja vakuutuslaitokset ovat lahjoittaneet kirjastolle kirjallisuutta. Samoin monet lähetystöt, mm. USA:n suur-

lähetykset, ovat lahjoittaneet kirjastolle runsaasti oman maansa taloustieteellistä kirjallisuutta. Kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto on saanut yhdessä laskentakeskuksen kanssa 30.000,- apurahan Yrjö Jahnssoonin säätiöltä IBS:n (International Bibliography of Social Sciences) saattamiseksi käyttökelpoiseksi tietokannaksi.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 24.319 kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen ja lukusalilainojen kanssa teki 103.554 lainaa. Kaukolainailauksia saapui 6.971 nidosta. Kirjastoon tuli kaikkiaan 1.420 aikakaus- ja sanomalehteä. Kopiokoneen jäljenteitä otettiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten n. 410.000 ukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 8 uutuustiedotusta, joita on myyty yli 200:lle tilaajalle. Korkeakoulun julkaisusarjassa ilmestyivät seuraavat teokset:

Vaisto, E. & Eklin, J., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1979. Aikakauslehtiartikkeleita (E12)

Pirilä, M., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1979. Tutkimuksia (E13)

Vaisto, E. & Numminen, T., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1980. Aikakauslehtiartikkeleita (E16).

Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vieraille. Kortistojen, hakuteosten ja muiden tietolähteiden käytöstä on korkeakoulun 17 seminaariryhmälle annettu opetusta. Pitemmälle ehtineitä opiskelijoita on opastettu kirjaston omien tietopankkien ja taloustieteellisten tiedonlähteiden käytössä sekä pienryhmäohjaajia uusille opiskelijoille annettavassa kirjaston käytön opetuksessa. FINP-, SCANP- ja SCIMP-tietokantojen käyttöä on opetettu eri yhteyksissä sekä kotimaassa että muissa Pohjoismaissa. Yhteensä tilaisuuksiin on osallistunut n. 420 henkilöä. Uusille opiskelijoille on jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste.

Kirjastossa on pitkähkön aikaa suoritettu kirjallisuuspalvelua etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista. Kuten aikaisemmin, tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tiedonjakeluun ko. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista. Vuoden loppuun mennessä oli 19 tutkijalle toimitettu viitemateriaalia sekä kotimaisesta että ulkomaisesta kirjallisuudesta yhteensä n. 850 viitettä. Kirjaston muiden käyttäjien tiedusteluja neuvojille saapui vuoden kuluessa 2.427. Edelleen on tehty tietokonepohjaisia tiedonhakuja amerikkalaisista ja omista tietokannoista. Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikakauslehtien luokittelua on jatkettu entiseen tapaan. Korttipalvelu on ollut maksullinen ja sen hinta on ollut 500 mk/v. 36 asiakkaalle on lähetetty vuoden aikana yhteensä 2.530 viitekorttia. Viitetiedot on viety päätteen avulla tietokoneeseen, josta ne voidaan tulostaa eri muodoissa. Viitekortteja on lähetetty seuraaviin kansainvälisiin tietopalveluihin: Rationalisierungskuratorium der deutschen Wirtschaft RKW, UNESCO, Fonds Quetelet, SCIMP, SCANP.

Vuoden 1977 alusta aloitti HKKK:n kirjastossa toimintansa ensimmäinen automatisoitu tietopankki, SCANP, Scandinavian periodicals index in economics and business. Sitä ovat seuranneet SCIMP, European index in management periodicals, FINP, Finnish periodicals index in economics and business ja BILD, Bibliographic index of library documents. Kaikista tietopankeista ilmestyy myös painettu muoto lehtenä tai kortteina. Tietopankit ovat ulkopuolisten tilaajien käytettävissä joko suoraan korkeakoulun atk-keskuksesta tai pohjoismaisen SCANNET-verkoston kautta. Yhteensä näissä tietopankeissa on n. 60.000 kotimaista ja ulkomaista viitettä, vuosikasvun ollessa n. 20.000 viitettä.

Lainaustoimisto on ollut avoinna klo 11.00—18.00, kesäaikana klo 14.00—19.30, pe 9.00—15.00. Lukusalit ovat kertomusvuonna olleet avoinna klo 9.00—20.00, lauantaisin klo 9.00—14.00 sekä kesäaikana klo 14.00—19.30.

Kurssikirjasto

Toimintavuoden aikana annettiin kaikkiaan 62.308 lainaa. Kurssikirjasto on ollut avoinna lukukausien aikana seuraavasti: lainaustoimisto maanantaista perjantaihin klo 11.00—18.00, lauantaisin ja aattoina klo 9.00—14.00. Lukusali on ollut avoinna lukukausien aikana maanantaista perjantaihin klo 9.00—20.00, lauantaisin ja aattoina 9.00—14.00. Kesällä kurssikirjasto on ollut avoinna klo 14.00—19.30. Suljettuna kurssikirjasto on ollut kesällä 29.6.—31.7. välisen ajan.

Laskentakeskus

Korkeakoulun päätietokonelaitteistoa, HP 3000/II systeemiä, ei enää ole laajennettu, vaan sen rinnalle hankittiin uusi tietokone. Lähes koko vuoden mittaisen selvitys- ja päätöksentekokauden jälkeen tilattiin nykyistä olennaisesti suurempi HP 3000/64-tietokone. Hankinta rahoitettiin opetusministeriön tarkoitukseen osoittaman 1.0 Mmk:n määrärahan lisäksi leasingvuokraamalla noin 1.3 Mmk:n pääomaa vastaava osuus. Hankintaan sisältyy päälaitteiston lisäksi päätteitä, datavaihteita sekä pientietokoneita. Laitteisto asennetaan elokuussa 1982 ja se yhdistetään vanhaan laitteistoon.

Suoranaista toimintaan vaikuttavaa resurssipulaa on ilmennyt korkeakoulun vilkkaimpana kautena loka-maaliskuussa. Tietokoneeseen otettiin yhteyttä 38.900 kertaa (32.600 edellisenä vuonna) ja sillä ajettiin 29.100 erätyötä (23.900). Pääteaikaa kertyi yhteensä 32.900 (25.300) tuntia. Sitä vastoin keskusyksikköajan käyttö pieneni 3.2 % johtuen lähinnä koneen ylikuormituksesta sekä eräiden ohjelmien parannuksista. Käytön jakaantuminen eri tehtäväalueittain oli seuraava:

HP 3000-tietokoneen käyttö/keskusyksikköaika (t)

	tutkimus	opetus	hallinto	atk	ulkop.	yht.
1.8.80—31.7.82	358.90	427.00	386.60	224.30	80.70	1477.45
keskim/kk	29.9	35.6	32.2	18.7	6.7	123.1
%	24.3	28.9	26.2	15.2	5.4	100.0
% vast.edell.v.	21.6	33.5	26.7	13.7	4.5	100.0

Tietojenkäsittelyn opetuksen tehostamiseksi sekä uusien opetusmuotojen toteuttamiseksi perustettiin erikoisluokka, johon hankittiin monipuolinen laitteisto. Samoin Chydeniaan muodostettiin tilat atk-työpistettä varten talousmaantieteen laitoksen yhteyteen. Vanha HP 3000/II järjestelmä liitettiin kesäkuussa 1982 kokeiluluontoisesti EURONET-tietokoneverkkoon.

Opetusministeriön UNIVAC 1108 -laitteistoa on käytetty aikaisempia vuosia vähemmän. Opetusministeriön HP 2000 ACCESS, joka on ollut edelleen laskentakeskuksen ylläpitämänä, on muodostanut tietojenkäsittelyn opetuksen peruslaitteiston. Jonkin verran on käytetty myös yliopiston Burroughs-, Metsäntutkimuslaitoksen VAX 11/780 -ja VTT:n CYBER -tietokoneita.

Kasvavasta atk:n hyväksikäytöstä huolimatta laskentakeskus on joutunut suorittamaan tehtävänsä edelleen määrällisesti samalla henkilökunnalla, joka laitoksella oli jo vuonna 1975. Tuntityöntekijöiden palkkaukseen osoitetut määrärahat ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla. Palvelutason parantamiseksi muodostettiin tuntityöntekijöiden avulla päivystyspalvelu, joka toimi ma-pe klo 8.00—20.00.

Laskentakeskuksen laitteisto- ja ohjelmistokursseilla koulutettiin kymmenen opiskelijaa, joista osa sitten palkattiin tuntitöihin.

Laskentakeskuksen tilakysymyksiä on ratkottu päärakennuksen saneeraussuunnitelmien yhteydessä, mutta niiden toteuttaminen siirtyy tulevaisuuteen. Tarkoituksena on siirtää laskentakeskus kokonaisuudessaan Runebergin- ja Arkadiakadun kulmaan kolmanteen kerrokseen, ns. yläsaliin.

Laskentakeskus on ollut avoinna lukukausien aikana ma-pe klo 8—20 sekä la klo 10—15. Kesällä laitos on avoinna ma-pe klo 8.15—15.15 lukuunottamatta kahden viikon aikaa, jolloin laitos oli suljettuna ulkopuolisilta oppilasvalinnan vuoksi.

Laskentakeskuksen johtokunta on kokoontunut lukuvuoden aikana poikkeuksellisesti 11 kertaa. Pitkien kokousten tärkeimpänä asiana on ollut uuden laitteiston valinta.

Kielistudiokeskus

Korkeakoulun kielistudiokeskuksessa on lukuvuoden aikana tapahtunut kaksi huomattavaa muutosta. Heti lukuvuoden alussa on voitu ottaa käyttöön uusi itseopiskelusalusi (206), jossa laajan itseopiskelunauhaston ympärillä on käytettävissä 8 kasetti- ja 6 avokelapaikkaa. Korvaavana hankintana asennettiin saliin 203 21-paikkainen kasettistudio, joka poikkeaa huomattavasti tähän asti käytetyistä studiomalleista sekä opettajanpöydän että opiskelijapöytien suhteen. Uusi studio sai heti melkoisen suosion opiskelijoiden ja opettajien keskuudessa. Korkeakoulun kielistudiokeskuksen ollessa valtakunnallisen Suomen kielistudiodyhdistyksen vuosikokouksen isäntänä tämä ja muut studiot olivat satojen alan opettajien kiinnostuksen kohteena.

Opetusta on kuten aiemminkin annettu kaikissa korkeakoulussa opetettavissa kielissä, sekä opettajajohtoisen että pakollisen itseopiskelun muodossa. Viimemainittu ja myös vapaaehtoinen itseopiskelu ovat lisääntyneet huomattavasti itseopiskelusalin perustamisen jälkeen.

Kielistudiokeskuksen työntekijät ovat pitäneet työkokouksen joka viikko. Uusitut Kieli-studiouutiset ovat ilmestyneet kaksi kertaa.

Studiot ovat olleet avoinna luontokausien aikana maanantaista torstaihin klo 8—20, perjantaisin klo 8—14 ja lauantaisin klo 10—13, muina aikoina maanantaista perjantaihin klo 10—18. Heinäkuun aikana kielistudiokeskus studioineen on ollut suljettuna.

Kielistudiokeskusta ja studioita on esitelty sekä koti- että ulkomaalaisille vieraille.

Kuvalaitos

Kuvalaitoksen tehtäviin kuuluu keskushallinnon sekä opetuksessa tarvittavien valokopioiden, offsetmonisteiden ja piirtoheitinkalvojen valmistaminen, sekä opetustelevioliitteiden hoito. Samaten opetuksessa tarvittavien diakuvien valmistaminen sekä korkeakoulun eri tilaisuuksien valokuvaaminen ovat osa kuvalaitoksen toimintaa.

Kuvalaitoksen offsetmonistamossa valmistetaan kaikki korkeakoulun keskushallinnon tarvitsemat monistheet: opettajien luennoilla jakamat oheismateriaalit, opiskelijoiden seminaarityöt sekä korkeakoulun toimintaan läheisesti liittyvien ulkopuolisten laitosten monistustyöt.

Korkeakoulun B-,D-,E- ja F-sarjoissa ilmestyvät julkaisut painetaan kuvalaitoksen offsetmonistamossa, mutta jälkikäsitteily (liimasidonta ja kansipainatus) tapahtuu alihankkijoilla, paitsi F-sarjan julkaisussa, jonka kuvalaitos hoitaa kokonaan itse. Näihin sarjoihin kuuluvia kirjoja painettiin yhteensä 31.

Lukuvuoden 1981-82 aikana kuvalaitoksen offsetmonistamossa käsiteltiin 6 802 työtä, jotka käsittivät yhteensä 6,74 milj. painokertaa.

Toukokuun alussa -82 hankittiin kurssikirjastoon opiskelijoiden käyttöön kolikkoautomaattilla varustettu INFOTEC 1701-valokopio, jonka jälkeen näitä koneita on korkeakoululla yhteensä 5 kpl. Valokopioita otettiin korkeakoulun eri kopiokoneilla yhteensä 1.449.000 kpl, joista opiskelijoiden kolikkokoneilla 596.500 kpl.

Korkeakoulun opetustelevioliitteistoa käytetään pienryhmien case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen, atk-laitteiden ja niiden käytön esittelyyn, luennoilla tapahtuvien Basic-harjoitusten etäispuuteturantaan sekä kielten erikoiskursien opetukseen. Televisiokuvauslaitteistoa käytettiin syyslukukaudella -81 93 tuntia ja kevätlukukaudella -82 84 tuntia.

Kansainväliset toiminnot

Korkeakoulun kansainvälisiin toimintoihin liittyvää suunnittelutyötä ja koordinoitua varustusta saatiin opetusministeriöltä suunnittelumääräraha, jonka turvin suunnittelijaksi palkattiin KTL *Matti Seppälä* syyskuusta 1981 vuoden 1982 loppuun. Suunnittelutyötä on ideoinut ja valvonut Helsingin kauppakorkeakoulun rehtori *Arvi Leponiemi*, vararehtori *Markku Kallion* ja professori *Fedi Vaivion* muodostama seurantarayhmä. Syyskaudella 1982 vararehtori Kallion tilalle ryhmään tuli vararehtori *Seppo Salo*.

Suunnittelutyön alkuvaiheessa kartoitettiin ja analysoitiin Helsingin kauppakorkeakoulun opetuksessa ja tutkimuksessa lisääntyneen kansainvälistymisen tarvetta ja päämääriä samalla kun pyrittiin selvittämään Helsingin kauppakorkeakoulun edellytykset löytää oma alueensa koulutussektorilla, jolla kilpailu on erittäin ankaraa.

Selvitys- ja suunnittelutyön tuloksena saadut toimenpidesuositukset voidaan jakaa kolmeen ryhmään:

- Kansainvälisen keskuksen (International Center) perustaminen
- Kansainvälisten toimintojen koulutusohjelman kehittäminen
- Muut toimenpiteet

Suunnittelun Kansainvälisen keskuksen tarkoituksena on toimia Helsingin kauppakorkeakoulussa suoritettavien kansainvälistämistoimien alkuunpanijana ja koordinoituelimenä sekä tukea tieteellisesti korkeatasoista tutkimusta aiheista, joilla on kansainvälistä mielenkiintoa ja jotka palvelisivat Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistämisprosessia. Keskuksen perustamiseksi ryhdyttiin alustaviin toimenpiteisiin.

Kansainvälistä koulutusohjelmaa kehitettäessä on ensisijaisena tavoitteena suomalaisten opiskelijoiden kansainvälistäminen. Kehittämistyön lähestymistapa ja opetusmuodot on pyritty valitsemaan tässä mielessä. Nykyistä kansainvälisten toimintojen koulutusohjelmaa on pidetty hyvänä perustana kehittämistyölle.

Kansainvälisen koulutusohjelman nykyisten suuntautumisvaihtoehtojen lisäksi on suositeltu, että seuraavista aloista kehitetään uusia suuntautumisvaihtoehtoja: 1) metsäteollisuus-ekonomia, 2) kehitysmaiden talous, 3) kansainvälinen projektianalyysi, 4) kansainvälinen pankki- ja vakuutus toiminta sekä valuuttakysymykset, 5) kansainvälinen kauppapolitiikka, 6) kansainvälinen vertaileva liikkeenjohto.

Kuluneen toimintavuoden aikana on ryhdytty suunnittelemaan uusia luentosarjoja ja muuta opetusta näiden suuntautumisvaihtoehtojen alueella. Edelleen on kiinnitetty huomiota muidenkin aineiden kuin kansantaloustieteen ja markkinoinnin kytkemiseen kansainväliseen koulutusohjelmaan.

Kansainvälisten toimintojen koulutusohjelmaan liitettiin kansainvälisen kommunikaation luentosarja. Sen tarkoitus on perehdyttää opiskelija eri maissa vallitseviin arvoihin, asenteisiin ja kulttuuritaustoihin. Tavoitteena on antaa opiskelijalle käytännön valmiudet kotimaisiin ja kansainvälisiin neuvottelutilanteisiin sekä perehdyttää hänet Suomen kansainvälisten asioiden hoidon perusteisiin ja organisaatioon.

Kielten osuus kansainvälistämisprosessissa on merkittävä. Opetusta olisi annettava ainakin osaksi englanniksi ja seminaarit ja tutkielmat pitäisi laatia sen maantieteellisen alueen kielellä, johon opiskelija erikoistuu. Helsingin kauppakorkeakoulun kansainväliseen koulutusohjelmaan on myös suositeltu integroitavaksi tietty ulkomailloppiskeluperiodi. Tämä voisi tapahtua esim. kolmen Helsingin kauppakorkeakoulussa suoritettujen opiskeluvuoden jälkeen, jolloin opiskelija lähetettäisiin syventämään tietojaan johonkin yhteistyökorkeakouluun. Tässä mielessä on alettu tehdä sopimuksia ulkomaisten korkeakoulujen kanssa.

Muut toimenpiteet, jotka on ryhmitelty kolmanteen kohtaan, sisältävät erityistoimenpiteitä opettajien kansainvälistämiseksi ja vierailijaluennoitsijoiden hankkimiseksi. Muista Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälisistä toiminnoista kerrotaan tässä vuosikertomuksessa mm. luvuissa Ulkomaiset luennoitsijavieraat, Tutkimustoiminta sekä Jatko- ja täydennyskoulutus.

III tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus

Tutkimustoiminta

Yritysstrategiat -tutkimusseminaari

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö lahjoitti korkeakoulun 70-vuotispäivänä 16.1.1981 varat korkeatasoisen tieteellisen tutkimusseminaarin järjestämiseen. Lahjakirjan tekstissä mainitaan: "Tähän juhlapäivään liittyen ja tukeakseen tehtävänsä edellyttämällä tavalla korkeakoulun piirissä suoritettavan taloustieteellisen tutkimuksen jatkuvaa kehittämistä ja nuoren tutkijapolven edistymistä tukisäätiö on varannut enintään satatuhatta (100 000) markkaa käytettäväksi ensi sijassa nuorille tutkijoille tarkoitetun tutkimusseminaarin tai seminaarien järjestämiseen lähinnä aihepiiristä "yritysstrategiat". Seminaari kestäisi 1—2 viikkoa ja pidettäisiin internaattitilaisuutena. Alustajiksi kutsuttaisiin sekä koti- että ulkomaisia asiantuntijoita. Varoja käytettäisiin seminaarin kulujen kattamiseen niihin luetuina osanottajien majoitus- ym. kulut."

Korkeakoulun hallitus antoi seminaarin suunnittelun tutkimus- ja jatkotutkintojaoston (TUJA) tehtäväksi. Seminaarin suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi TUJAn nimeämä työryhmä, johon kuuluivat vararehtori *Markku Kallio* puheenjohtajana, vs. yliassistentti *Henrik Gahmberg* vastuullisena koordinoijana ja tutkimussihteeri *Maini Mannerkoski* sihteerinä.

Sannäsin kartanon koulutuskeskuksessa 14.6.—18.6.1982 pidettyyn seminaariin osallistui 30 suomalaista strategiatutkijaa eri korkeakouluista ja kolme yritysedustajaa. Seminaarin ulkomaisina esiintyjinä ja opettajina toimivat professori *H. Igor Ansoff*, European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM), Bryssel, professori *Larry E. Greiner*, University of Southern California, Los Angeles, professori *Robert H. Miles*, Harvard University, ja professori *Thomas H. Naylor*, Duke University, Durham, North Carolina. He esittivät kukin oman näkökulmansa strategiatutkimuksen kenttään ja pitivät oman tutkimusalueensa nykytilaa koskevat katsaukset. Heidän alustusaiheensa olivat seuraavat:

H. Igor Ansoff: "Evolution of a Managerial Theory of Strategic Behavior" (Strategista käyttäytymistä koskevan liikkeenjohdon teorian kehittyminen), "Managing Complexity" (Monimutkaisuuden hallinta), *Larry E. Greiner*: "Senior Executives as Strategic Actors" (Ylimmät johtohenkilöt strategisina hahmoina), "On Studying "Strategic Behavior" (Strateginen käyttäytyminen tutkimuskohteena), *Robert H. Miles*: "Recent Contributions of Organizational Theorists to Corporate Strategy" (Organisaatioteoreetikkojen uutta antia yritysstrategia-alan tutkimukseen), "The Concept and Development of Corporate Character: A Neglected Aspect of Corporate Strategy Formulation" (Yrityksen "luonteenpiirteiden" käsite ja kehittäminen: yritysstrategian laatimisen unohdettu puoli), *Thomas H. Naylor*: "Analytic Portfolio Models: Through a Different Looking Glass" (Analyyttiset portfoliomallit), "Microeconomic Foundations of Strategic Planning" (Strategisen suunnittelun taloustieteelliset perusteet).

Suomalaisista strategiatutkijoista oli valittu 12 esittelemään omaa tutkimustaan. Heidän aiheensa olivat seuraavat:

Leo Ahlstedt, kauppat.tri, Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos: "Board of Directors in Strategic Decision Making" (Yrityksen hallitus strategisessa päätöksenteossa), *Christer Danielson*, tekn.tri, Svenska handelshögskolan: "Corporate, Business and Functional Strategy" (Yritys-, liiketoiminta- ja toimintostrategia), *Henrik Gahmberg*, kauppat.lis., Helsingin kauppakorkeakoulu: "On Values and Judgement in Strategic Decisions" (Arvoista ja harkinnasta strategisissa päätöksissä), *Reijo Hirvensalo*, dipl.ins., Liikkeenjohdon Instituutti LIFIM: "On Irreversible Changes and the Reactions of Companies" (Peruuttamattomat muutokset ja yritysten reaktiot), *Kalevi Kyläkoski*, kauppat.tri, Helsingin kauppakorkeakoulu: "Corporate Strategic Planning as a System and as a Process" (Yrityksen strategiasuunnittelu systeeminä ja prosessina), "New Research in Progress: Corporate Strategic Planning in Stages of Internationalization Process" (Meneillään oleva tutkimus: Yrityksen strateginen suunnittelu kansainvälistymisprosessin eri vaiheissa), *Markku Lahdenpää*, kauppat.tri, dos., Helsingin kauppakorkeakoulu: "A Model of International Growth of a Firm Based in a Small Domestic Market" (Lahdenpää & Oravainen) (Pienellä kotimarkkina-alueella sijaitsevan yrityksen kansainvälisen kasvun malli), *Arto Lahti*, kauppat.lis., Helsingin kauppakorkeakoulu: "A Model of Business Strategy: Empirical Testing in the Knitwear Industry" (Yritysstrategiamalli: empiirinen testaus trikooteollisuudessa), *Martti Malmivirta*, tutkija, Turun kauppakorkeakoulu: "Executive Information Systems: Development Needs and Some Empirical Results" (Yritysjohdon informaatiojärjestelmät: kehitystarpeita ja kyselytutkimuksen tuloksia), *Tarja Meristö*, kauppat.maist., Turun kauppakorkeakoulu: "Scenarios in Corporate Planning as a Part of the Information Base" (Skenaariomenetelmän käyttö yrityssuunnittelun informaatiojärjestelmän osana), *Ritva Rautkylä*, kauppat.maist., Helsingin kauppakorkeakoulu: "Environment Strategies, Management Capabilities: A Theoretical Framework and Problems in Making it Testable" (Ympäristö, strategia, liikkeenjohdon valmiudet: teoreettinen viitekehys ja sen operationaalistamisongelmat), *Keijo Räsänen*, kauppat.maist., Helsingin kauppakorkeakoulu: "Explanations for Business Performance" (Liiketoiminnan tuloksellisuuden selittäminen), *Pentti Sierilä*, tekn.lis., Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto: "Planning in Forest Industries" (Suunnittelu metsäteollisuudessa).

Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet

Yhteistyötä eri muodoissaan on edelleen kehitetty paitsi korkeakoulun piirissä aineiden ja laitosten välillä myös valtakunnallisesti kauppatieteellisten koulutusyksiköiden kesken. Syksyllä 1980 kauppakorkeakoulujen rehtorien nimeämä yhteistyötoimikunta on jatkanut työtään professori *Aarni Nybergin* johdolla. Kertomusvuoden alussa se julkaisi mainituissa koulutusyksiköissä lukuvuonna 1981—82 toteutettavan jatkokoulutuksen käsittävän opinto-oppaan. Lukuvuoden aikana jatkettiin edellisenä vuonna aloitettuja ainekohtaisia professoritapaamisia, joiden keskeisinä aiheina olivat jatkokoulutuksen koordinointi ja jatkokoulutusta koskevan tiedonkeruun tehostaminen.

Turussa pidettiin II suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssi 18.8.—19.8.1981 Turun kauppakorkeakoulun järjestämänä. Sen 96 osanottajasta 28 oli Helsingin kauppakorkeakoulun tutkijoita; laajalti liiketaloustieteen kattamista 40 alustuksesta taas 14 oli korkeakoulumme tutkijoiden pitämiä.

Helsingin kauppakorkeakoulu ja Tietojenkäsittelyliitto ry järjestivät 12.1.1982 korkeakouluksamme atk-tutkimuksen neuvottelupäivän, johon osallistui 46 tutkijaa eri korkeakouluista ja yrityksistä. Helsingin kauppakorkeakoulusta heitä oli 10.

Helsingin kauppakorkeakoulu järjesti yhdessä International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA):n Suomen IIASA-toimikunnan, Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsäteollisuuden keskusliiton kanssa metsäsektorin strategista suunnittelua käsitelleen pohjoismaisen konferenssin Jyväskylässä 8—12 maaliskuuta 1982. Osanottajia oli yhteensä 34 Suomesta, Ruotsista, Norjasta, USA:sta ja Kanadasta sekä IIASA:sta. He edustivat metsäteollisuutta, keskusjärjestöjä, valtionhallintoa, korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia. Helsingin kauppakor-

keakoulusta osallistui tähän konferenssiin 4 tutkijaa.

Kansainvälisten yhteyksien kannalta European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM) Brysselissä on edelleen ollut korkeakoulumme tutkijoille keskeinen erityisesti liiketaloustieteen alueella. Lukuisa joukko tutkijoita on kertomusvuonna osallistunut instituutin tutkijakursseihin ja tutkimusseminaareihin. Instituutin 10-vuotisen toiminnan johdosta 24.5.—26.5.1982 järjestetyssä konferenssissa "Contributions to Management Research" oli korkeakoulustamme 7 tutkijaa. EIASM:n Scientific Committeeen jäsenenä on edelleen toiminut kansleri *Jaakko Honko*. Kevätlukukauden 1982 ajan opettajakuntaan kuului dosentti *Kristian Möller* korkeakoulustamme.

Lisäksi ovat korkeakoulumme tutkijat osallistuneet varsin aktiivisesti kansainvälisiin tieteellisiin konferensseihin, mistä on lähempiä tietoja luvussa IV.

Tutkimustoiminnan tuotokset

Kertomusvuonna 1981—82 valmistui väitöskirjoja 2, lisensiaatin tutkimuksia 2 sekä laudatur- ja vastaavia tutkielmia 201 kpl. Näiden lisäksi mainittakoon joukko tieteellisiä artikkeleita ja oppikirjoja, joista lähempiä tietoja on luvun II kohdassa Julkaisusarjat ja luvussa IV sekä erikseen julkaistussa tutkimusluettelossa.

Lukuvuoden aikana korkeakoulu solmi uusia tutkimussopimuksia ainoastaan 2, joiden kustannusarviot olivat noin 150 000 mk. Sen sijaan aiemmin solmituista tutkimussopimuksista on 11 jatkunut kuluneen lukuvuoden aikana. Sopimustutkimusten tuotokset ovat pääasiassa perustutkimuksen tutkielmia.

Korkeakoulussa oli käynnissä 23 tutkimusprojektia, joista kahdeksaan kuului tutkijoita myös muista korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista. Näitä projekteja olivat esimerkiksi kevätlukukaudella valmistunut "Yrityksen investointiprosessin kriittiset kohdat", "Kannattavuus- ja rahoitusvertailu 14 Suomen ja Ruotsin teollisuuden toimialan välillä", "Suomen yksityisen kulutuksen määrän ja rakenteen kehitys" jne. IDE-projektissa käynnistettiin II vaihe "Yritysdemokratia Suomessa ja Ruotsissa". FIBO (Finland's International Business Operations) -projekti suoritettiin edelleen tutkimus-, selvitys- ja tietopalvelutoimintaa, jonka kohteina olivat erityisesti suomalaisten yritysten kansainvälistyminen ja kansainväliset operaatiot ulkomailla sekä monikansallisten yritysten operaatiot Suomessa. Meneillään olleista tutkimuksista on lähempiä tietoja korkeakoulun tutkimusluettelossa (Helsingin kauppakorkeakoulu, Selvityksiä E-20).

Jatkokoulutus

Jatkokoulutusohjelma

Kertomusvuosi oli jatkokoulutusohjelman 4. toimintavuosi. Ohjelman tavoitteena on edistää jatko-opiskelun ja tutkimustyön järjestelmällistä suorittamista. Se kytkeytyy jatkotutkintoihin, ts. kauppatieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkintoihin seuraavasti:

Lisensiaatin tutkinto koostuu lisensiaatintutkimuksesta, lisensiaattikuulustelusta ja sivuaineopinnoista. Lisensiaattikuulustelun tutkintovaatimukset vahvistetaan vuosittain ja kuulustelun yleisosaan on sisällytettävä vähintään neljä jatkokoulutusohjelman kurssia tai seminaaria. Niitä oli kertomusvuoden ohjelmassa kahdeksan orientoivan tutkimusseminaarin lisäksi. Ne ovat kaikki olleet luonteeltaan ennen muuta yleistä tutkijakoulutusta.

Lukuvuoden aikana pidettiin seuraavat lukukauden mittaiset kurssit: Empiirisen tutkimuksen menetelmät I: monimuuttujamenetelmät, Taloustieteen matemaattiset menetelmät I ja III, Ekonometria ja regressioanalyysi, Data-analyysi, Yhteiskuntatieteiden metodologia ja Tieteen filosofiaa taloustieteilijöille — lukemisseminari sekä lukuvuoden pituinen Taloustieteen

dynaamiset mallit.

Ainekohtaisessa jatkokoulutuksessa on käsitelty kunkin aineen erityiskysymyksiä. Tutkimustyöseminaarit kokoontuivat säännöllisesti liiketaloustieteen aineissa, muissa aineissa tarvittaessa.

Korkeakoulussa vierailleet ulkomaiset luennoitsijat (ks. luku II) antoivat vierailunsa aikana myös henkilökohtaista ohjausta tutkimustyötä suorittaville.

Lukuvuoden päättyessä oli jatko-opiskelijoita korkeakoulun kirjoissa seuraavasti:

	KTL-tutkinnon suorittaneet = tohtori- opiskelijat	KTK-/ekon.tutkinnon suorittaneet = lisensiaatti- opiskelijat
Ltt:hallinto	3	23
Ltt:laskentatoimi	1	26
Ltt:markkinointi	1	21
Ltt:systeemit	—	6
Kansantaloustiede	2	22
Oikeustiede	—	6
Sosiologia	—	2
Taloushistoria	—	—
Talousmaantiede	1	4
Tavarateknologia	1	2
Yhteensä	9	112

Rekisteröidyistä jatko-opiskelijoista noin 40 oli Helsingin kauppakorkeakoulun palveluksessa, lähinnä assistentteina. Heistä 8 oli opinnäytetutkimusta päätoimisesti tekeviä Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteja.

Jatkokoulutusohjelman johtajana on toiminut professori *Aarni Nyberg* ja sihteerinä tutkimussihteeri *Maini Mannerkoski*.

Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA)

Opetus- ja tutkimusneuvosto asettaa toimikaudekseen tutkimus- ja jatkotutkintojaoston (TUJA), jonka tehtävänä on suunnitella, valvoa ja kehittää jatkokoulutusohjelmaa sekä toimeenpanna se. TUJA valmistelee vuosittain jatkokoulutuksen opetusohjelman ja tutkinto-vaatimukset sekä hoitaa jatkokoulutusohjelman hallinnolliset tehtävät.

Lukuvuonna 1981—82 TUJAn puheenjohtajana toimi vararehtori, prof. *Markku Kallio* ja jäsenenä vt.apul.prof. *Seppo Alaluusua*, prof. *Oiva Laaksonen*, vt.prof. *Reijo Luostarinen* ja prof. *Aarni Nyberg*. Sihteerinä toimi tutk.siht. *Maini Mannerkoski*.

Jatkokoulutusohjelman suunnittelun, toimeenpanon, valvonnan ja kehittämisen ohella ovat TUJA:n tärkeimpiä tehtäviä kertomusvuoden aikana olleet tutkimusluettelon laatiminen ensimmäistä kertaa englannin kielellä, jatkokoulutusta koskeva tiedottaminen, suunnitelman laatiminen professoreiden ja jatko-opiskelijoiden kannustinjärjestelmäksi, ”Tutkijoiden tapaamisten” järjestäminen ja ehdotus lisensiaatin tutkintotodistuksen arvosanojen määrittämiseksi. Edelleen keskustelujen kohteina olivat tutkimuspoliittisen ohjelman tarve, jatkokoulutustyhteistyö ja jatko-opiskelijoiden rekrytointi.

Perustutkimuksen laitos

Perustutkimuksen laitoksen tehtävänä on liiketaloustieteellisen tai muun taloustieteellisen perustutkimuksen alaan kuuluvan tutkimustyön harjoittaminen ja edistäminen. Laitoksen johtajana on toiminut prof. *Aarni Nyberg*. (Johtokunnan kokoonpano sivu 25). Kertomusvuoden loppuun mennessä Perustutkimuksen laitoksessa on ollut kaikkiaan 59 tutkimusassistenttia tai apurahatutkijaa, joista useimpien toimikausi on ollut kolmivuotinen. Laitoksessa on johtaja-professorin viran lisäksi nykyisin 8 tutkimusassistentin tointa ja kanslistin toimi.

Perustutkimuksen laitoksella on lukuvuoden aikana valmistunut yksi lisensiaattitutkimus.

Tutkijoiden tapaamiset

Kuluneen lukuvuoden aikana on lähinnä TUJA:n koordinoimana järjestetty joukko keskustelutilaisuuksia korkeakoulumme tutkijoille. Aiheista mainittakoon ”Tieteellisyyden ongelma ja tieteen filosofian uudet tuulet”, ”Tutkimuksen rahoitus” ja FIBO-projektin esittely. Korkeakoulun kansleri kutsui nuoret tutkijat keskustelemaan tutkimusedellytysten kohentamisesta. Perustutkimuksen laitoksella on kokoonnut seminaari, jossa on käsitelty tutkimusassistenttien meneillään olevia tutkimuksia.

Täydennysopiskelu

Lukuvuoden 1978—79 alusta alkaen on korkeakoulussa ollut täydennysopiskelijarekisteri. Täydennysopiskelijoiksi voivat kirjoittautua kaikki ne Helsingin kauppakorkeakoulussa tutkinnon suorittaneet, joiden tavoitteena on erillisten kurssien tai arvosanojen suorittaminen aiempien opintojen täydennykseksi. Kertomusvuonna tässä rekisterissä oli yhteensä 352 opiskelijaa.

Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)

Johtamiskoulutuksessa oli lukuvuonna 1981—82 kaksi ohjelmaa. Molempien kurssien ohjelma oli sisällöltään samanlainen. Ohjelmien kokonaiskesto on n. 500 tuntia, mikä jakautui 12 viikoksi. Opiskelujaksoja oli kuusi kertaa kaksi viikkoa, 3—4 viikon välein.

Pääosa johtamiskoulutusohjelmien oppisisällöstä voidaan ryhmittää johonkin seuraavista aineista: yrityksen ympäristö, talouden suunnittelu ja valvonta, organisaatio ja henkilöstövoimavarat, yrityksen rahoitus, markkinointi, kvantitatiivisten menetelmien sovellutukset, yritysstrategia.

Tarpeen mukaan osanottajille on järjestetty johdantokursseja eri aineissa, menneenä lukuvuonna mm. kirjanpidon perusteet. Osanottajilla on ollut mahdollisuus käyttää korkeakoulun kielistudiota kielten itseopiskeluun. Ohjelmat aloitettiin pelaamalla yrityspeliä.

Opetusohjelmien suunnittelusta vastasi JOKO:n toimisto. Apuna suunnittelutyössä käytettiin myös eri alojen asiantuntijoita.

Ohjelmien toteutuksessa oli mukana n. 66 kauppakorkeakoulun, yritysten ja julkisen hallinnon piiristä tullutta luennoijaa. Opetusmuotoina on ollut varsinaisten luentojen ja alustusten lisäksi opetustapahtumia 1. caseja ja ryhmäharjoituksia. Osanottajat ovat joutuneet lisäksi tekemään sekä yksin että ryhmissä erilaisia työpapereita ja tutkimuksia. Perinteinen kuulustelu oli talouden suunnittelu- ja valvonta -aineessa.

Lukuvuoden 1980—81 osanottajien taustajakaumat olivat seuraavat: keski-ikä 34 v, koulutustausta: kaupallinen koulutus 31,5 %, tekninen koulutus 27,4 % ja muu koulutus 41,1 %, ryhmässä ovat mm. oikeustieteilijät, agronomit, valtiotieteilijät, filosofian kandidaatit sekä

hotelli- ja ravintolaopiston käyneet jne. joten akateemisen tutkinnon suorittaneita oli 65,8 %, opistotasoisia 27,4 % ja loppuilla oli koulutasoinen tutkinto. Työkokemusta kurssilaisille oli kertynyt keskimäärin 8,5 vuotta. Teollisuuden palveluksesta tuli ohjelmiin 43,8 %, kaupan ja palvelun piiristä 34,2 %, pankki-, vakuutus-, rakennus- ja muilta aloilta oli 22 %. Osanottajia ohjelmissä oli yhteensä 73.

Johtamiskoulutusohjelmien lukuvuosi päättyi 1.4.1982.

Todistuksen saivat seuraavat:

Joko 13

Arto Aaltonen, Marja-Liisa Aarnio, Juhani Ahonen, Heikki Alanko, Pekka Arte, Anja Eronen, Håkan Gabriellson, Lars Gahmberg, Pentti Haapala, Erkki Holma, Kari Huuskonen, Hannu Jämsä, Pentti Järvi, Esko Kaukanen, Raimo Korpinen, Aulis Kronqvist, Mauri Kruut, Kari Kyttänen, Mikko Kääriä, Urpo Levo, Pekka Liisanantti, Aarne Nilsson, Timo Nurmilaukas, Tuomo Ovaska, Risto Puhja, Jorma Puolanne, Timo Puranen, Ilkka Puupponen, Markku Ratilainen, Harry Rönndahl, Tauno Salomaa, Paavo Sihvonen, Risto Teronen, Esko Tuominen, Jukka Ylipaavalniemi.

Joko 14

Arto Alho, Pertti Augustin, Kaarina Eränne, Erkki Grönqvist, Raimo Honkanen, Ilkka Karhemo, Timo Kataja, Heikki Koivisto, Martti Kontinen, Lasse Laatonen, Martti Lahtinen, Tarja Lehtinen, Jouko Leino, Risto Leppänen, Martti Luhtala, Kari Luttinen, Jouko Mustikkakangas, Kalevi Mäenpää, Martti Niskanen, Seppo Noro, Paul Partanen, Jorma Peltola, Seppo Pere, Valle Puhakainen, Paavo Pulkkinen, Marja-Terttu Rantanen, Mikko Rekola, Esko Ruhanen, Juha Sutela, Kalervo Tanskanen, Harry Timgren, Veli-Matti Tokkari, Risto Tulonen, Martti Turunen.

Johtamiskoulutusohjelmien johtoryhmä: kauppat.tri *Leo Ahlstedt* puheenjohtaja, vt.apul. prof. *Kalervo Virtanen* varapuheenjohtaja, kauppat.tri *Markku Lahdenpää*, VTK *Kari Sundell*, JOKO 11 ja 12:n edustaja 31.10.82 saakka, ekonomi *Ilkka Puupponen*, JOKO 13 ja 14:n edustaja 31.10.1982 saakka.

Johtamiskoulutusohjelmien henkilökunta 1981—82: FT, dosentti *Asko Miettinen* johtaja, ekonomi *Raija Keskinen*, koulutussuunnittelija, yo-merkonomi *Tuija Jäntti*, toimistos sihteeri, ekonomi *Kristiina Lehmusto*, tuntiassistentti.

Toimintakertomus Mikkeliissä toteutetusta pienten ja keskisuurten yritysten johtamiskoulutuksesta lukuvuonna 1981—1982

Helsingin kauppakorkeakoulu aloitti pienten ja keskisuurten yritysten tulosvastuussa olevalle johdolle tarkoitettua johtamiskoulutuksen Mikkeliissä syksyllä 1980. Kevääseen 1982 mennessä on Mikkeliissä toteutettu kaikkiaan 5 johtamiskoulutusohjelmaa, joissa on ollut osanottajia yhteensä 107 henkilöä.

Kurssimaksu on ollut 3 500 markkaa. Mikkelin toimintojen rahoitukseen on kauppa- ja teollisuusministeriö myöntänyt avustusta 140 000 mk vuonna 1981 ja 230 000 mk vuonna 1982.

Toiminnasta on saatu pääosin hyvää ja rohkaisevaa palautetta, mikä on ilmennyt mm. selvästi kasvavana yritysjohtajien oma-aloitteisena kiinnostuksena ohjelmaa kohtaan. Kursin järjestäjät ovat myös saaneet arvokasta kokemusta toiminnan edelleen kehittelyä varten, koska osanottajia on tähän mennessä ollut kaikkiaan jo yli sata henkilöä. Mainittakoon, että noin 60 % osanottajista on ollut ns. omistajajohtajia tai muutoin pienyritysten edustajia.

Henkilökunnan osalta voidaan todeta, että projektipäällikkönä on toiminut Esko Oksiala, Mikkeliissä asuvana kurssisihteerinä Liisa Tarssanen ja 1.1.1982 alkaen koulutussuunnittelijana Ritva Partanen. Kevään 1982 aikana on viimeistelty suunnitelmia, jotka liittyvät Mikkelin toimintojen merkittävään kasvattamiseen ja monipuolistamiseen.

PRODEC, Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelma Programme for development cooperation at Helsinki School of Economics

Yleistä

PRODEC perustettiin v. 1968 Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosaston aloitteesta. Muodot sen toiminnalle määrittelee vuonna 1978 solmittu Ulkoasiainministeriön ja Helsingin kauppakorkeakoulun välinen Suomen yhteistyösopimus kehitysyhteistyöhön liittyvistä opetus-, tutkimus-, ja selvitystehtävistä. Toiminta jakautuu koulutukseen kansainvälisen kaupan alueella, kehitysmaiden talouteen liittyvään tutkimukseen ja kehitysmaatuotteiden tuonnin-ohjaukseen. PRODEC:in toiminta rahoitetaan Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroin.

Koulutustoiminta

Valtaosa PRODEC:in koulutuksesta järjestetään yhteistyössä YK:n kansainvälisen kaupapakeskuksen, International Trade Centre UNCTAD/GATT (ITC), kanssa. Koulutusohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa on lisäksi ollut yhteistyökumppaneina muita YK:n järjestöjä, Euroopan maiden kehitysmaatuotetoimistoja sekä kehitysmaiden kansallisia vienti-, tuonti- ja koulutusorganisaatioita.

Koulutusohjelmat lukuvuonna 1981—82

24.8.—18.9.1981, 20 työpäivää, Helsinki, Projektihallintoseminaari Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kehitysmaille, 22 osallistujaa 13 maasta.

21.9.—9.10.1981, 15 työpäivää, Helsinki, Rotterdam, Lontoo, Valtionyhtiöiden hyödykekaupan edistämisseminaari Afrikan kehitysmaille, 11 osallistujaa 16 maasta.

19.—29.10.1981, 10 työpäivää, Cebu, Filippiinit, Pienteollisuuden vientiseminaari Filippiinille, Sri Lankalle ja Thaimaahan, 25 osallistujaa 3 maasta.

23.11.—4.12.1981, 10 työpäivää, Negombo, Sri Lanka, Valtionyhtiöiden kaupanedistämisseminaari Sri Lankalle, 18 osallistujaa 1 maasta.

23.11.—18.12.1981, 18 työpäivää, Geneve, Helsinki, Kaupanedistämiskurssi 1977—79, Seurantaseminaari Afrikan kehitysmaille, 15 osanottajaa 4 maasta.

25.1.—4.6.1982, 66 työpäivää, Addis Abeba, Etiopia, Nairobi, Kenia, Geneve, Helsinki, Kaupanedistämiskurssi Afrikan kehitysmaille, 20 osanottajaa 14 maasta.

22.3.—2.4.1982, 11 työpäivää, Harare, Zimbabwe (ent. Salisbury), Lannoitetuontiseminaari Afrikan kehitysmaille, 19 osanottajaa 11 maasta.

31.5.—11.6.1982, 11 työpäivää, Pattaya, Thaimaa, Tuonninohjaukseminnaari, ESCAPin kehitysmaille, 21 osanottajaa 15 maasta.

2.—4.—(—11.)6.1982, 3 (8) työpäivää, Helsinki, (Tukholma), Kaupallisten sihteerien seminaari Suomeen akreditoituille kehitysmaiden kaupallisille sihteeereille, 9 osanottajaa 8 maasta.

Tutkimustoiminta

PRODEC tekee, teettää ja tukee tutkimuksia, jotka käsittelevät kehitysmaiden taloutta. Tutkimusten tarkoituksena on ennen kaikkea tuottaa tausta-aineistoa koulutuksen suunnitteluun ja/tai opetusmateriaalia koulutukseen osallistuville. Tutkimusten tulokset julkaistaan eri julkaisusarjoissa, joissa ilmestyi vuosina 1981—82 seuraavia tutkimuksia:

Tutkimukset

"Mahdollisuudet edistää kehitysmaiden teollistumista pienen ja keskisuuren teollisuuden resurssien siirrolla". HKKK:n kansantaloustieteen pro gradu -tutkielma. Anitta Kuivalainen (Liikesivistysrahasto)

Tuontioppaat

"Handbook on the Procurement and Distribution of Fertilizers", opas kehitysmaiden lannoitteiden ostajille. Industrial Development Services Ltd., New Delhi

Oppaat

"Guide to Export Marketing Research" (2. painos), markkinatutkimusopas Kaupanedistämiskurssille" Heikki Noro, Toivo Äijö

"Guide to Industrial Project Imports, part I Transfer of Technology", käsikirja teknologi- ja siirrosta Projektituontikurssille. Harri Luukkanen

Opetustapaukset (Case)

Liikkeenjohdon Instituutin (LIFIM) case-kurssille osallistunut henkilökunta teki seuraavat caset:

- "Setsotho Design Ltd" Saara Kehusmaa-Pekonen
- "The East-African Venture" Olli Leskinen
- "Bulvanian Lannoitekauppa" Tuomo Rintamäki
- "Minicases on Difficult Import Problems" esimerkkejä tuontiongelmista Tuonninohjausseminaarille. Angus Hone

Markkinatutkimukset

Kaupanedistämiskurssien osallistajat tutkivat maidensa tuotteiden vientimahdollisuuksia, minkä tuloksista julkaistiin v. 1981 yhteensä 18 ja v. 1982 yhteensä 20 raporttia.

Kehitysmaatuotetoimisto - PRODEC-import

PRODEC:in yhteydessä toimivan Kehitysmaatuotetoimiston tarkoituksena on tiedottaa kehitysmaiden viejille Suomen markkinoista ja välittää liikeyhteyksiä heidän ja suomalaisten maahantuojien välillä.

Vuoden 1981 lopulla nimitettiin kehitysmaatuotetoimistolle viranomaisia sekä elinkeinoelämän eri järjestöjä edustava asiantuntijaryhmä. Ryhmän puheenjohtajana toimi ensin professori *Mika Kaskimies* ja hänen jäätyään eläkkeelle syksystä 1982 professori *Fedi Vaivio*. Jäseninä ovat edustajat Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyö- ja kauppapoliittisilta osastoilta, Kauppa- ja teollisuusministeriöstä, Keskuskauppakamarista, Suomen Ulkomaankauppaliitosta, Teollisuuden Keskusliitosta, Teknisen Tukkukaupan Keskusliitosta, Kaupan Keskusvaliokunnasta ja Ulkomaankaupan Agenttiliitosta.

Kehitysmaatuotetoimiston johtajana toimii PRODEC:in johtaja, jonka lisäksi toimiston palveluksessa on neljä henkilöä.

Kehitysmaatuotetoimisto on vuosina 1981—82 julkaissut seuraavaa tiedotusaineistoa:

"PRODEC Guide to the Finnish Market" englanninkielinen opas Suomen markkinoista,
"Guide PRODEC pour le Marché Finlandais" ranskankielinen,

Monograp 3 (1981) "Market Situation and Trade Channels for Selected Leather Products in Finland", nahkatuotteiden markkinaselvitys

Monograph 4 (1982) "The State of the Market and Channels of Distribution for Carpets and Selecter Home Textiles in Finland", mattojen ja kodintekstiilien markkinaselvitys.

PRODEC-IMPORT Tiedotetta on julkaistu vuodesta 1981 lähtien 3—4 kertaa vuodessa ja sitä jaetaan suomalaisille tuojille. Tiedotteesta julkaistaan kehitysmaista tulevia liikeyhteistyötiedusteluita, joita v. 1981 tuli yli tuhat.

PRODEC-IMPORT Newsletter on the Finnish Market kertoo kehitysmaiden viejille Suomen markkinoista, niiden rakenteesta, tuontimääräyksistä ja suomalaisten kulutustottumuksista. Tätä kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää englanninkielistä tiedotetta alettiin julkaista v. 1982.

Hallinto ja henkilöstö

PRODEC:in toimintaa ohjaavan ja valvovan, korkeakoulun kolmen professorin muodostaman johtoryhmän jäseninä toimivat: *Fedi Vaivio*, puheenjohtaja, *Erkki Aaltio* ja *Mika Kaskimies*.

PRODEC:in palveluksessa oli lukuvuonna 1981—82 seuraava henkilökunta: KTM *Seppo Sipilä*, johtaja; kirjeenvaihtaja *Auli Hämesalo* (virjavapaana 16.9.81—31.5.82, sijaisena koulutussihteeri *Mirja Vertanen*), hallinnollinen sihteeri; yo-merkonomi *Satu Leppälahti* 31.12.81 saakka, äitiyslomalla; HSO-sihteeri *Auli Jalo-Santasalo* 31.12.81 saakka, sen jälkeen äitiyslomalla; yo-merkonomi *Liisa Eklöf* 1.1.82 alkaen, kirjanpitäjä; KTM *Saara Kehusmaa-Pekonen*, vanhempi koulutusneuvoja; ekonomisti *Olli Leskinen*, koulutussuunnittelija; KTM *Kari Markkula* (virjavapaana asepalveluksen suorittamista varten 1.7.81—30.4.82), koulutussuunnittelija; ekonomisti *Tuomo Rintamäki*, koulutussuunnittelija; KTM *Heikki Noro* 1.12.81 saakka (virjavapaana koko vuoden -81), koulutussuunnittelija; KTK *Anitta Kuivalainen* 1.6.—31.12.81, koulutussuunnittelija; kauppat.yo *Kirsi Sormunen* 1.—31.1.82, koulutussuunnittelija; kauppat.yo *Anu Seppälä* 15.2.—30.4.82, koulutussuunnittelija; DKK *Sirkka Leestemaker*, koulutussihteeri; DKK *Outi Paloposki* (virjavapaana 20.10.81—31.7.82), koulutussihteeri; kirjeenvaihtaja *Raijaleena Rissanen*, koulutussihteeri; HSO-sihteeri *Mirja Vertanen* (virjavapaana 1.9.81—31.5.82), koulutussihteeri; kirjeenvaihtaja *Auli Hämesalo* 16.9.81—31.5.82, koulutussihteeri; merkonomi *Taina Salminen* 12.10.81—31.5.82, koulutussihteeri; kauppat.yo *Liisa Ahtola* 15.3.—31.5.82, koulutussihteeri; dipl.ekon. *Erkki Lintunen*, tuontineuvoja; KTK *Anitta Kuivalainen* (virjavapaana 1.6.—31.12.81), tuontiaavustaja; kirjeenvaihtaja *Marja Mare*, tuontiaavustaja; kauppat.yo *Kirsi Sormunen* 1.6.—31.12.81, tuontiaavustaja; yo-merkonomi *Kristina Kajaani* (virjavapaana 1.5.—30.6.82), tuontisihteeri; kauppat.yo *Anu Seppälä* 1.5.—30.6.82, tuontisihteeri; yo *Leena Taiminen*, vahtimestari. Ulkomailla toteutettujen koulutusohjelmien aikana on koulutussihteerinä tai tämän avustajana toiminut paikallisen yhteistyöorganisaation tai Suomen lähetystön henkilökuntaa tilapäisenä henkilökuntana.

Opettajien ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot.

AALTIO, ERKKI:

Toiminut asiantuntijana Oulun Yliopiston teollisuustalouden apulaisprofessorin virkaa täytettäessä. Keksintösäätiön valtuuskunnan jäsen.
 RASTOR'in materiaalitalouden kurssien ylivalvoja.
 PRODEC'in johtoryhmän jäsen.
 Osallistunut IGWT:n järjestämään tavarateknologian symposiumiin Krakovassa 21.9.—23.9.1981.
 PRODEC'in kenttätutkimusmatka Afrikkaan ja Kauko-Itään 7.10.—31.10.1981.

Julkaisut:

(& Kirsti Pääkkönen) "Die Wirkung von Verpackungsmaterialien auf die Frostformation in den Gefrierpackungen" Proc. Intern. Symposium in Commodity Science and Technology in View to Human Needs (Krakow 1981) ss. 344—347

AHLSTEDT, LEO:

Virkavapaana yliassistentin virasta koko lukuvuoden.
 Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja.
 Toiminut virallisena vastaväittäjänä Turun kauppakorkeakoulussa 21.5.1982 Sirpa Hajba, Yritysjohdon ammatillistuminen ja valikoituminen osana yritysten institutioitumista.
 Valtionhallinnon johdon korkeakoulutasoisen täydennyskoulutuksen kehittämistä pohtivan toimikunnan jäsen.
 Osallistunut pohjoismaiseen tutkijakonferenssiin "Forskning i verkligheten" Tukholmassa 25.8.—27.8.1981, toiminut sen järjestelytoimikunnan jäsenenä sekä teemaryhmän "Företagets sociala roll" puheenjohtajana.
 Toiminut luennoitsijana eri koulutuslaitosten ja yritysten koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

(& Risto Tainio ja Kyösti Pulkkinen) Business Economics — Administration in Finland; a historical review. 17 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1982. Helsinki 1982.

ANTTILA, MAI:

European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM)-instituutin Program of Scholars-ohjelman jäsen.
 Kauppa- ja teollisuusministeriön ja Helsingin kauppakorkeakoulun markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen Innovaatioprojektin tutkija.
 Korkeakoulun assistenttien ja tutkijain liitto (KATL) ry:n sihteeri, Virkamiesliiton liittovaltuuston jäsen, Vendito Oy:n hallintoneuvoston jäsen, Suomen Akatemian tutkijain Yhdistyksen (SATY) ry:n tilintarkastaja.
 Osallistunut II Suomalaisen Liiketaloustieteen Konferenssiin 18.8.—19.8.1981 Turun kauppakorkeakoulussa, EIASM-instituutissa Brysselissä pidettyyn seminaariin Symposium on New Trends in Data Analysis 7.12.—9.12.1981, käynyt Intensive Advanced Course on Psychological Measurement-kurssin EIASM-instituutissa Brysselissä 7.6.—9.6.1982, osallistunut Research Seminar on Strategy-seminariin (Lifim) Sannäsissä 14.6.—16.6.1982.

Esitelmänyt INSKOn Laatutekniikan seminaarissa Osa II 2.12.1981 ja 16.3.1982, INSKOn Laadunohjaus elintarviketeollisuudessa Osa I-seminaarissa 12.5.1982 sekä kouluttanut Eflab Oy:n laatupiirikoulutuksessa päällikkötasoa 6.1.1982, Isotex-Osuuskunnan vaatetuskaupan markkinointisuunnittelijoita, Tukkukauppojen Oy:n koulutuskeskuksessa kauppiaita sekä Suomen Pakkausyhdistyksessä pakkaus-suunnittelijoita. Esitelmänyt Oy Wärtsilä Ab:n kulutustavararyhmän ja Marimekko Oy:n yhteistoimintatilaisuudessa 23.6.1982 Bökarsissa aiheesta "Järkevä suunnittelija ja luova markkinointijohto — utopi-aako?"

Julkaisut

(& Kristian Möller) An Application of Additive and Multiplicative Conjoint Analysis Models in Explaining Consumer Price Utility Structures. 46 s. F-19, Helsinki 1981.

Markkinointitutkimuksen tekeminen elintarviketeollisuudessa. 10 s. INSKOn moniste. Helsinki 1982.

ARTTO, EERO:

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen puheenjohtaja. Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen johtokunnan asiantuntijajäsen.

Esitelmänyt IASA:n kokouksessa Nordic Meeting on Strategic Planning of Forest Sector Jyväskylässä 10.3.1982 aiheesta "Cash-based Profitability Comparison of Finnish and Swedish Forest Industry". Osallistunut konferenssiin The 5th Annual Congress of European Accounting Association, Århusissa 5.4.—7.4.1982, jossa alustus aiheesta "Competitive Capacity at Enterprise Level".

Julkaisut

Cash-based Profitability and Financing of Industries, Almqvist & Wicksell International, 157 s. Stockholm, Sweden 1981.

Replacement Investments, Behaviour of Cash Streams and Income Measurement, 187 s. teoksessa Cash Flow Accounting, (eds. Barry E. Hicks & Pearson Hunt), Sudbury, Ontario, Canada 1981.

Kallis öljy kääntynyt pääoman tuotoksi, 4 s. Talouselämä 24/1981.

Vakuutusyrityksen tilinpäätös a la Arto, 5 s. Talouselämä 28/1981.

Kassavirrasta tunnusluvut myös vakuutusyhtiöille, 5 s. Talouselämä 29/1981

Joustava korkopoliittika edistäisi pääsyä täystyöllisyyteen, Helsingin Sanomat 12.10.1981.

Metalliteollisuutemme kilpailukyky nousut, Uusi Suomi 3.11.1981.

Suomen ja Ruotsin teollisuuden toimialojen kannattavuus ja rahoitus 1974—1978, 5 s.

Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja, Helsinki 1981.

(toim.) Laskentatoimi, Rahoitus II, Artikkelikokoelma, 312 s., Helsinki 1981.

Edellisessä teoksessa kirjoittajan seuraavat artikkelit:

Yrityksen rahoitustutkimuksesta. Uusittu ja täydennetty 1981 (LTA III/1968) 6 s.

Vakuutusyritys, meno-tulo-teoria ja tilinpäätösinformaatio, 13 s.

Vakuutusyrityksen kassavirrat ja etuoikeusjärjestys, 7 s.

Vakuutusyrityksen kassaperusteinen kannattavuus ja vakavaraisuus, 12 s.

(& Jarmo Leppiniemi) Yhdistysten ja säätiöiden kassaperusteinen kuvaus ja sen hyväksikäyttö, 10 s.

Linja-autoliikenteen kannattavuus, 4 s., teoksessa Linja-autoliikenteen päivät, SATL 5/81, Espoo 1981; myös Tietosanomat 28.11.1981 ja Linja-auto 6/1981.

Omistajan tulee saada parempi rahoituslaskelma, Talouselämä 12/1982.

Kassavirta-analyysi sopii vakuutusyhtiöillekin, Vakuutussanomat 4/1982.

BINHAM, PHILIP:

Julkaisut

(& Riitta Lampola, James Murray) Hotel English. 114 s. Exeter 1982.

(& Riitta Lampola, James Murray) Restaurant English. 107 s. Exeter 1982.

Joukko kirja-arvosteluja World Literature Today'ssa.

ERONEN, JARMO:

Neuvostoliiton maantuntemuskurssi, Helsingin yliopistossa 8 t, syyslukuk. 1981.

SEV-maiden talousmaantieteen luontosarja Vaasan korkeakoulussa 30 t, huhtikuu 1982.

Kutsu Suomen maantieteellisen seuran työjäseneksi.

Suomen antropologisen seuran rahastonhoitaja

Luennoin suomalaisen liiketaloustieteen kongressissa Turussa 18.8.1981 aiheesta Kustannusten minimointi sijaintikriteerinä suunnitelmataloudessa sekä Tukholman kauppakorkeakoulussa 15.10. ja Göteborgin yliopistossa 19.10. aiheesta Lokaliseringsbeslut i Sovietunionen: praktikfall: massa- och pappers-industri.

Opintomatka Kirovin metsätekniseen akatemiaan (Leningrad), Institut ekonomikiin (Moskova) ja SNTL:n tiedeakatemiaan Siperian osastoon (Novosibirsk) 10.5.—27.5.1982, jolloin luennoin Leningradissa ja Novosibirskissä aiheesta Suomen metsäsektorin nykynäkymiä (venäjäksi). Pohjoismaisten Neuvostoliiton tutkijoiden kokous Hanasaari, 7.5.—8.5.1982.

Julkaisut

Neuvostoliiton energiatalouden etnisiä vaikutuksia, 11 s. teoksessa Energia, kulttuuri, tulevaisuus, SKS, Helsinki 1982.

Neuvostotalouden tutkimuksesta Suomessa, 8 s., Kansantaloudellinen aikakauskirja 2/1982, Helsinki 1982.

L'industrie des pates et papiers en Union Sovietique: bilan et perspectives, 16 s. Le courrier des Pays de l'Est no 259, Fevr. 1982, Paris.

Kieli ideologisena aseena: nykyvenäläistä semantiikkaa, 4 s.

Politiikka 2/1982, Tampere 1982.

Mongolian metsät ja metsäteollisuus, 2 s., Metsä ja puu 3/1982.

Neuvostoliiton sahateollisuuden tekninen taso, 3 s., Sahamies 2/1982.

Puolan kriisin syistä, 1 s., Kanava 4/1982, Helsinki 1982.

Kirja-arvosteluja Talouselämässä ja Geo Journalissa.

GAHMBERG, HENRIK:

Toiminut opettajana strategisen johtamisen kysymyksissä Liikkeenjohdon Instituutissa (LIFIM) sekä Pohjois-Suomen Teollisuusopistossa (PohTo).

Osallistunut Nordic Management Boardin järjestämään konferenssiin "Forskning i Verklighet" Tukholmassa 25.8.—27.8.1981. Esittänyt yhdessä dos. Henri Bromsin kanssa työpöydän aiheesta "Communication to Self and the Corporate Myth".

Osallistunut Helsingin yliopiston tiedotusopin laitoksen järjestämään organisaatioviestinnän kansainväliseen tutkimusseminariin, Helsingissä 31.8.—1.9.1981.

Osallistunut konferenssiin "Global Strategic Management in the 1980s", Lontoo 1.10.—2.10.1981.

Toiminut vastuullisena koordinoijana Helsingin kauppakorkeakoulun järjestämässä seminaarissa "Research Seminar on Strategy", Sannäs 14.6.—18.6.1982.

Julkaisut:

(& Henri Broms) Mythology in Management Culture. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-58, Helsinki 1982.

"Analytic" Structuralism and Systems Theory as Potential Methodologies in Organizational Communication Research, Helsingin kauppakorkeakoulu, Työpöydä F-30, Helsinki 1982.

Communication, Language and Learning in Organizations, Helsingin kauppakorkeakoulu, Työpöydä F-31, Helsinki 1982.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Helsingin yliopiston kielitieteen dosentti. Vaasan korkeakoulun saksan kielen dosentti. Turun yliopiston germaanisen filologian dosentti. Svenska handelshögskolanin saksan kielen dosentti.

Aikakauslehden Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Göttingen) tieteellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen.

Asiantuntija täytettäessä Svenska handelshögskolanin Vaasan yksikön yhdistettyä englannin ja saksan kielen ap. lehtorin virkaa.

Toiminut arvostelulautakunnan jäsenenä ja virallisena vastaväittäjänä 2.10.—3.10.1981 Trondheimin yliopistossa tarkastettaessa Wolfgang Feigsin väitöskirjaa, joka käsitteli tanskalais-saksalaisen luonnontieteilijän ja filosofin Henrich Steffensin kirjeenvaihtoa, sen grafemiikkaa, tekstieditiota ja kommentaaria.

Vierailut Siegenin yliopiston (Universität-Gesamthochschule-Siegen) kutsumana korkeakoulussa 1.6.—14.6.1982 Suomen ja Saksan liittotasavallan välisen professorinvaihdon puitteissa ja luennoin siellä aiheesta "Sprachliche Veränderungen als Diffusion von Innovationen."

Julkaisut:

Die Sprache des Cambriger Codex T-S 10.K.22 und ihr Verhältnis zum Mittelhochdeutschen und zu den Mittelhochdeutschen Mundarten. 91 s. Helsinki 1981.

HEIKKONEN, JAAKKO:

Ammattitilintarkastaja lukuisissa yhteisöissä

Julkaisut:

The Main Features of the Audit and Special Examination of Joint-stock Companies. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1-1981, 17 s.
 Tilintarkastajan lausunnot yhtiökokoukselle. Kauppakamarilehti 6-7/1981, 3 s.
 Rahoituslaskelma. Kauppakamarilehti 8/1981, 4 s.
 Pääpiirteet, raportointi ja vastuu osakeyhtiön tilintarkastuksessa. Helsinki 1981, 76 s.
 Tilintarkastajan vastuu osakeyhtiössä. Verotus 4/1981, 20 s.
 Tilintarkastuspöytäkirja 12/1981, 4 s.
 Tilintarkastajan vastuu osuuskunnassa. Kauppakamarilehti 5/1982, 5 s.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti
 Kansainvälisen maantieteilijäunionin IGU komission Industrial Systems ja työryhmän Geography of Tourism and Recreation jäsen, Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen neuvottelukunnan, Suomen Maantieteellisen Seuran, Pohjois-Suomen maantieteilijäseuran ja Kauppateieteellisen yhdistyksen jäsen.
 Suorittanut eräitä elinkeinoelämän asiantuntijatehtäviä.

Julkaisut:

Innovations and spatial developments in the Finnish forest industry, Fennia 159 no 1, 1981, ss. 77—83.
 The impact of Finno-Soviet cooperation on the spatial structure of Finnish economy. Together with Jarmo Eronen. Spatial analysis, industry and the industrial environment. Volume 3, edited by Ian Hamilton. John Wiley & Sons Limited, 1981.
 Suomi maailman energiataloudessa. Nordia-tiedonantoja no 3, 1973, s. 84—87.
 Some recent developments in retailing by mobile shops. Nordia 15:1, s. 21—23.
 Porotalous—pieni Suomessa mutta suuri Lapissa (Reindeer Economy—Small in Finland but Great in Lapland). Osuuspankkijärjestön taloudellinen katsaus no 4, 1981, s. 10—15.
 Porotalous yhä Lapille tärkeä. Referaatti artikkelista "Porotalous—pieni Suomessa mutta suuri Lapissa. Pohjolan Sanomissa 12.1.1982.

HONKO, JAAKKO:

European Institute for Advanced Studies in Management'in (Bryssel) tieteellisen neuvoston jäsen. Nordic Management Board'in hallituksen jäsen. International Institute for Applied Systems Analysis (Laxenburg) tieteellisen neuvoston jäsen. Suomen ja Neuvostoliiton management-yhteistyöryhmän suomalaisen osapuolen puheenjohtaja.
 Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan puheenjohtaja. Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen ja Talouspolitiikan johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen hallintoneuvoston ja tutkimuslautakunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan puheenjohtaja. Liikkeenjohdon Instituutin säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja. Yrjö Jahnssoonin Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja. Vuorineuvos, tekn. ja kauppat.tri h.c. Marcus Wallenbergin Liiketaloudellisen Tutkimussäätiön hallituksen jäsen. Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen.
 Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomen Tiedeseuran ja Teknillisten Tieteiden Akatemian jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan ja Suomen Ekonomiliiton kunniajäsen.
 Ruotsin Ingenjörsvetenskapsakademienin ja International Academy of Management'in (Los Angeles) jäsen.
 Suomen Yhdyspankki Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtaja ja Rautaruukki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen hallituksen puheenjohtaja, jäsen tai tilintarkastaja.
 Luennoinut "Unternehmensplanung"-nimisessä symposiumissa Hagenissa aiheesta "Entwicklungstendenzen und Neubewertung der Unternehmensplanung 11.7.1981. Samoin luennoinut Institutet för Företagsledning-nimisen instituutin kursseilla Hook'issa 9.9.—10.9.1981 aihepiiristä "Investeringsplanering och dess samordning med finansiell planering". Edelleen pitänyt Stanford Research Institutin järjestämässä International Industrial Conference'ssa San Franciscossa alustuksen aiheesta "Developing an Industrial Strategy for a Small Country: Case Finland" 18.9.1981. Myös pitänyt International Academy of Managementin kokouksessa Limassa 15.11.1981 alustuksen aiheesta "Development of Management Teachers and Researchers in Western Europe" 15.11.1981 sekä European Institute for Advanced Studies in Managementin juhlasymposiumissa Brysselissä lyhyen alustuksen aiheesta "Interuniversity Cooperation and University Development" 24.5.1982.
 Toiminut Helsingissä 22.3.—23.3.1982 pidetyn idän ja lännen huippujohdon tapaamisen "East-West Meeting on Recent Trends in Management Development" järjestelytoimikunnan ja yleisistunnon puheen-

johtajana. Samoin osallistunut eräisiin kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin ulkomailla toimien eräissä niiden puheenjohtajana. Ollut Plehanovin Instituutin vieraana Moskovassa 2.8.—6.8.1981. Esitelmöinyt kotimaassa lukuisissa tilaisuuksissa, mm. Suomen liiketaloustieteilijöiden konferenssissa Turussa, Liikkeenjohdon Instituutin kursseilla, Korkeimman hallinto-oikeuden neuvottelupäivillä ja useiden yhteisöjen järjestämissäluentotilaisuuksissa.

Julkaisut:

Entwicklungstendenzen und Neubewertung der Unternehmensplanung. Artikkeliteoksessa Klaus Brockhoff und Wilhelm Krelle (Toimittajat) Unternehmensplanung. Berlin—Heidelberg—New York 1981. 14 s.
 Meidän on mentävä maailmalle. Talouselämä n:o 21/1981. 12 p.
 80-luku ja sen haasteet ptk-yrityksille. PKT-säätiö, 10-vuotisjulkaisu. Helsinki 1981. 14 p.
 Miten japanilaiset rakentavat maalleen talousstrategiaa. LIFIM 3/1981. 7 p.
 Realisointiperiaatteen ja talusteorian yhdistäminen vuosituloslaskennassa. Artikkeliteoksessa Eero Artto (Toimittaja), Laskentatoimi ja rahoitus. Helsinki 1981. 31 s.
 Kauppateieteellisen tutkimuksen ongelma-alueista 1980-luvulla. Liiketaloudellinen aikakauskirja 3-1981. 16 s.
 Finland's Industrial Strategy. Stanford Research Institute International, December 1981. 4 p.
 (& Aatto Prihti & Kalervo Virtanen) Yrityksen investointiprosessin kriittiset kohdat. Tutkimusstrategian ja investointien onnistumisesta Suomen 30 suurimmassa teollisuusyrityksessä. Joensuu 1982. 155 s.

HUTTUNEN, HEIKKI:

Toiminut atk-menetelmien opettajana Sairaanhoidajaopistossa lukuvuonna 1981/82.
 SCANUNGIN presidentti
 Esitelmöinyt SCANUNGIN kokouksessa Helsingissä 9.11.—10.11.1981 aiheesta Library information system HELECON/3000.
 Osallistunut European Business School Librarians Groupin (EBSLG) johtoryhmän kokoukseen Lontoossa 14.5.1982. Nordforskin järjestämään NORDUNET-82 paikallisverkko-seminaariin Oslissa 4.5.—6.5.1982. EBSLG-kokoukseen Aarhusissa 6.6.—9.6.1982. NORDDATA-82 päiville Göteborgissa 21.6.—23.6.1982.
 Vierailut Hewlett-Packardin tuotantolaitokseen Böblingenissä 23.11.—25.11.1981 tutustuen HP3000/64 tietokoneeseen.

INGMAN-LINDHOLM, LILIAN:

Ylioppilastutkintolautakunnan varajäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan varajäsen. Valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan varajäsen. Handels- och Industritjänstemannaföreningen r.f.n:n puheenjohtaja 1973-. Handels- och Industritjänstemannaförbundet r.f.n:n hallituksen jäsen 1978—.

KALLIO, MARKKU:

Teknillisen korkeakoulun sovelletun matematiikan dosentti.
 International Institute for Applied Systems Analysis-instituution tutkija. International Federation of Operational Research Societies-nimisen liiton pysyvä edustaja. Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön hallituksen jäsen. Otava Oy:n kirjallisen neuvottelukunnan jäsen. Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön metsäteollisuuden opetusta ja tutkimusta kartoittavan työryhmän jäsen.
 Toiminut asiantuntijana täytettäessä optimoinnin ja systeemiteorian professorin virkaa Tukholman teknillisessä korkeakoulussa.
 Esitelmiä: Monitavoiteoptimoinnin konferenssi, IIASA; Suomalais-Neuvostoliittolaisen kybernetiikan symposiumi, Dushanbe; Lineaarisen komplementäärisyyden konferenssi, Linköpingin yliopisto; IIASA:n metsäteollisuuskonferenssi, Laajavuori.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Toiminut ranskan kielen opettajana Vientikoulutussäätiön vientimyyjälinjalla sekä intensiivikursseilla. Suomi-Ranska Yhdistyksen hallituksen jäsen, Dante Alighieri Seuran johtokunnan jäsen, valantehneiden kielenkääntäjien ranskan kielen tutkintolautakunnan varajäsen.
 Opintomatka Ranskaan kesä-heinäkuussa 1981; tutustunut liikekielen opetukseen Strasbourgin kauppakamarin kurssikeskuksessa. Osallistunut yliopistojen ja korkeakoulujen ranskan kielen opettajien seminaariin 12.3.—13.3.1982 Espoossa.

KELOHARJU, RAIMO:

Vaasan Korkeakoulun systeemidynamiikan dosentti.

Osallistunut lokakuussa 1981 "The 1981 System Dynamics Research Conference"-nimiseen kongressiin Rensselaarville, N.Y., USA ja esittänyt siellä työpäpaperin "Dynamic or 'dynamic' hypothesis?" Pitänyt samalla matkalla vierailuluennon UCLA:ssa ja Indiana Universityssä.

Vierailut University of Bradfordissa, UK marraskuussa 1981 'Academic Links'-vaihto-ohjelman puitteissa. Pitänyt tutkimusseminaarin IASAssa joulukuussa 1981.

Pitänyt vierailuluennon Vaasan korkeakoulussa 4.11. ja Oulun yliopistossa 8.12.

Osallistunut systeemidynamiikan 7. kansainväliseen kongressiin Brysselissä kesäkuussa 1982 ja pitänyt siellä Ari Luostarisen kanssa esitelmän aiheesta "Achieving structural sensitivity by automatic simplification".

Julkaisut:

Relativity Dynamics. Helsingin kauppakorkeakoulun työpäpöreita F-18, 100 sivua. Syyskuu 1981.

Relativity Dynamics, toinen uusittu painos. Helsingin kauppakorkeakoulun työpäpöreita, F-33, 190 sivua. Kesäkuu 1982.

KIVIKARI URPO:

Turun yliopiston taloustieteen apulaisprofessori. Turun kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen dosentti. Turun yliopiston valtuuston puheenjohtaja, Werner Hacklinin Säätiön hallituksen jäsen. Kutsuttu Porthan-Seuran työjäseneksi.

Osallistunut "Politischer Club"-kokoukseen "Die Entwicklung der Wirtschaftsbeziehungen in Europa" 1.10.—4.10.1981 Budapestissa.

Julkaisut:

Problems and Prospects of an Open Economy: Finland's Case. Acta Oeconomica, Vol. 26 (1-2). 17 s. Budapest 1981.

"Suurimmat mahdolliset tuotokset pienimmillä mahdollisilla panoksilla". Ulkopoliittikka 3/1981. Helsinki 1981.

KIVISAARI, SIRKKU:

Osallistunut II Suomalaiseen Liiketaloustieteen Konferenssiin Turussa 18.—19.8.1981 esitelmällä "Instrumentaalinen asennoituminen työhön ja sitä selittävät tekijät".

Osallistunut konferenssiin European Institute for Advanced Studies in Management: 10 th Anniversary Academic Session. Conference on contributions to management research (organizational behavior). Bryssel 24.5.—26.5.1982

KORHONEN, PEKKA:

Suomen operaatiotutkimusseuran puheenjohtaja.

Osallistunut Brysselissä 7.12.—9.12.1981 pidettyyn data-analyysin symposiumiin ja pitänyt siellä esitelmän aiheesta "A Comparative Study of the Clustering Approaches by Day and Scott & Symons".

Toiminut vierailevana luennoitsijana INSKON tilastollisten ilmiöiden hallintaa käsittelevillä koulutuspäivillä 16.9.—17.9.1981 ja 17.3.1982 esitelmöiden erilaisista tilastollisten menetelmien hyväksikäyttövoista. Esitelmöinyt monitavoitteisesta päätöksenteosta valtion koulutuskeskuksen edullisuusvertailuseminaarissa 26.11.1981 ja suunnittelu- ja selvitystyönmenetelmiä käsittelevillä koulutuspäivillä 24.11.1981, 26.3.1982 ja 11.5.1982. Luennoinut myös Tampereen yliopistossa 26.2.1982 ryhmittelyanalyysistä sekä pitänyt alustuksen 10.9.1982 Helsingin yliopistossa suojattujen tietorakenteiden käytöstä FORTRAN-ohjelmoinnissa.

Julkaisut:

Korhonen, P., Wallenius, J. and Zions, S. (1981): "Some Theory and A Method for Solving the Discrete Multiple Criteria Problem", Työpäpöreita—Working Papers, F-15, HKKK.

Moskowitz, H., Wallenius, J., Korhonen P. and Zions, S. (1981): "A General Decision-Making Framework for Collective Bargaining", Working Paper n:o 11/1981, Jyväskylän Yliopisto, Taloustieteen laitos.

Korhonen, P. and Blåfield, E. (1981): "The Comparative Study of the Clustering Approaches by Day and Scott & Symons," Työpäpöreita—Working Papers, F-17, HKKK.

Korhonen, P. and Blåfield, E. (1982): "A Synthetic Approach to Multivariate Normal Clustering", COMPSTAT 82—Proceedings in Computational Statistics, 5th Symposium held in Toulouse 1982, Forthcoming by Physica-Verlag, Wien.

Korhonen, P. and Uusitalo, L. (1982): "The Use of MDS- and Steiner-tree as an Alternative Approach to Identifying and Visualizing Patterns from Multivariate Data", COMPSTAT 82—Short Communications,

5 th Symposium on Computational Statistics held in Toulouse 1982, Forthcoming by Physica—Verlag, Wien.

KYLÄKOSKI, KALEVI:

Osallistunut suomalaisen liiketaloustieteen II konferenssiin Turku 18.8.1981.

Johanneksen seurakunnan seurakuntaneuvoston jäsen 1979—1982.

Julkaisut:

Yrityksen strategiasuunnittelu systeeminä ja prosessina. Helsingin kauppakorkeakoulussa pidetty lectio praecursoria Liiketaloudellinen Aikauskirja, 3— 1981, 335—342 s.

Operatiivisen laskentatoimen perusteet—luentojen runko pääosin 1981, Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita n:o 194.

LAAKSONEN, OIVA:

Svenska handelshögskolanin organisaatioteorian ja henkilöstöhallinnon dosentti. Valtion hallinnon johtamiskoulutuksen opetussuunnitelmaprojektin jäsen.

Antanut lausunnon hakijoiden pätevydestä Svenska handelshögskolanin yrityshallinnon apulaisprofessorin virkaan sekä Åbo Akademin yrityshallinnon dosenttuuriin.

Kauppätieteellisen Yhdistyksen puheenjohtaja sekä Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen.

Osallistunut 27.11.—29.11.1981 European Group for Organization Studies maakohtaisten edustajien kokoukseen Pariisissa. Pitänyt Amsterdamissa Industrial Democracy in Europe- tutkimusryhmän järjestämässä seminaarissa esityksen 10.3.1982 aiheesta "Management of Chinese Enterprises after the Cultural Revolution". Osallistunut ltt.hallinnon aineen opettajien sekä tutkijoiden opintomatkaan Tallinnan Polytekniseen Instituuttiin 18.5.—20.5.1982.

Esitelmöinyt Ekonomipäivillä 3.9.1981 aiheesta "Mitä mahdollisuuksia meillä on selvittää ja kehittää organisaation ilmapiiriä". Esitellyt Johtamistaidon opiston järjestämässä seminaarissa IDE-projektin tutkimustuloksia 10.9.1981. Samoin Jyväskylän yliopiston yritystalouden lisensiaattiseminaarissa 19.10.1981. Pitänyt 7.11.1981 esitelmän Teknisten liiton luentopäivillä "Työnjohdon asema ja vaikutusvalta Suomessa ja muualla Euroopassa". Esitelmöinyt elintarvikealan kontaktipäivillä 17.2.1982 "Osallistumisesta ja palkitsemisesta".

Julkaisut:

Keskijohdon ote vallasta tiukentunut, työnjohtajat häviäjiä, Uuden Suomen alakerta 9.11.1981.

LAAKSONEN, PIRJO:

Kirjastoaineiden tuntiopettaja Suomen liikemiesten kauppaopistossa syysl. 1981.

Helsingin kauppakorkeakoulun henkilökuntayhdistys ry:n puheenjohtaja.

Korkeakoulujen ja opetusalan henkilökuntaliitto ry:n (TVK) hallituksen varajäsen ja kirjastotoimikunnan varapuheenjohtaja

Opetusministeriön asettaman korkeakoulujen palkkaus- ja työsuhdeneuvottelukunnan kirjastojaoston jäsen.

Suomen tieteellisen kirjastoseuran taloudenhoitaja ja työvaliokunnan jäsen. Karl-Erik Henrikssonin muistorahaston sihteeri ja taloudenhoitaja.

Esitelmöinyt Kirjasto- ja informaatiopalvelualan päivillä 18.3.—19.3.1981 sekä valtakunnallisilla kauko- palvelupäivillä 18.5.—19.5.1981 aiheesta "harmaan kirjallisuuden kaukolainaus".

Osallistunut NVBF:n konferenssiin "Forskningsbibliotekernes serviceproblemer og muligheder" Aalborgissa 19.6.—23.6.1981.

Julkaisut:

"Tempore cremationis eller bränneåldern" Studia minora, Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen julk. 29. s. 95—103. Hki 1982.

LAHTI, ARTO:

Luennoinut INSKOn ja Osuuspankkiopiston seminaareissa aiheesta "Yritysstrategia".

Kirjoittanut kuusiosaisen artikkelisarjan yritysstrategiasta. Artikkelisarja julkaistaan Tehokas Yritys - lehdessä 5/1982 alkaen.

Toiminut Asunto-osakeyhtiö Vattuniemenkatu 16 b:n hallituksen jäsenenä ja Asunto-osakeyhtiö Melkonkatu 17:n tilintarkastajana.

Julkaisut:

Trikooyritysten strategiat vuosina 1969—1978. 38 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-54. Helsinki 1981.

A Model of Business Strategy. Empirical Testing in Knitwear Industry. 25 s. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-55. Helsinki 1981.

LARMOLA, EERO:

Suomen Ekonomiliiton tilintarkastaja 1968—. Kauppätieteiden kandidaattiyhdistyksen jäsen 1966—. Kauppätieteellisen Yhdistyksen jäsen 1961—76, vakinainen jäsen 1976—. Suomen Operaatiotutkimusseura ry:n jäsen ja rahastonhoitaja 1.1.82—. Tietojenkäsittelyliiton tietojenkäsittelytieteen seuran jäsen 1.4.1982—. Helsingin Kauppakorkeakoulun Lehtorit ry:n hallituksen jäsen 31.10.1981 saakka.

Töölön Yhteiskoulun Seniorit ry:n hallituksen puheenjohtaja 1.5.1979—. Asunto Oy Melkonkatu 2:n hallituksen puheenjohtaja 1.1.1974—31.1.1982, toimitusjohtaja 1.2.1982—, muutamien yhtiöiden tilintarkastaja.

Esitelmäni II suomalaisen Liiketaloustieteen konferenssissa 19.8.1981 Turussa aiheesta: "Näkökohtia sairaalal palvelusten käyttöön vaikuttavista kysyntä- ja tarjontatekijöistä." 11 s. TuKKK julk. C2:1982.

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty edelleen Ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1982. Laatinut työryhmien jäsenenä erityyppisiä testejä.

Opintomatka Saksan liittotasavaltaan ja Itävaltaan heinäkuussa 1981.

Julkaisut:

(& Kultalahti & Kultalahti & Luukkainen) Viel Erfolg! Saksan kielioppi ja harjoituskirja. 162 s. Weilin & Göös, Helsinki 1981.

(& Nurmi & Seppänen & Stagneth & Steuer & Tammisto & Tiittula & v. Willebrand) A-Stufe—Praktisches Deutsch. 93 s. HKKK:n monisteita n:o 180, 1981.

(& Seppänen & Steuer) B-Stufe—Wirtschaftsdeutsch—Arbeitsheft, 62 s. HKKK:n monisteita n:o 186, 1981.

LEHTONEN, EEVA-LIISA

Suorittanut Informaatiopalvelun kurssin 1981/82 Helsingin teknillisen korkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksessa. Osallistunut Kirjasto- ja informaatiopalvelualan päiville 18.3.—19.3.1982.

Esitelmäni Lastensuojelun Keskusliiton järjestämässä sosiaalialan asiansastoseminaarissa tesauruksen laatimisesta 12.10.1981, luennoinut Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa lehtiarkistokurssilla tiedontallennuksesta, indeksoinnista ja asiansastojen laatimisesta 26.11.1981, Suomen Kirjallisuuspalvelun seuran atk-tietopalvelussa-kurssilla tiedontallennuksesta 4.2.1982 sekä Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa tesauruksista ja asiansastoista 6.5.—7.5.1982.

Julkaisut:

Bibliofilistä videofiliksi? Bibliophilos 1981:1 s. 11—12

Sosiaalialan tesaurus. Alustava luonnos. Hki 1981. 110 s. Lastensuojelun keskusliitto.

Tietoa tietopankeista. Uudistuva konttori 1982:3 s. 26—27.

Tietopankeista nopeasti erikoisalojen tietoja. Uudistuva konttori 1982:4 s.6—7.

(&Erkki Vaisto). Vähittäiskaupan tutkimus. Opas kirjallisuuden löytämiseksi sekä luettelo vähittäiskauppaa koskevista tutkimuksista Suomessa vuosilta 1970—1980. Hki 1981. 218 s. Vähittäiskaupan tutkimussäätiö. Vuonna 1981 ilmestyneet vähittäiskauppaa koskevat tutkimukset. Hki 1982. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1981. s. 48—60.

(&Erkki Vaisto). Vientikaupan tiedonlähteet. Opas kirjallisuutta etsiville ja luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa 1975—1980. Hki 1981. 277 s. Vientikoulutussäätiön julkaisuja 22.

(& Erkki Vaisto). Ravintola- ja hotellialaa koskevia tutkimuksia Suomessa 1970—1980. Hki 1981. 8 s. Ravintola-alan taloudellinen tutkimuselin.

(& Erkki Vaisto). Arkistoalan tietolähteet. Opas kirjallisuutta etsiville ja luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa vv. 1970—1981. Hki 1982. 138 s.

(& Erkki Vaisto). Verotus. — Budjetointi. — Rahoitus. — Yrityssuunnittelu ja päätöksenteko. — Investoinnit. Valikoimia kotimaista kirjallisuutta Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa. Hki 1982. Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita 2—6.

(& Marja Liisa Suhonen & Erkki Vaisto). Miten etsin tietoa mainonnasta. Mainonnan tietolähteet ja luettelo alan kirjallisuudesta vuosilta 1973-1981. Hki 1982. 213 s. Markkinointi-Instituutti. Julkaisusarja: julkaisu n:o 84.

LEIVO, VEIKKO

Helsingin teknillisen korkeakoulun markkinoinnin dosentti.

Teknillisten Tieteiden Akatemian jäsen.

Editorial Advisory Board of European Journal of Marketing, jäsen. European Academy for Advanced Research in Marketing, kansallinen koordinaattori.

European Institute for Advanced Studies in Management, research fellow.

Suomen kuljetustaloudellisen yhdistyksen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen.

Keksintösäätiön valtuuskunnan jäsen.

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnan jäsen.

Kemira Oy:n säätiön hallituksen jäsen.

Neste Oy:n säätiön hallituksen jäsen 1.1.1982 lähtien.

Mec Rastor Oy:n suurten yritysten tukiryhmän jäsen.

Markkinoinnin johdon ryhmän jäsen.

Liikkeenjohdon Konsulttien EVAF:n ja TIMS:n jäsen.

Eräiden yhtiöiden hallituksen puheenjohtaja tai jäsen.

Pitänyt juhlaesitelmän 24.11.1981 Kaupallisten ja teknillisten tieteiden tukisäätiön 25-vuotisjuhlassa.

Ollut virkavapaana 1.1.—30.6.1982 esitutkimuksen tekoa varten ulkomaisten yritysten kansainvälistymisessä käyttäneistä strategioista.

Julkaisut:

Kansainvälistyminen ja kauppätieteellinen koulutus, julkaisussa Kansainvälistyminen—suomalaisten yritysten tulevaisuus?, Uudet ekonomit, vsk. -77. Helsinki 1981.

(& Lehtinen, Uolevi) Buying Ability and its Implications in Consumer Policy, teoksessa Social Responsibility in Marketing, Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, sarja A—2:1982, ss. 209—213.

LEPONIEMI, ARVI:

Antanut asiantuntijalausannon Vaasan korkeakoulun kansantaloustieteen professorin viran seitsemästä hakijasta.

Suomen korkeakoulujen rehtorien neuvoston työvaliokunnan jäsen.

Osuuspankkijärjestön Kyösti Haatajan säätiön ja tutkimussäätiön tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja. Yrjö Jahnssoonin säätiön tieteellisen valiokunnan jäsen. Kansantaloudellisen aikakauskirjan toimitusneuvoston jäsen. Vientikoulutussäätiön valtuuskunnan jäsen. Osuuspankkien Keskusliitto r.y:n hallitussiivoston jäsen.

Esitellyt tutkimuksen "Economic Policy in Finland 1974—76: An Econometric Evaluation using the Optimal Control Approach" Econometric Society Euroopan konferenssissa Amsterdammassa 1.9.1981.

Esitelmäni aiheesta "Economic Policy Evaluation and Optimization: The Case of Finland" neuvostoliittolais-suomalaisessa kybernetiikan symposiumissa "Mathematical Modelling of Ecological and Economical Regional Processes", Dusanbessa, Tadzikian Neuvostotasavallassa 26.10.—31.10.1981.

Luennoin "Talouspolitiikan optimointimalleista" taloustieteen lisensiaattiseminaarissa Turun yliopistossa 13.11.1981.

Puhe KY:n vuosijuhlassa "Inhimillisiä arvoja taloustieteiden yhtälöihin" 26.2.1982.

Esitelmäni aiheesta "Tuottavuus, kulutuskysyntä ja säästäminen ikääntyvässä yhteiskunnassa" Mainostajien Liiton vuosikokouksessa 18.3.1982.

Alustus aiheesta "Taloustieteellisen koulutuksen sisältö ja kehityssuunnat" Lapin kesäyliopiston järjestämässä seminaarissa "Taloustieteellisen korkeakoulutuksen kehittäminen Pohjois-Suomessa" Rovaniemellä 11.6.1982.

Suorittanut talouspolitiikan johtamiskurssin n:o 11 Helsingissä 1.3.—12.3.1982. Osallistunut CRE/IMHE:n järjestämään "Seminar for newly appointed executive heads of universities" Aalborgissa, Tanskassa 16.6—19.6.1982.

Kutsuttu Suomalaisen Tiedeakatemian varsinaiseksi jäseneksi 1982

LEPPINIEMI, JARMO:

Luentoja ja alustuksia eri tilaisuuksissa mm.

Helsingin yliopisto, valtiotieteellinen tiedekunta kansantaloustiede, syventävät opinnot, luentosarja tilinpäätöksen ja verotuksen yhteyksistä (24 t).

Vaasan korkeakoulu, laskentatoimi, syventävät opinnot, luentosarja tilinpäätösanalyysin teoriasta (16 t).

Ydinenergialakitoimikunnan (KTM) sihteeri.

Tilintarkastustehtäviä eri yhteisöissä.

Julkaisut:

Tilinpäätös. 3 s. Otavan Suuri Ensyklopedia osa 9.
Osakkeen verotusarvon määrittäminen. 95 (+36) s. Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos. A-sarja no 43. Helsinki 1981.
Verosuunnittelu. 137 s. Ekonomia-sarja no 74 (Weilin & Göös). Tampere 1981.
Varaukset kirjanpidossa ja verotuksessa. 9 s. Tilintarkastus-Revision 3/1981.
Omaa pääomaa ja voitonjakoa koskevat kirjaukset ja säännökset. 9 s. Tilintarkastus-Revision 6/1982.
Liikkeen lopettaminen vaihtoehtona fuusiolle. 5 s. Verotus 2/1982.
Pankin kannattavuus ja kassavirta-analyysi. 13 s. Julkaistu teoksessa Eero Artto (toim.) Laskentatoimi: Rahoitus, osa II. Helsinki 1981.
(& Eero Artto) Yhdistysten ja säätiöiden kassaperusteinen kuvaus ja sen hyväksikäyttö. 10 s. Julkaistu teoksessa Eero Artto (toim.) Laskentatoimi: Rahoitus, osa II. Helsinki 1981.

LINDGREN, KAJ B.

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori.
Saksan kielen tutkintolautakunnan puheenjohtaja, Ylioppilastutkintolautakunnan sekä Keskuskauppa-kamarin kielenkääntäjälautakunnan varapuheenjohtaja.
Institut für deutsche Sprache (Mannheim) tieteellisen neuvoston jäsen.
Saanut Jacob und Wilhelm Grimm -palkinnon (Berlin).

LONKA, HARRI:

Vakuutusalan tilastokeskuksen johtaja
Liikennevakuutusyhdistyksen tariffijaoston jäsen. Vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunnan tutkijaryhmän jäsen.
Kristillisen Kulttuurin Liiton hallituksen jäsen.
Esitelmöinyt mm. Svenska Aktuarieföreningens kokouksessa Tukholmassa 12.10.1981 aiheesta: "Om gruppering på grund av frekvenser".

Julkaisut:

Vakuutusmatematiikan kehityspiirteitä ja keskeisiä ongelmia. 9 s. Suomen Matemaatikko- ja fyysikkoliiton 20-vuotisjuhlijulkaisu, Helsinki 1981.

LUOSTARINEN, REIJO:

FIBO-tutkimusprojektin johtaja, European International Business Association'in maakoordinaattori, INSKO:n markkinointi-VAT:n jäsen, HTTK:n Rakennus- ja suunnitteluvierin täydennyskoulutuksen opetuskollegion jäsen ja kansainvälisen markkinoinnin erikoisopettaja.
Esitelmöinyt kansainvälisestä markkinoinnista, kansainvälisistä operaatioista, kansainvälisestä johtamisesta, yrityksen kansainvälistymisestä ja kansainvälistymisen strategioista useissa eri konferensseissa, kokouksissa, paneeleissa ja JOKO:n, Vientikoulutussäätiön sekä INSKO:n seminaareissa. Luennoinut 33 t PRODEC-ITC-ECA kurseilla Addis Abebassa, Nairobissa ja Helsingissä aiheista "Export marketing, Planning for Export, Corporate and market analyses, Export and corporate planning, Technology transfer strategies; HTTK:n RSV-kurssilla 14 t yrityksen kansainvälistymisstrategioista ja niiden suunnittelusta. Vetänyt yrityksissä johdon kansainvälistymisseminaareja. Toiminut kansainvälisen markkinoinnin ja kansainvälistymisstrategioiden asiantuntijana yrityksissä.

Julkaisut:

Ulkomaisten ja monikansallisten yritysten toimintavaihtoehtoista Suomessa, Helsinki 1981, 237 s.
Suomalaisen teollisuuden kansainvälistyminen, julkaisussa Kansainvälistyminen—Suomalaisten yritysten tulevaisuus/Uudet Ekonomit, 2 s.
Suomalaisten yritysten kansainvälistyminen: motiivit, strategiat, ongelmat ja vaateet, Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1982/2, 21 s.
Research on strategic management of international business in Finland, FIBO Research Paper 1981/1, 7 s.
Operation strategies of foreign and multinational companies in Finland, julkaisussa II Suomalaisen Liiketaloustieteen Konferenssi, Turun Kauppakorkeakoulun julkaisuja 13 s.
Monikansalliset yritykset ja Suomi, Ekonomiuutiset 1981/11 2 s.
Henkilöstön kehittäminen Suomen teollisuuden kansainvälistymisen perusta (& Svärd), Vienti-Instituutti 1981/4, 4 s.
Suomi tarvitsee laaja-alaisempaa kansainvälisen liiketalouden opetusta, Vienti-Instituutti 1981/4, 1 s.
Pienet ja avoimet markkinat pakottavat kansainvälistymään, Kauppalehti, Vienti-Extra 2.12.1981, 1 s.

MIETTINEN, ASKO:

Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun rehtori. Teknillisen korkeakoulun dosentti (johtaminen ja henkilötyövoimavarat). Itä-Suomen Instituutin valtuuskunnan jäsen. Mikkelin avoimen korkeakoulun ja täydennyskoulutuksen suunnittelutoimikunnan pysyvä asiantuntijajäsen. Suomen korkeakoulujen rehtorien neuvoston asettaman täydennyskoulutustyöryhmän jäsen 1981—82.
Osallistunut "Forskarna i verkligheten"-konferenssiin Tukholmassa 25.8.—28.8.1981.
Esiintynyt mm. LIFIM:in, Pohjois-Suomen Teollisuusopiston (PohTO), LTK:n ja Työväen Akatemian järjestämissä tilaisuuksissa, Odontologia 82-päivillä sekä AKAVA:n korkea-asteen täydennyskoulutus-päivillä.

Julkaisut:

Women in Management—A Comparative Study. (tutkimusraportti) Helsinki 1981, 25 s.
Talouselämän johdon koulutus Suomessa—kokemuksia ja haasteita. Kasvatus 5/1981, 336—340, 5 s.
Koulutuksen arviointi: merkitys ja mahdollisuudet. Vaasan korkeakoulun julkaisussa "Muuttuuko yritysjohto". Vaasa 1982, 143—147, 5 s.
Auton ostoa suunnitellaan—uralle liutaan. Insinööriutiset 26.3.1982.
Uran ja elämän suunnittelu on valintojen tekoa. Suomen Osuuskauppa-lehti 3/1982, 24—25.
Koulutus vai sivistys? Puhe Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun avajaisissa 1.6.1982.
Kahden uran perheet—Jukuistuva elämäntapa. Ekonomiuutiset 8/1982, 3 s.

MÖLLER, KRISTIAN:

Vaasan korkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin vt. professori 1.8.—31.12.1981 ja Helsingin ja markkinoinnin laitoksen johtaja. European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM, Bryssel)—instituutin vieraileva markkinoinnin professori 1.1.—30.6.1982.
Kutsuttu Journal of Business Research—julkaisun Editorial Review Boardin jäseneksi. Julkaisu on Elsevier Science Publishing Co'n (New York) tieteellinen neljännesvuosijulkaisu.
Osallistunut Association for Consumer Research—järjestön vuosikonferenssiin St. Louisissa 22.10.—25.10.1981 ja esitelmöinyt aiheesta "Industrial Buying Behavior in Electronics: Case of Memory Circuits".
Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Management'in (EIASM) "Consumer Behavior" —seminaariin Brysselissä 4.12.1981 ja esitelmöinyt aiheesta "Contribution of Store Attributes to Retail Store Image and Preference". Osallistunut EIASM'in New Trends in Data Analysis—symposiumiin Brysselissä 7.12.—9.12.1981 ja esitelmöinyt yhdessä KTL Mai Anttilan kanssa aiheesta "Application of Additive and Multiplicative Conjoint Analysis Models in Explaining Consumer Price Utility Structures". Osallistunut European Academy for Advanced Research in Marketing (EAARM)—järjestön vuosikonferenssiin Antwerpenissa 5.4.—7.4.1982, jossa esitelmöinyt aiheista "Modeling Industrial Buying of Production Materials" (yhdessä prof. Arch G. Woodsiden kanssa, University of South Carolina) ja "Department Store Planning: Conceptual and Empirical Analysis", toiminut puheenjohtajana "Marketing Education" -ryhmässä. Luennoinut kutsuttuna Rotterdamin Erasmus yliopiston taloustieteellisessä tiedekunnassa 21.4.1982 aiheesta "Application of Conjoint Analysis in Department Store Planning". Osallistunut EIASM'n "Intensive Advanced Course on Strategic Management" -kurssiin Brysselissä 10.5.—12.5.1982 ja "Current Trends in Distribution Research" -symposiumiin 17.5.—19.5.1982. Osallistunut EIASM'IN "Confronting the Challenges: European Cooperation in Management Education on Research"—symposiumiin Brysselissä 24.5.1982 ja "Contributions to Management Research"-konferenssiin Lauzellessa (Belgia) 25.5.—26.5.1982.

Julkaisut:

Industrial Buying Behavior of Production Materials: A Conceptual Model and Analysis, 103 s., Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja, B-54, Helsinki 1981.
Contribution of store attributes to retail store image and preference. Liiketaloudellinen Aikakauskirja, Vol. 30, No 3, 278—295, 1981 (yhdessä Rob van den Heuvelin kanssa).
Small Business Purchasing of Capital Equipment. Industrial Marketing Management, Vol. 10, October 1981, 265—271 (yhdessä Pekka Pesosen kanssa).
TV-Mainossanomien rakenne ja vaikutus—tutkimussuunnitelma. Helsingin kauppakorkeakoulun työpaperi, 24 s., F-14, Helsinki 1981.
An Application of Additive and Multiplicative Conjoint Analysis Models in Expanding Consumer Price Utility Structures. Helsingin kauppakorkeakoulun työpaperi, 46 s., F-19, Helsinki 1981 (yhdessä Mai Anttilan kanssa).
Department Store Planning: Conceptual and Empirical Analysis. Liiketaloudellinen Aikakauskirja, Vol. 31, No 2, 167—188, 1982 (yhdessä Rob van den Heuvelin kanssa).

Liikkeenjohdollisten käsitteiden hahmottaminen: pitkittäistutkimus Oy Karl Fazer Ab:ssa. Helsingin kauppakorkeakoulun työpaperi, 25 s., F-32, Helsinki 1982 (yhdessä Leif Åbergin kanssa). *Industrial Buying Behavior in Electronics: Case of Memory Circuits*. Teoksessa A. Mitchell, ed., *Advances in Consumer Research*, Vol. 9, Association for Consumer Research, Ann Arbor 1982.

OJANEN, SIRKKA-LIISA:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen

Esitelmöinyt Neuvostoliittoinstituutin järjestämässä kauppaoppilaitosten opettajien koulutustilaisuudessa 25.9.1981 liikevenäjän opetuksesta sekä SUKOL:n syyspäivillä 26.9.1981 aiheesta "Oppilaan aktiivointi suullisen kielitaidon harjoittelutilanteessa".

Julkaisut:

(& Dorothea Volborth, Anna Demidova) *Liikevenäjää I*, A. Tekstit ja harjoitukset, 230 s., B. Kieloppi ja sanasto, 155 s., äänitteet, Helsinki 1981.

PIHKALA, ERKKI:

Helsingin Yliopiston talous- ja sosiaalhistorian dosentti sekä Turun kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen, erityisesti historiallisen taloustieteen dosentti.

Suomen Akatemian MAB (Man and Biosphere) -toimikunnan varapuheenjohtaja vuosina 1980—1982. Tieteen keskuustoimikunnan asettaman Suomi 2. maailmansodassa tutkimusprojektin johtokunnan jäsen. UM:n taloudellisten kehityksäsuhteiden (TALKE) varapuheenjohtaja sekä sen teollista yhteistyötä ja kansainvälisiä rahoituskysymyksiä käsittelevän jaoksen puheenjohtaja. Osallistunut Taloudellisten kehityksäsuhteiden neuvottelukunnan tutustumismatkaan Vietnamiin, Burmaan ja Sri Lankaan 12—27.4.1982.

Julkaisut:

Metodisten valintojen edessä. Historiallinen Arkisto 76 Kun yhteiskunta muuttuu, s. 423—431. Helsinki 1981.

Investoinnit ja niiden rahoitus Suomessa 1860—1979 (yhdessä Riitta Hjerppen ja Matti Peltosen kanssa) s. 1—16 teoksessa *Suomen talous 2010*. SITRA, Sarja B:66. Helsinki 1981.

Ulkomaankauppatilastot teoksessa *Tutkijan tilastolliset tiedonlähteet* (toim. Marjatta Hietala ja Kari Myllys) s. 132—149. Espoo 1982.

Raha- ja finanssitilastot yllämainittu teos s. 132—149.

J.V. Snellman ja vuoden 1865 rahareformi. Historiallinen aikakauskirja 4/1981 s. 302—311.

Kuluttajapolitiikan salakarit. *Kotitalous* 1/1981 s. 4—7.

Kuinka jatkosota kesti taloudellisesti teoksessa *Jatkosodan kujanjuoksu*, toim. Olli-Pekka Vehviläinen, s. 86—103, Juva 1982.

Kommentti aiheesta *Sravnitel'noje izutsenie promyshlennogo razvitija Rossii in Finljandii v XIX-natsale XX v. s. 125-127* teoksessa *Rossija i Finljandija*. Leningrad 1981.

Arvostelu *The Scandinavian Economic History Review*'ssa ja *Kansantaloudellisessa Aikakauskirjassa*.

PITKÄNEN, EERO:

Kansainvälisen Hallintotieteiden Instituutin Suomen osasto ry:n johtokunnan jäsen. Kunnallistieteiden yhdistyksen hallituksen jäsen.

Luennoinut eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

Julkisyhteisöt liiketaloustieteen tutkimuskohteina. 29 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/1981.

Liiketaloustiede ja julkisyhteisöjen talous. 13 s. Kunnallistieteellinen Aikakauskirja 4/1981.

PIRILÄ, MARJA:

Julkaisut:

Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1979. Tutkimuksia. Helsinki 1981. Helsingin kauppakorkeakoulu. Selvityksiä E-13.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikearkistoyhdistys r.y:n puheenjohtaja, Kauppaliiton Yhdistyksen varapuheenjohtaja. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Toiminut KTK Matti Koirasen väitöskirjan "The Development Dimensions of A Computer Based Management Information System" esitarkastajana keväällä 1982 Tampereen yliopistossa.

Luennoinut Liikearkistoyhdistys r.y:n, Keskuskauppakamarin, Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran ym. yhteisöjen koulutustilaisuuksissa. Osallistunut Nordic Management Board'in järjestämään konferenssiin "Forskningen i verkligheten" Tukholmassa 25.8.—27.8.1981. Vierailut Lodzin yliopistossa Puolassa 15.9.—23.9.1981, jossa pitänyt vierailuluennon aiheesta "Forschung und Lehre über Unternehmensorganisation im Wirtschaftswissenschaftlichen Studium an den Wirtschaftshochschulen in Finnland".

Julkaisut:

"Yrityshallinto", artikkeli Otavan Suuressa Ensyklopediassa, 10/1981, 1 s.

Yhdessä Risto Tainion ja Leo Ahlstedtin kanssa: "Business economics—Administration in Finland; a historical review", Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1-1981, 18 s.

The Premises for Decision Support Systems, a Study on the Premises for DSS in the Development of Structure, Communication and Decision-Making in the Organization, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-55, Helsinki 1982, 236 s.

PÄHLSSON, CHRISTER:

Svenska handelshögskolanin englannin kielen apulaisprofessori. Lundin yliopiston englannin kielen dosentti. Vaasan korkeakoulun englannin kielen cl- ja l-opetuksen valvoja.

Svenska handelshögskolanin valtuuston, opetus- ja tutkimusneuvoston sekä kielten laitoksen laitosneuvoston jäsen.

Porvoon Svenska Folkpartiets i Borgå Stadsdelsråd Centrumin puheenjohtaja.

Osallistunut 6 th AILA World Congress'iin, Lundissa 9.—15.8.1981, ja 3rd European Symposium of Language for Special Purposes-kokoukseen, Kööpenhaminassa 17.8.—19.8.1981.

Julkaisut:

On the Pragmatics of Semantic Selection under Restricted Resource Conditions among LSP-Learners. Esitelmä pidetty 3rd European Symposium of Language for Special Purposes-kokouksessa, Kööpenhaminassa 17.8.—19.8.1981.

Jaha, nu återstår inget ord för oss överhuvudtaget. *Hufvudstadsbladet* 17.9.1981, 3 s.

Nordism i nya Bibeln? *Helsingborgs Dagblad* 17.11.1981 sekä *Horisont* 5:1981, s. 111.

Den enspråkiga enfalden, *Hufvudstadsbladet* 14.11.1981, 2 s.

Nordsat eller fagert tal? *Sydsvenska Dagbladet* 20.11.1981, 4 s.

Norden och engelskan. *Hufvudstadsbladet* 22.1.1982, 4 s.

Linjedragningar i utbildningen. *Hufvudstadsbladet* 25.2.1982, 4 s.

Den rara kunskapen. *Hufvudstadsbladet* 11.3.1982, 4 s.

Våra goda svenska skolor. *Läraren* 10-11:1982, s. 18—19.

80-talets stora skolpolitiska händelse. *Läraren* 21:1981, s. 5 & 23.

RIISTAMA, VEIJO:

Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan ja välityslautakunnan jäsen sekä tilintarkastajatuhtokunnan puheenjohtaja.

Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja tai hallituksen jäsen.

Julkaisut:

(& Esa Jyrkkiö) *Operatiivisen laskentatoimen perusteet*, 200 s. Espoo 1981.

(& Eero Prepula) *Osakeyhtiölain mukainen konsernitilinpäätös*, 194 s. Espoo 1982.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

International federation of library associations and institutions, Section of social science libraries puheenjohtaja. Tietojenkäsittelyliitto ry:n Atk-tietopalveluryhmän puheenjohtaja ja tutkimustoimikunnan jäsen.

International committee for social science information and documentation, associate member.

Julkaisut:

Tietoa on — mutta missä? — ATK:n tietosanomien 1981:6—7, s. 54—55.

BILD — inter-grated online system for economic and business libraries. — *Tidskrift för dokumentation* 1981:3, s. 62—67.

Uudempaa atk-alan kirjallisuutta 1981:1-2. *Julk. TKL. Hki* 1981, 38 s.

Mikrot ja minit. Valikoima kirjallisuutta. *Julk. TKL. Hki* 1981, 21 s.

Suomen atk-tutkimuksen viiteluettelo 5. *Julk. TKL. Hki* 1981, u.s. (kerännyt ja toimittanut osan materiaalia)

Section of social science libraries. *IFLA-journal* 1981:3, s. 273—274.

IFLA section of social science libraries—annual report 1980—81. INSPEL 1981:4, s. 252—254.
Tietopalvelut kansallisen ja kansainvälisen liiketoimintana. —Informaatiotekniikka ja yhteiskunta. Hki 1981, s. 145—150.
ATK-kirjallisuutta. Yhteisluettelo 1977—1981. Hki 1982. (HKKK E-18).
Tietokone laajentaa kirjaston palveluita. — IHMINEN-TIETOKONE. Hki 1982, s. 39—42.
BLD eli miten kirjastorutiineja voi yksinkertaistaa. Suomen Kirjastolehti 1982:4, s. 186—188.
Opintomatkat, kurssit:
Opintomatka DDR:n taloustieteellisiin kirjastoihin DDR:n tiedeakatemian apurahalla 23.3.—4.4.1981 ja 24.8.—29.8.1981.
IFLAn kongressi Leipzigissa, toiminut vt. puheenjohtajana yhteiskuntatiet. jaoksen kokouksissa 15.8.—22.8.1981.
IFLA section of social science libraries puheenjohtaja 1981.
Osallistunut Polydoc-tietokantojen käyttökurssiin 10.11.1981.
SSID Liaison Bulletin, valittu lehden päätoimittajaksi 1981.
NORDINFO:n kutsuseminaari ”Bristkartläggning- och UAP-projektet” Tukholma 2.12.—3.12.1981.
International 5th online information meeting, Lontoo 8.12.—10.12.1981, pitänyt esityksen HKKK:n tietopankeista, erityisesti SCIMPistä.
Opintomatka Saksan liittotasavallan taloustieteellisiin kirjastoihin DAADn apurahalla 15.2.—12.3.1982.
FID International federation of documentation, Social science documentation committee, kutsuttu jäseneksi 23.3.1982.
Esitelmät, luennot:
HKKK:n kirjaston palveluista tohtoriohjelmassa 9.9.1981.
ATK-pohjaisesta tietopalvelusta HKKK:n opiskelijoille 16.10.1981.
HKKK:n hankinta- ja luetteloitijärjestelmästä, STKn kurssilla atk:n käyttö kirjastoissa 6.10.1981.
”HKKKn tietokannat” Tietokirjailijain liiton vuosikokouksessa 26.11.1981.
”BILD-hankintajärjestelmä” STKn hankintapäivillä 27.11.1981 ”Suomalaiset tietokannat” Liikemiesten kauppapöytäkirjassa 5.2.1982.
”Yhteiskuntatieteiden tietokannat” TKKn informaatiopalvelun kurssilla 9.2.1982.
Tietoresurssien hallinta, Tietopalveluseuran vuosikokouksen panelikeskustelussa 20.4.1982.

RÄSÄNEN, KEIJO:

Osallistunut II suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin Turussa elokuussa 1981 ja alustanut aiheesta ”Managerial autonomy in strategic decision-making”. Osallistunut Forskning i verkligheten -konferenssiin Tukholmassa elokuussa 1981 ja järjestänyt workshopin aiheesta ”managerial autonomy”.

Julkaisut:

Managerial autonomy is strategic decision-making. 12 s. II suomalaisen liiketaloustieteen konferenssi, Turku 1982.

SAARSALMI, MEERI:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan (englannin kieli) talouselämän asiantuntijajäsen. Väestöntutkimuslaitoksen tutkimustoimikunnan jäsen.
Osallistunut II Suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin Turussa 18.8.—19.8.81, jossa esitelmä tuotantotoiminnassa käytettyjen luonnonvarojen kierrätyksestä markkinoinnin jakeluongelmana.
Esitelmänyt Keskuskauppakamarin ja Helsingin Kauppakamarin Helsingissä 22.10.81 järjestämässä seminaarissa aiheesta ”Kysynnän ennustamisen tarve ja mahdollisuudet”.
Osallistunut Suomen Markkinointiliiton tutkimusjaoston Espoossa 6.5.82 järjestämään XIII Markkinointitutkimuspäivään.

Julkaisut:

Kuluttajan käyttäytymisen tutkiminen. HKKK:n opetusmonisteita n:o 183. 1981.
(& Saara Hyvönen) Mitä mieltä tavarantoimittajasta? Kauppias 75 (1981):22, s. 26—28.
Markkinointitutkimus ja päätöksenteko. 5. p. HKKK:n opetusmonisteita n:o 203. 1982.
Kysynnän ennustamisen tarve ja mahdollisuudet. PSM-Katsaus 16 (1982):1, s. 6—9.
Recycling services as a distribution problem. II Suomalaisen liiketaloustieteen konferenssi 1981. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, sarja C-2:1982, 10 s.

SALO, EIJA:

Vientikoulutussäätiön vientipäällikkö ja -myyjäkurssien opettaja.
Ylioppilastutkintolautakunnan varsinainen jäsen.

SALO, SEPPO:

MATINEN varajäsen, MATINEN systeemanalyyysijaoston varapuheenjohtaja.
Teknillisen korkeakoulun ja Turun yliopiston matemaattisen optimoinnin dosentti.
Antanut asiantuntijalausannon Vaasan korkeakoulun talousmatematiikan professorin viran hakijoista ja dosentin toimen hakijasta Vaasan korkeakouluun.
Toiminut Eero Kasasen vastaväittäjänä Turun kauppakorkeakoulussa 11.6.1982.
Esitelmänyt tutkimusaiheesta ”Fixed Points Algorithms and a World Trade Model” IIASAn järjestämässä metsäsektorin strategisen suunnittelun pohjoismaisessa kokouksessa Jyväskylässä 8.3.—12.3.1982.
Osallistunut pohjoismaiseen symposiumiin Linear Complementarity Problems and Related Areas Linköpingissä 23.3.—27.3.1982. Järjestelytoimikunnan jäsen.
Toiminut referoijana (TIMS Studies).

SEPPÄLÄ, MATTI:

Julkaisut:

Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälisten toimintojen suunnittelu. 86 s. Helsinki 1981.
Kansainvälistyminen Helsingin kauppakorkeakoulussa. 4 s. Ekonomiuutiset, 3.6.1982.

SIURALA, LASSE:

Kansalaiskasvatuksen keskus, tutkimustoimikunnan varapuheenjohtaja.
Esitelmänyt Göteborgissa ”Työttömyys ja terveys” -konferenssissa 15.4.1982 aiheesta ”nuorisotyöttömyys ja terveys”.
Luennoitsijana Markkinointi-instituutin Markkinointikoulussa (”Tilastot markkinoinnin apuna”).

Julkaisut:

Työttömyys nuoren elämäntilanteena—miten joutilaisuudesta selviydytään? Kirjassa ”Työttömänä Suomessa” toim. Jyrki Jyrkämä, Vaasa 1981.
Finska åtgärder mot ungdomsarbetslöshet, teoksessa ”Ungdomsarbetslöshet i dag och i morgon” toim. Hörte, Hart. Sociologiska Institutionen, Göteborg Universitet, Monografi nr 23.1981.
Youth Attitudes towards Work, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-56, 1982.
Effects of Youth Unemployment, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-57, 1982.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU:

Teknillisen korkeakoulun tietojenkäsittelyopin dosentti.
Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun tuotantotalouden laitoksen dosentti.
Asiantuntija täytettäessä Vaasan korkeakoulun tietojenkäsittelyopin apulaisprofessorin virkaa.
Suomen Akatemian tutkimusprojektin ”Työn analyysi ja suunnittelu ihminen-tietokone-järjestelmässä” arviointiseminaarin 1. kommentaattori 13.11.1981.
IFIP:N (International Federation for Information Processing) työryhmien WG 8.2 The interaction of information systems and the organization ja WG 8.3 Decision support systems jäsen. Atk-alan neuvottelukunnan varajäsen. Atk-alan neuvottelukunnan tutkimusohjelmajaoston jäsen. Tietotekniikan kehittämiskeskus ry:n hallituksen jäsen. Suomen operaatiotutkimusseura ry:n säätiön hallituksen jäsen. Tietojenkäsittelyliitto ry:n tutkimustoimikunnan puheenjohtaja (31.12.1981 asti). Tietojenkäsittelyliitto ry:n tieteellisen neuvottelukunnan jäsen.
Asiantuntijavierailu Puolaan 5.10.—12.10.1981, opintomatkat USA:han 5.12.—12.12.1981 ja 20.3.—4.4.1982. Osallistunut IFIP TC 8:n konferenssiin Evolutionary Information Systems Budapestissa 1.9.—3.9.1981, Second International Conference on Information Systems Bostonissa 7.12.—9.12.1981, IFIP TC 8.2 työkokoukseen Kööpenhaminassa 19.4.—20.4.1982.
Esitelmänyt Tieteen päivillä aiheesta ”Informaatio ja yhteiskunta” 6.1.1982, esitelmänyt ja luennoinut mm. Tietojenkäsittelyneuvonta Oy:n, HKKK:n johtamiskoulutusohjelman, Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen, Valtion koulutuskeskuksen ja useiden yritysten johdon seminaareissa ja koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

Tietojenkäsittelyn kokonaistutkimuksen menetelmät (METO 2), Helsingin kauppakorkeakoulu ja valtiovarainministeriö, 92 s, 1982
Valmistautuminen toimistoautomaatioon. Koulutuksen näkökulma, Helsingin kauppakorkeakoulu, 17 s, Working Papers F 34/1982
Education of new information systems economists at Helsinki School of Economics, Proceedings Seminar on Education of Data Processing and Cooperation in Computer Technology between the Nordic and CMEA Countries, 17.11.—20.11.1981, s 71—75, edited by Raasio-Fontell, Helsinki 1981.

Ehdotus tietotekniikan tutkimusohjelmaksi, Atk-alan neuvottelukunta, komiteamietintö 1981:63, Helsinki 1981 (yksi tekijöistä)

TELARANTA, K.A.:

Helsingin yliopiston siviioikeuden dosentti. Valantehneistä kielenkääntäjistä annetussa asetuksessa tarkoitettuna ranskan kielen tutkintolautakunnan jäsen.

Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliiton ja elinkeinohallituksen yhteisesti asettaman vakuutuslautakunnan puheenjohtaja. Teknokemian liiketapavalvontakunnan puheenjohtaja. Vakuutusalan liiketapaneuvoston varapuheenjohtaja. KOP:n Erottajan aluekonttorin valvojen puheenjohtaja. Eräiden yhtiöiden hallituksen jäsen. Suomen vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen.

Pelastakaa Lapset ry:n hallintoneuvoston puheenjohtaja. Lasten Päivien säätiön valtuuskunnan jäsen. Pitänyt Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kymen piirin kokouksessa 15.10.1982 esitelmän Vekselioikeudesta, erityisesti blankovekselistä ja Valtakunnallisilla myyntimiespäivillä 16.4.1982 Myyntimiehen oikeuksista ja velvollisuuksista.

Osallistunut 3.6.—4.6.1982 Lundin yliopistossa pidettyyn Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen ja yliopistojen kauppaoikeuden opettajien kokoukseen.

TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET:

Ylioppilastutkintolautakunnan ruotsin kielen tehtävänlaajaja (kuuntelukoe) sl. 81.

Osallistunut ruotsin kielen kauppaoikeuden jatkokoulutusseminaariin Hanasaarissa 8.1.—9.1.1982.

Julkaisut:

Kaksi ehdotusta ruotsin rakennekokeiksi. Tempus 9/81.

URRILA, MATTI:

Jyväskylän yliopiston markkinoinnin vt. professori ja Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisalana markkinointi, dosentti.

Toiminut Turun kauppakorkeakoulussa 26.2.1982 KTL Helena Mäkisen väitöskirjan "Evoluutio vai evoluutio elintarvikkeiden markkinointijärjestelmissä vuosina 1948—1976. Teoreettinen ja empiirinen muutosanalyysi" vastaväittäjänä.

Pankkiiriliike Lamy Oy: hallituksen jäsen. Asiantuntijatehtäviä yrityksissä.

Osallistunut II suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin 18.8.—19.8.1981 Turussa ja esitelmöinyt aiheesta "Markkinointijärjestelmien muodostamisen perusteista".

Osallistunut Kansainvälisen markkinoinnin erityisseminaariin 24.5.1982 Turussa ja esitelmöinyt aiheesta "Kansainvälisen markkinoinnin ja markkinoinnin suhteesta".

Esitelmöinyt Kauppätieteellisessä Yhdistyksessä 26.5.1982 aiheesta "Kaupan ryhmittäminen, jakelun kehittäminen? Luennoin eri yhteisöissä markkinointia ja liikkeenjohtoa koskevista aiheista.

Julkaisut:

Markkinointijärjestelmien muodostamisen perusteista. Jyväskylän yliopiston taloustieteen laitoksen Working Paper 13/1981. 24 s. Jyväskylä 1981.

Markkinointijärjestelmien muodostamisen perusteista. Foundations of marketing systems formation. Summary. 17 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1982.

Markkinointijärjestelmien muodostamisen ja johtamisen perusteista, Jyväskylän yliopisto, taloustieteen laitos. 57 s. Jyväskylä 1982.

UUSITALO, HANNU:

Helsingin yliopiston sosiologian dosentti.

Toiminut YL Antti Kasvion väitöskirjan "Teollisuustyö ja elämäntapa" esitarkastajana ja vastaväittäjänä Tampereen yliopistossa 22.5.1982.

Sosiologia-lehden toimituskunnan jäsen.

Tutkimusmatka syyskuussa 1981: Firenze, European University Institute; marraskuussa 1981: Kööpenhamina, Socialförskningsinstitutet.

Osallistunut Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön toimeksiannosta raportin "Suomen tieteen tila" laadintaan.

Julkaisut:

(& Matti Alestalo) Suomalaiset ja sosiaaliturva. Sosiaaliturvan kehittämistä koskevat mielipiteet vuosina 1975—1980. Suomen Gallupin julkaisusarja n:o 6, 1981.

UUSITALO, LIISA:

Suomen Akatemian vanhempi tutkija.

Luennoinut Jyväskylän yliopiston taloustieteen laitoksen sekä Helsingin yliopiston maat.- ja metsät.laitoksen ja sosiologian laitoksen jatkokoulutusohjelmissä koulutus- ja ympäristötaloustieteellisistä kysymyksistä.

Työaikakomitean tutkimusjaoston asiantuntijajäsen. Asiantuntijana Kuluttajaneuvontaliiton ammattiyhdistysliikkeen jäsenistöön kohdistuvassa kyselytutkimuksessa.

Osallistunut seuraaviin konferensseihin: International conference on energy use management Länsi-Berliinissä, Seminar on new demand theory Brysselissä sekä Seminariekonferens om konsumentens roll i en stagnerande ekonomi Lundin yliopistossa. Esitelmöinyt tekstiiliteollisuuden tekstiilipäivillä, Kotitalous- ja kuluttaja-asiantutkimuskeskuksen 40-vuotisseminaarissa, Kuluttajaneuvontaliiton seminaarissa ja E-instituutin johtamiskoulutusohjelmassa.

Julkaisut:

Kulutus elämäntavan ilmentäjänä. Kotitalous 7—8/1981. 10 s.

Yksityisen ja julkisen elämäntieteen muutokset elämäntavan kuvaajina. Sosiaalinen Aikakauskirja 2/1982. 15 s.

Tidsdisponering och hemproduktion. Kirjassa Hushållsekonomi-konsumentspolitik, Nordiska Ministerrådet sekretariat, Oslo 1982. 3 s.

Environmental impacts of changes in consumption style. Journal of Macromarketing, Vol. 2, no 2. 35 s.

VAISTO, ERKKI:

Suomen kirjastoseuran tilintarkastaja, Luotiskirjaston kirjastonhoitaja, Teknillisen korkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksen informaatiopalvelun kurssin koulutuskollegion jäsen.

Osallistunut Kirjasto-informaatiopalvelun päiville 18.3.—19.3.1982.

Luennoin Rastor-instituutin tiedonlähteiden tehokas hyödyntäminen-kurssilla 8.2.1982 aiheesta: Kirjastot tiedonlähteenä, Svenska social- och kommunalhögskolanissa bibliografioista 23.2.1982 sekä Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa UDK-luokituksesta ja Helecontietokannoista 6.—7.5.1982.

Julkaisut:

Seuraavat julkaisut yhdessä Eeva-Liisa Lehtosen kanssa

Vähittäiskaupan tutkimus. Opas kirjallisuuden löytämiseksi sekä luettelo vähittäiskauppaa koskevista tutkimuksista Suomessa vuosilta 1970—1980. Hki 1981. 218 s. Vähittäiskaupan tutkimussäätiö. Vuonna 1981 ilmestyneet vähittäiskauppaa koskevat tutkimukset. Hki 1982. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1981. s. 48—60.

Vientikaupan tiedonlähteet. Opas kirjallisuutta etsiville ja luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa 1975—1980. Hki 1981. 277 s. Vientikoulutussäätiön julkaisuja 22

Ravintola- ja hotellialaa koskevia tutkimuksia Suomessa 1970—1980. Hki 1981. 8 s. Ravintola-alan taloudellinen tutkimuselin.

Arkistoalan tietolähteet. Opas kirjallisuutta etsiville ja luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa vv 1970—1981. Hki 1982. 138 s.

Verotus. — Budjetointi. — Rahoitus. — Yrityssuunnittelu ja päätöksenteko. — Investoinnit. Valikoimia kotimaista kirjallisuutta Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa. Hki 1982. Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita 2—6.

Miten etsin tietoa mainonnasta. Mainonnan tietolähteet ja luettelo alan kirjallisuudesta vuosilta 1973—1981. Hki 1982. 213 s. Markkinointi-Instituutti. Julkaisusarja: julkaisu n:o 84.

(& Taru Numminen), Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1980. Aikakauslehtiartikkeleita. Hki 1981. 271 s. Helsingin kauppakorkeakoulun selvityksiä. E-16.

VANHALA, SINIKKA:

Osallistunut II suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin Turussa 18.8.—19.8.1981, jossa esittänyt alustuksen aiheesta "Sukupuolen ja vaihtuvuuden välisestä riippuvuudesta". Osallistunut hallinnon laitoksen tutustumiskäyntiin Tallinnan Polytekniseen Instituuttiin 18.5.—20.5.1982 sekä osallistunut E.I.A.S.M.:n järjestämään konferenssiin "Contributions to Management research" Lauzellessa (Belgiassa) 24.5.—26.5.1982.

Julkaisut:

Työvoiman vaihtuvuuden mittaamisesta, 30 s. Helsingin kauppakorkeakoulu, työpapereita F-23, 1981. Sukupuolen ja vaihtuvuuden välisestä riippuvuudesta, 12 s. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, sarja C-2:1982.

Voluntary turnover in a worsening employment situation, 34 s. Helsingin kauppakorkeakoulu, työpape-reita F-25, 1982.

VIERIKKO ERKKI:

Valittu Ibero-amerikkalaisen kulttuurikeskuksen kannatusyhdistyksen hallituksen jäseneksi. Toiminut edelleen Valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan espanjan jaoston puheenjohta-jana sekä Keskuskauppakamarin kielenkääntäjätoimikunnan jäsenenä.

VON WILLEBRAND CARL-AUGUST:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien saksan kielen tutkintolautakunnan jäsen (taloudelliset tekstit) 1.2.1979—. Suomen kielistudioyhdistyksen—Föreningen för språkstudion i Finlan-d'in pj. 6.2.1982—. Helsingin suomalais-saksalaisen yhdistyksen toiminnanjohtaja 1975—. Järjestänyt Erlangen-Nürnbergin yliopiston taloustieteellisessä tiedekunnassa "Finnenseminar zur deut-schen Sprache und Wirtschaft—seminaarin 31.5.—6.6.1981.

Julkaisut:

Joukko taloudellisia ja muita käänöksiä.

VIRTANEN, KALERVO:

Luennoinut ja esitelmöinyt laskentatoimen eri aiheista eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa. Tilintarkas-tajana eräissä yrityksissä.

Julkaisut:

Pääoman tuottoaste yrityksen toiminnan ohjaajana. 6 s. Yritystalous 2/1982. Helsinki 1982.
(& Jaakko Honko & Aatto Prihti) Yrityksen investointiprosessin kriittiset kohdat. 155 s. Joensuu 1982.
(& Jaakko Honko & Aatto Prihti) Virheinvestointi. 4 s. Talouselämä 15/1982. Helsinki 1982.

VOIPIO, JAAKKO:

Kirkolliskokouksen jäsen 1978-1985. Kirkkolain uudistamiskomitean jäsen ja sen kirkko ja valtiojaoston puheenjohtaja 1981—. Tapiolan seurakunnan seurakuntaneuvoston jäsen 1979—1982.
Helsingin yliopiston finanssioikeuden dosentti.
Suomen Yhdyspankin Espoo-Tapiointori konttorin valvoja. Tili-instituuttisäätiön KLT-lautakunnan ja tutkintovaltiokunnan jäsen. Kirjanpitoimistojen Liiton ja erään vakuutusyhtiön asettaman vastuuva-kuutuslautakunnan puheenjohtaja. Esitelmöinyt verohallituksen, Suomen Lakimiesliiton, Verovirkaili-jain Liitto ry:n, Kirjanpitoimistojen Liitto ry:n ja Tehokkaan tuotannon tutkimussäätiön järjestämässä tilaisuuksissa.

Julkaisut:

Pappilakin voi olla perusoikeusongelma. 11 s. Aarne Nuorvalan juhlaulkaisu, Helsinki 1982.
Osakeyhtiölakiin perustuvat osingonjaon rajoitukset. 10 s., Verotus 1/1982, Helsinki 1982.
Voidaanko verotuksessa vähentää "väärän" työmarkkinajärjestön jäsenmaksu tai useampia jäsenmaksu-ja? Verotus 2/1982. Helsinki 1982.
Ehdonalaiset ja epävarmat oikeudet ja velvoitteet elinkeinotulon verotuksessa. 15 s. Tilinpäätäjän päivä no 30, Helsinki 1981.
Miten puolustan omaa jaksotusratkaisua. 6 s. Tili- ja veropäivät 1982. Helsinki 1982.
Tilitoimiston vastuu ja sen rajat tilitoimiston näkökulmasta. 4 s. Tilisanomat 3/1982.
Muistikuvia verovirkamiestutkimuksen ensi vuosilta. 3 s. Verotuksen hallintonotaarit ry. 20-vuotisjuhlaul-kaisu, Hki 1982.

VON VOLBORTH, DOROTHEA:

Keskuskauppakamarin kielenkääntäjätoimikunnan jäsen

Julkaisut:

(& Sirkka-Liisa Ojanen & Anna Demidova) Liikevenäjä I A. Tekstit ja harjoitukset. 230 s. Helsinki 1981.
B. Kieloppi ja sanasto. 155 s. Helsinki 1981.

VUORINIEMI, JORMA:

Raamatunkäännöskomitean äidinkieltä ja tyylioppia edustavan palauteryhmän jäsen 5.5.1977—. Korkeakoulujen kielikeskuksen johtokunnan jäsen 1.8.1976—31.12.1981.
Antanut asiantuntijalausannon Helsingin yliopiston suomalaisen filologian apulaisprofessorin viran ha-

kijasta 20.8.1981.

Hoitanut osaa Helsingin yliopiston suomen kielen varsinaisen professorin virasta 1.9.—31.12.1981.
Antanut lausunnon Helsingin yliopiston historiallis-kielietieteellisessä osastossa tarkastettavana olleesta lisensiaatintyöstä kl. 1982.

Toiminut vuoden 1980 alusta lähtien Korkeakoulujen kielikeskuksen asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on yleisopintoihin liittyvän äidinkielen kirjoitus- ja puheviestinnän kurssien ja opetusmateriaa-lin suunnittelu.

Korkeakoulujen kielikeskuksen järjestämässä äidinkielen opettajien neuvottelutilaisuudessa alustus ai-heesta Tekstijakso ja lause viestinnän yksikköinä 28.11.1981.

Luennoinut Äidinkielen opettajien liiton talvipäivillä tekstien tyyliopintojen määräytymisestä 23.1.1982.

Luennoinut tekstijaksojen suomentamisesta Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskuksen järjestämällä tekstilingvistiikan teemapäivillä Kouvolassa 26.3.1982.

Luennoinut kielellisestä luovuudesta A-lehdissä A-lehden toimittajien koulutustilaisuudessa 11.5.1982.

Julkaisut:

Lauseoppi kääntymässä nuteen uskoon. Arviointi Auli Hakulisen ja Fred Karlssonin teoksesta Nyky-suomen lauseoppia. Sananjalka-aikakauskirja 23-1981, 11 s.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Professoriliiton hallituksen jäsen 1.1.1982 alkaen, Professoriliiton liittovaltuuston jäsen 1981 ja 1982, Professoriliiton alaosaston (HKKK-SHH) puheenjohtaja 31.12.1981 asti.

Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen dosentti.

Aikakauskirja Terran toimitusneuvoston jäsen. Nuorten tietokeskuksen (TOP/WSOY) neuvottelukun-nan jäsen. Kaupunkimaisten yhdyskuntien kehittämiskampanjan (Urban Renaissance Campaign) yh-teyshenkilö (talousmaantiede/HKKK). Suomen Kartaston matkailu-työryhmän puheenjohtaja.

Osallistunut Helsingin seudun kaupunkimaantieteellisen työryhmän kokoukseen 1.9.1981. Osallistunut Professoriliiton neuvottelupäiville Jyväskylässä 26.2.—27.2.1982. Osallistunut Professoriliiton edustajana Akavan laajennettuun liittokokoukseen Helsingissä 5.5.—6.5.1982.

Julkaisut:

Tourism in Eastern Europe: development and regional patterns. Fennia 159:1, pp. 237—247. Helsinki 1981.

(& J.Hemmin & J.Lehtinen) Matkailun perusteet. 170 s. WSOY. Porvoo 1982.

YLÄ-ANTTILA, LEENA:

Osallistunut II suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin Turussa 18.8.—19.8.1981, missä esittänyt alustuksen.

Tehnyt opintomatkan Tallinnan Polytekniseen Instituuttiin 18.5.—20.5.1982.

Osallistunut E.I.A.S.M:n konferenssiin 'Contributions to management research' Lauzellella 24.5.—26.5.1982, jossa esittänyt alustuksen aiheesta 'The impact of methodological assumptions inherent in the study of organizational structures on the measurement of structures'.

Julkaisut:

Organisaatiiorakenteen tutkimuksen liittäminen yrityksen ympäristötekijöihin, Turun kauppakorkeakou-lun julkaisuja C-2:1982, II suomalaisen liiketaloustieteen konferenssi, 14 s.

Organisaatiiorakenteen tutkimuksen suuntauksista, saavutuksista ja mahdollisuuksista, HKKK:n julkai-susarja F-35:1982, 45 s.

ÅBERG, LEIF:

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan johtamistoimen opettaja. Markkinointi-Instituutin viestinnän etäisopettaja.

Kauppätieteellinen Yhdistys ry:n, Tiedotusopillinen Yhdistys ry:n ja Suomen Tiedottajien Liitto ry:n hallituksen jäsen. International Communication Association'in ja Viestintätutkimuksen Seura ry:n jäsen. Kutsuttu Pelastakaa Lapset ry:n keskushallituksen varajäseneksi sekä Suomen Sotilaspsykologinen seura ry:n jäseneksi.

Osallistunut The Helsinki Workshop of Organizational Communications-työseminariin elokuussa 1981. Alustanut koulutusorganisaatioiden ja yritysten järjestämässä koulutustilaisuuksissa, pääasiassa organi-saatiaviestinnästä.

Julkaisut:

(& U.E. Moisala) A Method of Analyzing Organizational Communications: MÅ Development System for Organizational Communications. Forskning i verkligheten-konferenssin työpöytäkirja, Tukholma 1981
 (& U.E. Moisala) A Holistic Method of Analyzing Organizational Communications. The Helsinki Workshop of Organizational Communications-työseminaarin työpöytäkirja, Helsinki 1981.
 (& Kristian Möller) Liikkeenjohdollisten käsitteiden hahmottaminen: pitkäaikainen tutkimus Oy Karl Fazer Ab:ssa. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisusarja F-32. Helsinki 1982.
 (& tutkijaryhmä) Talouselämä-lehden sisällön erittely. Tutkimus vuosien 1975, 1978 ja 1981 kirjoittelusta. Helsinki 1982 (moniste)
 (& tutkijaryhmä) Organisaatiotutkimus Oy Sisu-Auto Ab:n Karjaan tehtailla. Helsinki 1982 (moniste).

V Tilastollisia tietoja

Korkeakoulun varsinaisia oppilaita ovat:

1. ne, jotka ovat korkeakoulun oppilaita kirjoitettuna opiskellakseen uusimuotoista ekonomin tutkintoa, vanhamuotoista ekonomin tutkintoa tai akateemista sihteerin tutkintoa varten;

2. ne, jotka ovat korkeakoulussa opiskeleviksi kirjoitettuna harjoittaakseen opintoja kauppatieteiden kandidaatin, lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittamista varten. Ekonomin, kirjeenvaihtajan, akateemisen sihteerin tai kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittamisen jälkeen täydennysopiskelijoiksi ilmoittautuneet saavat suorittaa erillisiä arvosanoja.

Ylimääräinen oppilas saa seurata luentoja ja harjoituksia sekä suorittaa arvosanoja, joista hän voi myös saada todistuksen.

Kokonaisopiskelijamäärä 1.10.81 ja lukuvuoden 1981—82 aikana valmistuneet

Suoritettava tutkinto	Kirjoilla 1.10.1981	Valmistui 1981—82	
		kpl	%
Uusimuot.ekonomi	1 966	93	4,7
Vanhamuot.ekonomi	387	66	17,1
Akateeminen siht.	11	1	9,1
Kauppat.kandidaatti	1 135	101	8,9
Kauppat.lisensiaatti	150	1	0,7
Kauppat.tohtori	10	2	20,0
Yht.	3 659	264	7,2

Kertomusvuonna on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 3523 opiskelijaa (luvusta puuttuvat ilmoittautumisajan jälkeen uudelleen kirjoihin tulleet):

Uusimuot.ekon.tutk.suor.	1927
Kand.tutk.suor.	1087
Vanhamuot.ekon.tutk.suor.	10
Lis.tutk.suor.	118
Toht.tutk.suor.	10

Vanhamuotoista ekonomin tutkintoa suorittavat

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kirjoissa syysluk.			
1981 alussa	335	168	503
Uudelleen kirjoihin hyväksytty	12	12	24
Valmistunut ./.	33	34	67
keskeyttänyt ./.	61	31	92
KTK-tutkinnosta ekonomin tutkintoon	1	2	3
Kirjoissa kevätluk. lopussa 1982	254	117	371

Kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kirjoissa syyslukuk.			
1981 alussa	652	662	1 314
Uusia hyväksytty	84	61	145
Uudelleen kirjoihin hyväksytty	22	33	55
Uudelleen KTK-tutkintoon hyväksytty	4	9	13
	762	765	1 527
Valmistunut ./.	40	61	101
Keskeyttänyt ./.	328	289	617
Siirtynyt täydennysopiskelijoiksi ./.	15	7	22
Siirtynyt KTK-tutkinnosta akat.siht.tutk. ./.	—	—	—
Siirtynyt KTK-tutkinnosta ekonomin tutkintoon ./.	—	—	—
Kirjoissa kevätlukuk.			
1982 lopussa	379	408	787

Uusimuotoista ekonomin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kotipaikka syyslukukaudella 1981

	I vks 1981		II vks 1980		III vks 1979		IV vks 1978		yhteensä	
Ulkomaat	0	0.0	0	0.0	1	0.3	2	0.5	3	0.2
Helsinki	150	37.5	162	39.8	138	35.2	138	35.6	588	37.1
Muu Uudenmaan lääni	153	38.3	127	31.2	131	33.4	114	29.4	525	33.1
Turun ja Porin lääni	11	2.8	11	2.7	17	4.3	8	2.1	47	3.0
Ahvenanmaan lääni	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Hämeen lääni	30	7.5	31	7.6	32	8.2	42	10.8	135	8.5
Kymen lääni	16	4.0	25	6.2	27	6.9	30	7.7	98	6.2
Mikkelin lääni	9	2.3	13	3.2	13	3.3	16	4.1	51	3.2
Pohjois-Karjalan lääni	3	0.7	5	1.2	5	1.3	10	2.6	23	1.4

Kuopion lääni	9	2.2	9	2.2	3	0.8	8	2.1	29	1.8
Keski-Suomen lääni	4	1.0	3	0.7	8	2.0	2	0.5	17	1.1
Vaasan lääni	2	0.5	4	1.0	4	1.0	7	1.8	17	1.1
Oulun lääni	2	0.5	4	1.0	4	1.0	7	1.8	17	1.1
Lapin lääni	3	0.7	4	1.0	5	1.3	3	0.8	15	0.9
Yhteensä	400	100.0	407	100.0	392	100.0	388	100.0	1587	100.0

Opiskelijoiden lukumäärä

Pääsykokeessa 1981 hyväksytyistä aloitti opinnot 398 opiskelijaa. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 2544 edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 2100.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 187 henkilöä. Lukuun sisältyvät ne 85 opiskelijaa, jotka keskeytyksen jälkeen ovat ilmoittautuneet uudelleen korkeakoulun kirjoihin sekä 15 opiskelijaa, jotka suoritettuaan välillä toisen perustutkinnon tai oltuaan välillä täydennysopiskelijoina ovat ilmoittautuneet uudelleen kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittamaan. Kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa 795. Edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 314.

Ylimääräiseksi oppilaaksi on hyväksytty 6 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 159 opiskelijaa, joista 93 uuden ekonomin tutkinnon ja 66 vanhan ekonomin tutkinnon, akateemisen sihteerin tutkinnon I sekä kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon 100 opiskelijaa.

Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1981

Professorit	20	
Apulaisprofessorit	13	
Yliassistentit	8	
Yp.lehtorit	25	
Ap.lehtorit	18	Keskushallinto 30
Tp.lehtorit	4	Kirjasto 29
Assistentit	34	Laitokset 22
Tutkimusassistentit	8	Johtamiskoulutus 4
Dosentit ja tuntiopettajat	98	Huolto- ja käyttöhenkilökunta 17
(kokopäiväisiksi muutettuna 17)		siivoojat 22
Opetushenkilökunta yht.	228	Viran- ja toimenhaltijat yht. 124
(kokopäiväisiksi muutettuna 147)		

Korkeakoulun menot ja tulot v. 1981**Menot tulo- ja menoarvion momenttien mukaan eriteltyinä v. 1981**

Momentti (pääluokka 29. luku 10)	mk
01 Palkkaukset	19 166 277
10 Kiinteistön käyttö	1 035 962
21 Muut opetus- ja tutkimusmenot	1 852 629
25 Maksullinen palvelutoiminta	1 066 525
29 Muut kulutusmenot	989 587
50 Apurahat	75 000
70 Tutkimus- ja opetusvälineiden sekä kaluston hankkiminen	500 520
Menot yhteensä	24 686 500

Tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus v. 1981

Rahoitustapa	mk
Muiden valtionhallinnon yksiköiden rahoittamat tutkimukset	300 710
Valtionhallinnon ulkopuolelta rahoitetut tutkimukset	12 367
Valtiovarainministeriön, työvoimaministeriön ja opetusministeriön maksamat palkat ja muut menot	524 158
HKKK:n stipendiraahastot	136 265
HKKK:n tukisäätiön apurahat ja muu tuki	493 255
Lahjoitusvarat	172 000
Yhteensä	1 638 755

Tulot v. 1981

Palvelumuoto	mk
Jäljennepalvelu ja julkaisutoiminta	316 144
ATK-palvelut	182 676
Johtamiskoulutusohjelmat	583 500
Kirjaston palvelut	197 443
Muut palvelut	9 420
Maksullinen palvelutoiminta yht.	1 289 183
Muut tulot	178 923
Tulot yhteensä	1 468 106

VI Oppiarvot ja tutkinnot**Kauppätieteiden tohtorin tutkinto**

KTL *Sirkka Hämäläisen* väitöskirja "Suomalaisten palkansaajatalouksien säästämiskäyttäytyminen, poikkileikkauksanalyysi säästämiseen vaikuttavista tekijöistä" tarkastettiin julkisesti joulukuun 4 päivänä 1981. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi apulaisprofessori *Urpo Kivikari*, Turun kauppakorkeakoulusta ja kustoksena rehtori, professori *Arvi Leponiemi*. Hämäläinen on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta 18.12.1982.

KTL *Asko Korpelan* väitöskirja "AJKA, an econometric model for Finland" tarkastettiin julkisesti toukokuun 26 päivänä 1982. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi valtiotieteen tohtori *Pentti Vartia* ja kustoksena rehtori, professori *Arvi Leponiemi*. Korpela saa todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta 17.9.1982.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon on suorittanut:

Lahti, Arto Henrikki, s. 3.5.1949, KTL 28.5.1982, ltt; markkinointi: "Liiketoimintatason strateginen malli, empiirinen testaus trikotoimialalla"; KTK 1977, ltt:systeemit; ekonomi 1976.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen vuoden aikana suorittaneet:

Ahonen Kaija Helena Margareeta, *29.5.54, KTK 16.4.1982, kansantaloustiede; ekonomi 1977
Forss Tuija Hannele, *25.7.54, KTK 11.12.1981, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
Franco Eija Riitta, *6.3.53, KTK 29.4.82, talousmaantiede; ekonomi 1979
Haggren Rita Ebba Margareta, *10.10.53, KTK 17.6.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
Haimi Ulla-Maija Sinikka, *22.9.57, KTK 12.5.82, ltt:systeemit; ekonomi 1979
Halme Merja-Liisa, *10.12.54, KTK 4.11.81, ltt:systeemit; ekonomi 1977
Heikkinen Marja Annika, *20.5.53, KTK 11.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
Heimo Esko Tapani, *23.5.54, KTK 7.5.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1980
Heininen-Ojanperä Marketta Rauni Ragnhild, *24.9.43, KTK 16.4.82, ltt:hallinto; akat.siht. 1977
Heiskanen Lilli Auli Tellervo, *13.4.43, KTK 9.12.81, englannin kieli; akat.siht. 1978
Hellsten Aulis Alfred, *23.7.33, KTK 1.9.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1973
Hokkanen Timo Juhani, *30.5.54, KTK 19.2.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Huhtala Seija Eliise, *5.6.56, KTK 10.5.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Huttunen Lauri Olavi, *2.2.47, KTK 13.1.82, oikeustiede; ekonomi 1977
Hällilä Hilka Helena, *2.10.52, KTK 12.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1977
Into Olli Veikko Juhani, *27.11.47, KTK 28.4.82, oikeustiede; ekonomi 1972
Itäluoma-Alanen Anneli Kirsi Elina, *16.1.55, KTK 13.5.82, englannin kieli; ekonomi 1981
Jaakkonen Eija Iris, *23mo Tapio, *8.3.52, KTK 17.2.82, ltt:systeemit; ekonomi 1979
Juselius Harry Sakari, *6.6.54, KTK 7.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Järvinen Rauni Kaarina, *22.11.49, KTK 11.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Kaarna Kari Seppo Sakari, *4.9.55, KTK 30.5.80, ltt:markkinointi; ekonomi 1978

Kaivonen Raija Helena, *17.11.41, KTK 10.6.82 ltt:laskentatoimi; ekonomi 1965
Kankkunen Ritva Anneli, *23.4.48, KTK 14.5.82, sosiologia; siht. 1975
Kari Seppo Juhani, *21.3.57, KTK 11.12.81, oikeustiede; ekonomi 1979
Katajamäki Kari Johannes, *31.10.51, KTK 10.5.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
Kauppi Kirsti Helena, *21.5.57, KTK 11.12.81, talousmaantiede; ekonomi 1979
Keskitalo Pertti Olavi, *8.3.54, KTK 30.11.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
Killström Pekka Tom Carl, *15.10.51, KTK 12.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1977
Killström Ulla Helena, *31.5.53, KTK 12.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1978
Kinnunen Riitta-Liisa, *11.3.48, KTK 5.3.82, talousmaantiede; akat.siht. 1971
Kirjavainen Esko Einari, *30.7.48, KTK 30.3.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
Koivisto Kirsti Kaarina, *10.12.42, KTK 12.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1981
Koivistoinen Kari Pekka Juhani, *25.4.57, KTK 3.2.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Korkiakoski Anja Inkeri, *25.6.55, KTK 20.10.81, ltt:hallinto; ekonomi 1978
Koskela Päivi Helena, *19.3.56, KTK 1.4.82, ltt:systeemit; ekonomi 1978
Koskenranta-Kouki Suvii Elina, *3.2.56, KTK 1.9.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Kostamo Kari Juhani, *16.9.57, KTK 11.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1980
Kuittinen Marja-Liisa, *16.6.53, KTK 20.4.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
Kulki Seija Kyllikki, *1.11.45, KTK 4.6.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1969
Kuusisto Tapio Kaleva, *6.11.51, KTK 23.3.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Kyöstiä Pirkko-Liisa, *29.11.57, KTK 16.9.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1980
Laakso Arja Helena, *5.5.54, KTK 22.2.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1976
Laine Eira Helkky Mirjami, *8.4.51, KTK 11.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Laine Juhani Henrik, *1.2.42, KTK 11.12.81, sosiologia; ekonomi 1976
Lehtinen Riitta Hannele, *3.12.54, KTK 11.12.81, ltt:hallinto; ekonomi 1977
Lehto Leena Sirkka Liisa, *6.12.51, KTK 10.5.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1974
Leijavuori Timo Eino Juhani, *19.6.57, KTK 11.12.81, ltt:hallinto; ekonomi 1979
Liimatainen Jouko Jouni Juhani, *28.8.54, KTK 16.4.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Lindroos Elsa Anneli, *19.1.43, KTK 17.3.82, oikeustiede; ekonomi 1964
Lindroos Kari Pekka Ilmari, *2.3.56, KTK 11.12.81, kansantaloustiede; ekonomi 1978
Lojander Taina Maarit, *20.1.57, KTK 2.2.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
Litmanen Sirpa-Marketta, *24.7.51, KTK 9.2.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1975
Martela Heikki Juhani, *23.3.56, KTK 3.2.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Melin Simo Johannes, *13.4.41, KTK 10.5.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
Meszaros Pirjo Kristiina, *14.6.54, KTK 3.2.82, talousmaantiede; ekonomi 1978
Mustaniemi Matti Juhani, *2.6.52, KTK 22.6.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1977
Nikulainen Maija Kaarina, *22.7.51, KTK 11.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1973
Niskanen Jyrki Tapio, *30.9.55, KTK 22.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Outinen Tauno Anton, *14.3.46, KTK 18.1.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Paukkunen Eero Kalevi, *19.11.42, KTK 26.1.82, venäjän kieli; ekonomi 1979
Peltonen Berit Johanna, *15.10.47, KTK 6.7.81, ruotsin kieli; kirjeenvaihtaja VKK 1971
Pesola Pirkko Marjatta, *25.5.47, KTK 27.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1974
Pillai Balakrishna Gopala, *20.11.45, KTK 16.3.82, ltt:markkinointi; B.Sc. 1972
Poussa Anna Kristiina, *4.1.56, KTK 17.11.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
Pöysä Klaus Rainer, *11.6.54, KTK 20.4.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1978
Raevaara Heikki Tapio, *21.5.51, KTK 10.6.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Rantala Pekka Juhani, *29.7.51, KTK 11.12.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1974
Rautanen-Saari Leena Hannele, *29.6.55, KTK 3.11.81, ltt:hallinto; ekonomi 1977
Rehkola Kirsi Anneli, *3.8.57, KTK 12.5.82, ltt:hallinto; ekonomi 1979
Rissanen Pirjo Anneli, *22.9.53, KTK 3.2.82, talousmaantiede; ekonomi 1979
Rosberg Riitta Marja Elisabeth, *6.6.53, KTK 17.12.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
Ruuska Pirjo Anneli, *13.3.54, KTK 23.3.82, oikeustiede; ekonomi 1979
Rytkönen Esko Juhani, *27.1.57, KTK 11.12.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1978
Saarinén Timo Tapio, *23.12.57, KTK 22.6.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1980
Saarnia-Halminen Lea Kaarina, *6.12.55, KTK 12.5.82, ltt:hallinto; ekonomi 1979
Salmela Paula Kaarina, *8.6.53, KTK 20.3.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Salonen Seppo Juhani, *6.1.50, KTK 22.6.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Salo Sirpa Kaarina, *17.12.50, KTK 12.5.82, ltt:systeemit; ekonomi 1974
Salosaari Esko Ilmari, *13.6.50, KTK 10.9.81, ltt:hallinto; ekonomi 1979
Santala Sirkku Pävyt, *5.7.55, KTK 5.3.82, talousmaantiede; ekonomi 1980
Sheppard Kiira Anneli, *29.8.43, KTK 15.9.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1973

Sundvall Maiju Marjatta Kaarina, *3.1.24, KTK 22.2.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Suutarinen Matti Otto Antero, *10.4.54, KTK 11.2.82, oikeustiede; ekonomi 1976
Svärd Marja Inari, *4.7.56, KTK 16.4.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
Temmes Airi Annikki, *27.7.47, KTK 16.9.81, sosiologia; akat.siht. 1972
Tetri Marja Annikki, *8.10.57, KTK 12.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1980
Tillman Maarit Anneli, *20.7.56, KTK 16.12.81, kansantaloustiede; ekonomi 1978
Toikka Jussi, *7.10.57, KTK 23.10.81, ltt:markkinointi; ekonomi 1979
Tolvanen Meeri Marketta, *20.12.53, KTK 26.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
Tuhkanen Pentti Olavi, *1.7.50, KTK 22.6.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1974
Uotinen Hilpi Tuulikki, *5.8.30, KTK 20.10.81, oikeustiede; ekonomi 1978
Vehkaoja Liisa Kaarina, *13.8.44, KTK 21.6.82, englannin kieli; dipl.kirjeenvaihtaja
Wichmann Leila Marjatta, *24.8.53, KTK 16.11.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1978
Virtanen Jukka Tapio, *12.11.55, KTK 22.2.82, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1979
Virtanen Riitta Tellervo, *4.5.55, KTK 12.5.82, ltt:markkinointi; ekonomi 1976
Väisälä-Koski Tuula Margit, *19.3.50, KTK 16.9.81, ltt:laskentatoimi; ekonomi 1972
Yrttiäho Eira Anneli, *10.10.50, KTK 10.5.82, ltt:hallinto; ekonomi 1978
Örmälä-Haavisto Ritva Tellervo, *17.10.53, KTK 23.10.81, oikeustiede; ekonomi 1977

Lukuvuonna 1981/82 hyväksytyt tutkielmat ja laudaturtyöt

Liiketaloustiede: hallinto

Alatalo-Korpi, Hilka: Sanomien sisällön, viestintäkanavien käytön sekä yksilötekijöiden ja yksilösidon-naisten organisaatiotekijöiden suhde erään yrityksen viestintäilmastoon ja jäsenten viestintäasenteisiin; *Haanperä, Leena*: Johtotason henkilöstön stressiin vaikuttavia tekijöitä: Kirjallisuuskatsaus ja johtotason henkilöstön stressin teoreettinen malli; *Heininen-Ojanperä, Marketta*: Tavoitejohtamisjärjestelmän käyt-töönnottoon tähtäävän organisaation kokonaiskehittämisen aikaansaamat muutokset organisaatioilmas-tossa; *Heiskari, Mirja*: Henkilökohtaisten ominaisuuksien vaikutus opintojen valintaan, opiskeluasentei-siin ja opiskelutapoihin; *Häyrinen, Hannu*: Erikoiskaupan koulutusjärjestelmä; *Kähkönen, Hannu*: Orga-nisaation tehokkuuskäsite: Viitekehyksen joustavuus tehokkuuden arvioimis- ja parantamiskeinona; *Mikkola, Jussi*: Ajankäyttö ja tehokkuus: Myyntihenkilöstön ajankäyttö eräässä yrityksessä; *Pucilowski, Raija*: Henkilöstöjohtajan rooli ja asema organisaatiossa; *Rehkola, Anneli*: Päätöksenteon rationalisoi-minin lähestymistavat; *Saarnia-Halminen, Lea*: Yrittäjyys ja yrittäjämotivaatio; *Salosaari, Esko*: Portfolio-analyysin soveltaminen Suomen energiamaarkkinoihin; *Starckjohann, Erik*: Yritysjohdo kasvustrategian toteuttamiskeinona.

Liiketaloustiede: laskentatoimi

Aalto, Tapani: Osakeyhtiölaki (734/78) ja pieniyhtiöiden tilinpäätökset; *Aho, Tarja*: Osakkeen verotusar-von määräytyminen; *Ahvonnen, Merja*: Inflaation huomioonottaminen yrityksen kustannuslaskennan hy-väksikäytössä; *Airaksinen, Ari*: Linja-autoyrittäjien kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Asujamaa, Heikki*: Projektiviennin rahoituksen järjestäminen; *Asujamaa, Maila-Kapanen, Raija*: Yrityksen velkaka-pasiteetti; *Bohm, Anne-Maria*: Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta vuosina 1970—79; *Catani, Hanne-Lee-na*: Pörssiyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979 kauppa-, moniala- ja muut teollisuusyritykset; *Forss, Tuija*: Päivittäistavaroiden vähittäiskaupparyitysten kannattavuus ja rahoitus 1970—79; *Golnick, Klaus-Ikonen, Eija*: Osakkeen arvostusmallit; *Haataja, Aila-Lautjärvi Maija-Liisa*: Pienyrityksen tulove-ron suunnittelu; *Halonen, Liisa*: Verotukselliset edellytykset investointiin Ruotsissa ja Norjassa verrattuna Suomen edellytyksiin, tarkasteltuna erityisesti vähittäiskaupan kannalta; *Harjula, Riitta-Puro Seppo*: Valuuttamääräinen vieras pääoma suomalaisten yritysten rahoitusmuotona; *Hautalahti Jaana-Hotanen Raija*: Suomen erityisehtoinen rahoitus; *Havola, Mariaana*: Oman pääoman käsitteet uuden Oy-lain mu-kaan; *Helanen, Antti*: Erään metallituoteteollisuusyrityksen ohjausjärjestelmän ja liiketaloudellisen kan-nattavuuden analyysi; *Hellsten, Aulis*: Sähkötuotantoyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Heimo, Esko*: Hotelliyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Heimonen, Olli*: Valuuttakurssiriski-in huomioonottaminen rakennusviennissä; *Helvilä, Marita*: Inflaatiovarausmenettely ja kassavirtapohjajai-nen tuloslaskelma inflaation huomioonottamismenetelminä tilinpäätöksessä; *Hietala, Pekka*: Optio- ja vaihtovelkakirjalainat ja niiden hinnamuodostus; *Hokkanen, Timo*: Hotelliyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Holopainen, Hannu*: Tavaralinjayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979;

Huhtala, Anneli: Tavoitteiden suunnittelu tunnuslukujen avulla tie- ja verirakennuslaitoksessa; *Huhtala, Seija:* Vaihtoehtona lyhytaikaiset euromarkkinat; *Hujanen, Pauli:* Pienen maatalouskaupan likviditeetti; *Huotelin, Martti:* Yrityksen verorasituserot kehitysalueilla ja muualla Suomessa; *Huttunen, Harri:* Korkokantojen rakenne tehokkailta rahoitusmarkkinoilla ja Suomessa; *Jaakkonen, Eija:* Autoliikkeiden kannattavuuden osatekijät ja eräiden autoliikkeiden kannattavuus Suomessa v. 1974—78; *Jokinen, Aino:* Portfolioanalyysin hyväksikäyttö Suomen osakemarkkinoilla; *Jordan, Kari:* Tavaralinjayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Juselius, Harry:* Linja-autoyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Järvinen, Rauni:* Autojen vähittäiskauppayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Ivaska, Timo—Saari—Timo:* Suomen ja Ruotsin teollisuusyritysten kannattavuus ja rahoitus 1974—1980, paperiteollisuus; *Kaivonen Raija—Makkonen Eeva:* Osaverolaskenta; *Katajamäki, Kari:* Kirjanpidon ja rahoituksen kurssi-erot ulkomaankauppaa, erityisesti vientitoimintaa harjoittavassa yrityksessä; *Keskitalo, Pertti:* Budjettisuunnittelun kehittäminen tulosyksikön ohjausjärjestelmän osana; *Kettunen, Seppo:* Talletuspankkien kannattavuus ja rahoitus 1970—79; *Kilpeläinen, Osmo:* Talletuspankkien kannattavuus ja rahoitus 1970—79; *Koivisto, Kari:* Inflaation huomioonottaminen osakesijoittajan tunnusluvussa, sovellutus pörssin teollisuusyrityksiin; *Koskenranta-Kouki, Suvi:* Turkistarhojen ja rehukeskuksen kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Kostamo, Kari:* Inflaation huomioonottaminen yritysanalyysin tunnusluvuissa: sovellutus pörssin kauppayrityksiin; *Kostamoinen, Maija-Liisa:* Perustajarakentajan vaihto-omaisuus ja liikevaihto meno-tulon kohdalle ja realisointiperiaatteen kannalta; *Kunnari, Heli:* Päivittäistavaroiden vähittäiskauppayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—79; *Kuusela, Anne:* Vaatetusalan vähittäiskauppayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Kuusisto, Tapio:* Perustamisinvestointi päätösinformaation ja epävarmuuden kannalta; *Kykkänen Tapani—Paasonen Kari:* Yrityksen koon vaikutus rahoitusrakenteeseen; *Kyöstiä, Pirkko-Liisa:* Osakesäästämisen verotus Euroopassa; *Laakso, Arja:* Laatuksannukset; *Laatikainen, Reija:* Jälleenvakuutusyhtiöiden kannattavuuden mittaaminen; *Laine, Eira:* Vakuutusyhtiöiden kannattavuus ja rahoitus 1970-79; *Laine, Marjatta:* Eräiden kustannus- ja kirjapainoyritysten kannattavuus- ja rahoitusanalyysi 1970-luvulta; *Laine, Rauli-Pekka—Mustaniemi, Matti:* Suomen ja Ruotsin teollisuusyritysten kannattavuus ja rahoitus 1974—1980, graafinen teollisuus; *Lampinen, Ismo:* Merkintäoikeuden arvon määrättyminen ja siihen vaikuttavat tekijät; *Lauttalammi, Jouni:* Investointien arviointimenetelmät ja niiden soveltaminen energiasäästöinvestoihin julkisella sektorilla; *Lehmussaari, Jukka:* Yrityksen valvonta uuden osakeyhtiölain valossa; *Lehto, Leena:* Mallien käyttö rahoituksen suunnittelussa; *Liimatainen, Jouko:* Juomateollisuusyrityksen budjetoinnin kehittäminen; *Lehikoinen, Merja:* Autojen vähittäiskauppayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Lujanen, Liisa:* Pörssiyritysten vuosikertomusten informaatioarvo rahoittajan näkökulmasta; *Nieminen, Kari:* Työn tuottavuuden tutkimisesta keskustuskulikkeessa; *Nieminen, Simo:* Vähittäismyymäläyrityksen rahoitus ja tulosyksikkökohtainen kannattavuus; *Martela, Heikki:* Budjetointiprosessi ja pidemmän tähtäyksen suunnittelu suomalaisessa ja amerikkalaisessa yrityksessä — vertaileva case-tutkimus; *Maura, Aira:* Vakuutusyhtiöiden kannattavuus ja rahoitus 1970—79; *Melin, Simo:* Konekustannuslaskennan kehittäminen tie- ja vesirakennuslaitoksessa; *Mynttinen, Veli-Matti:* Eläkeskustannusten mittaaminen ja ajallinen kohdistaminen eläkesäätiömuotoisessa vakuutuslaitoksessa; *Nieminen, Kaarina:* Virtalaskelmien käyttökelpoisuus ja erot kannattavuus- ja rahoitusanalyysissä; *Nikulainen, Maija:* Yrityskoko ja rahoituksen kustannukset; *Niskanen, Jyrki:* Sähkötuotantoyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Nivala, Pentti:* Tie- ja vesirakennuslaitoksen ulkopuolisille tekemien töiden hinnoittelu; *Paakkunainen, Urho:* Yritysyhteistyön perusteet ja kustannusten jakaminen; *Palonen-Uusitalo, Tarja:* Ylioppilaskuntien omistamien yritysten taloudellinen asema ja siihen vaikuttavat tekijät; *Partanen Eeva-Liisa—Salonen Seppo:* Suomen ja Ruotsin teollisuusyritysten kannattavuus ja rahoitus 1974—1980, kulkuneuvoteollisuus; *Parviainen, Juha:* Investointivarausjärjestelmä ja sen yritys- ja toimialakohtainen kannattavuus; *Pehkonen, Keijo:* Rakennusliikkeen budjetointi ja rahoituksen suunnittelu; *Peltola, Pertti:* Kirjakustannusalan nykytilan analyysi; *Pispa, Olli:* Johdon informaatiojärjestemät pankin johtamisjärjestelmän osana; *Puttonen, Anne:* Konserni-informaatio osakkeenomistajan kannalta; *Raevaara, Tapio:* Pörssiosakkeiden tuoton suhde inflaatioon; *Rantala, Pirjo:* Ylioppilaskuntien omistamien yritysten taloudellinen asema ja siihen vaikuttavat tekijät; *Ristilä, Anne:* KTR-luotto rahoitusmuotona ja metalliteollisuuden kilpailukyyn tukena; *Saarelainen, Pertti:* Sisäisen laskennan kehittäminen patentti- ja rekisterihallituksessa; *Sarpola, Anneli—Tuhkanen, Pentti:* Suomen ja Ruotsin teollisuusyritysten kannattavuus ja rahoitus 1974—1980, elintarviketeollisuus; *Savela, Pekka:* Verojen vaikutus rahan kustannuksiin; *Silvonen, Eero:* Yrityksen valuuttariski ja sen hallinta. Suomen Pankin valuuttaindeksijärjestelmän hyväksikäyttöön perustuvan valuuttastrategian malli; *Silvola, Taina:* Suomalaisen vientiyrityksen rahoituskeinot; *Sinisaari, Seppo:* Budjettiin perustuvan simunlointimallin rakentaminen ja hyväksikäyttö toimintavaihtojen vertailussa; *Sissala, Sirpa:* Erityisluottolaitoksen luotonantokriteerit ja jälkiseuranta—sovellutuslaskelma metalliteollisuuden investointiluotot; *Säntti, Maria:* Kassaanmaksujen ja myyntisaamisten ennustaminen lyhyen aikavälin rahoitus-suunnittelussa; *Tiainen, Heli:* Turkistarhojen ja rehukeskuksen kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Tikkanen, Anna-Maija:* Pörssiyritysten vuosikertomusten informaatioarvo rahoittajan näkökulmasta;

Torkkeli, Pirkko: Vaatetusalan vähittäiskauppayritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979; *Tuominen, Ilkka:* Nollapohjabadjetoinnin teoreettinen tausta; *Vaarna, Risto:* Voimalaitosinvestointilaskelma inflaatio-olosuhteissa; *Wahlroos, Juha:* Horisontaalisen yritysoston kohteena olleen yrityksen taloudelliset ominaisuudet; *Vaulasvirta, Jukka:* Radio- ja kotitalouskonekaupan kasvavaperusteinen kannattavuus Suomessa vuosina 1974—79; *Wikholm, Sirpa:* Erityisluottolaitoksen luotonantokriteerit ja jälkiseuranta—sovellutusalueena metalliteollisuuden investointiluotot; *Virtanen, Anni:* Pörssiyritysten kannattavuus ja rahoitus 1970—1979 kauppa-, moniala- ja muut teollisuusyritykset; *Väisälä-Kaski, Tuula:* Goodwill, määrittely ja mittaaminen sekä hyväksikäyttö ulkoisessa laskentatoimessa; *Väisänen, Paavo:* Kuluvaras-ton aikasidonnaisuus; *Väyrynen, Lasse:* Fuusion vaikutus verovelkaan ja osingonjakomahdollisuuksiin.

Liiketaloustiede: markkinointi

Aho, Teuvo: Mainonnan kustannukset Suomessa vuosina 1970—79 ja kustannusennuste vuosille 1980—84; *Allos, Jukka:* Tuotannollisten komponenttien ostopäätösprosessi: kolmen suomalaisen monitoimiala-yrityksen intensiivitutkimus; *Anttila, Jari:* Kommunikaation toimivuuden selvittäminen tuottajayrityksen markkinoinnissa; *Hajjanen, Juha:* Auton ja autonkäyttäjän ominaisuudet merkinvalintaan vaikuttavana tekijänä; *Hartikainen, Sami:* Suomen alkoholiuomateollisuuden kansainvälistyminen; *Heinonen, Pia:* Asiakkaansuoja pankkitoiminnassa; *Hällilä, Hilikka:* Suurkeittiökaupan tavaratoimittajat ja niiden valintaan vaikuttavat tekijät empirisenä sovellutuksena työpaikkaruokat; *Jaakola, Matti:* Suomalaisen yritysten ja Neuvostoliiton yhteisoperaatiot kolmansin maihin; *Kettunen, Veli:* Tavaralinjalikennepalvelujen kysynnän selvittäminen; *Killström, Pekka:* Markkinointiparametrien suunnitelmallinen käyttö pienyrityksessä case-yrityksenä Neulennutty Ky Tetti Siren; *Killström, Ulla:* Segmentointi keinona konkretisoida yritys-suunnittelun sisältöä ja tehostaa messuosallistumista; *Koivisto, Kirsti:* Opettajien osuus peruskoulun oppikirjojen valinnassa; *Kosonen, Heikki:* Strategisen tilanteen määrittäminen yrityksen ja erityisesti markkinoinnin suunnittelussa; *Kuitinen, Marja-Liisa:* Pakkauksen värin vaikutus kuluttajan kahvileivän erityisesti keksien ostopäätökseen; *Kulkki, Seija:* Ulkomaisten teollisuusprojektien markkinointi; *Kuosmanen, Jaakko:* Rakennusalan konsultin valinta kunnissa; *Lehtomaa, Ahti:* Muikku- ja särkisäilykkeiden tutkiminen tuotekehitystyön näkökulmasta; *Leppänen, Markku:* Tuote ja sen ulottuvuudet tuotanto-ohjedykkeen markkinoinnissa; *Linkomies, Jaakko:* Suomen paperiteollisuuden kansainvälistymisprosessi; *Litnanen, Sirpa:* Veneiden ja perämootoreiden myynti vähittäiskaupassa; *Lojander, Taina:* Tuotanto-ohjedykkeen kommunikaatiomix markkinoinnin toimivuusselvityksen kohteena; *Maila, Risto:* Hinta kilpailukeinona teollisuusmarkkinoinnissa; *Martikainen, Markku:* Jäsenetutarjouksen markkinointi Elannon anniskeluravintoloissa ja kahviloissa kuluttajapalveluiden markkinoinnin näkökulmasta; *Mononen, Harri:* Antikvaarinen kirjakauppa kirjojen jakelujärjestelmässä; *Okko, Jouni:* Autovaraosien myyntiverkoston kehittäminen; *Pesola, Pirkko:* Lapsi TV-mainonnan kohteena; *Pillai, Balakrishna:* The adaptation of diffusion theory in the planning of international marketing entry for industrial products; *Pirhonen, Reija:* Tuotetta ja mainontaa koskevat sopeuttamisoongelmat kulutustavaroiden viennissä—case-tapauksena Suomen makeisvienti Yhdysvaltoihin; *Poussa, Kristiina:* Ostopäätökseen vaikuttavat tekijät bensiini- ja dieselauton vertailussa; *Puisto, Hannu:* Ravintolan imagotutkimus ravintolamarkkinoinnin osana. Sovellutuksena Elannon ravintolaryhmän imagotutkimus; *Pöysä, Rainer:* Markkinoinnin tuotoasteen käytettävyys erilaisissa kilpailutilanteissa; *Roihu, Riku:* Sopimusperusteiset markkinointijärjestelmät ja niiden toiminta vähittäiskaupan erikoistoimialoilla Suomessa; *Ryynälä, Pekka:* Kuluttajan ostotavat ja ostopaikan valintaan vaikuttavat tekijät yleensä ja erään automarketin kannalta; *Sheppard, Kiira:* Pienen uusi-seelantilaisen kauneidenhoitoaineita ovelta ovelle myyvän yrityksen markkinointisuunnitelman taustatekijät; *Svärd, Marja:* Suomaisten kansainvälistyvien teollisuusyritysten henkilöstön kehittäminen, *Tchernych, Peter:* Suomalaisen yritysten eri operaatiovaihtoehdot, niiden käyttömahdollisuudet sekä niiden valintaan vaikuttavat tekijät Neuvostoliiton kaupassa; *Tetri, Marja:* Matkailupalvelujen vientimarkkinointi: Case-tarkastelun kohteena suomalaisen linja-autoliikenteen palvelujen markkinointi Saksan liittotasavaltaan; *Tuovinen, Kari:* Vuokraajäljennöslaitteiden käyttövolyymin ennustaminen; *Valtonen, Jarmo:* Braun yrityskuva; *Virtanen, Riitta:* Asuntosäästännän vaikutus rakentajan markkinointiongelmien.

Liiketaloustiede: systeemit ja tietojenkäsittely

Aaltonen, Matti: Metsäsektorimalli, Raakapuun tasapainohinnan määrittäminen ja metsän verotukselliset vaihtoehdot; *Haimi, Ulla-Maija:* Edullisuusvertailun tietojenkäsittelyn kehittämisen kokonaissuunnitelussa; *Halme, Merja:* Kvasigradienitiprojektio menetelmä konveksissa stokastisessa optimoinnissa; *Jauhainen, Pirkko:* Käsitemallin käyttö; *Jokinen, Raimo:* Ohjelmoinnin perusteiden tietokoneavusteisen opetuskokeilu; *Koskela, Päivi:* Erään teollisuusyrityksen yhtiötason taloussuunnittelun atk-järjestel-

mät; *Koskinen, Erkki*: Atk-tietoturva ja sen nykytilanne; *Leskinen, Jussi*: LP-mallin käytöstä kemiallisen metsäteollisuuden yksikön strategisessa suunnittelussa; *Lindholm, Riitta*: Telekokous johdon työvälineenä; *Luostarinen, Ari*: Dynamo-mallin yksinkertaistamismallina ja sen soveltaminen metsäsektorilla; *Salo, Sirpa*: Tietojenkäsittelyn kehittämistutkimus eräissä keskusrahallaitoksessa.

Kansantaloustiede

Ahlbäck, Elina: Rahoitusjärjestelmän kansainvälistyminen; *Anttonen, Outi*: Optimaalisen valuutta-alueen teoria ja EEC:n rahaunioni; *Asikainen, Markku*: Ulkomaankaupan vaihtosuhteen muutokset ja niiden vaikutus Suomen kansantalouteen; *Brander, Kai*: Kehityskaavientakuujärjestelmät; *Järvenpää, Risto*: Veropaineinvestoinnit, ekonometrisen simultaanimalli sovellettuna metallituote- ja konepajayrityksiin; *Kaura-Mäkinen, Leena*: Pankkien välinen kilpailu sekä erityisesti ulkomaanpalvelut kilpailukeinona; *Lautjärvi, Harri*: Yrityksen kannattavuuden heikkeneminen ja saneeraus; *Lindroos, Pekka*: Euroopan Talousyhteisön yhdyntymisen 1970-luvulla; *Mitrunen, Liisa*: Suomen kone- ja laiteollisuus kansainvälisessä kilpailussa 1970-luvulla; *Myllynen, Eeva*: Varastojen ja tuotannon vaihtelut Suomen teollisuudessa vuosina 1975—1980; *Oksanen, Anne*: Ulkomaisten suorien investointien teoriat; *Pajari, Hilikka*: Gatt. Gattin toimintakyky ja vaikutus kansainvälisen kaupan esteiden alentamiseen sekä näissä tapahtuneet muutokset painopisteen 1960— ja 1970-luvulla siirtyessä tulleistä muihin kaupan esteisiin; *Pentinsaari, Pekka*: Investoinnit ja koneiteollisuus. Ekonometrisen sovellutus Suomen koneiteollisuuden vuosina 1963—1978; *Virtanen, Markku*: Luottoasiakkaiden erottelu ja luottojen allokointi.

Talousmaantiede

Appelberg, Kaj: Suomen ulkomaankaupan merikuljetusten talousmaantieteelliseen rytmiiin vaikuttavien tekijöiden kehitys vuosina 1960—1980. *Franco, Eija*: Kolumbian ulkomaankaupan kehitys 1951—1977; *Hailikari, Tarja*: Hiokkeettoman paino- ja kirjoituspaperin tuotannon alueellisessa rakenteessa ja kaupapavirroissa tapahtuvia muutoksia Länsi-Euroopassa; *Ihalainen, Hilikka*: Suomi Skandinavia-käsitteessä; *Kauppi, Kirsti*: Itä-Afrikan maatalous kehitysteorioiden valossa; *Kinnunen, Ritva-Liisa*: Kansainvälisen lentoyhtiön globaalinen markkinointi talousmaantieteelliseltä kannalta; *Meszaros, Pirjo*: Suomen ja Unkarin välisen kaupan rakenteellinen kehitys 1960—1979; *Pääkkönen, Tuula*: Suomalaisen seuramatkojen matkailijarakenteet; *Rissanen, Pirjo*: Rantasipi-hotelliketjun asiakasrakenteen vuonna 1980; *Santala, Sirkku*: Transitoriahtiliikenne Neuvostoliiton kautta; *Tiitola, Kari*: Suomalaisen seuramatkojen tuotanto ja kohteet.

Tavarateknologia

Kujala, Timo: Materiaalitalouden asema Suomen teollisuuden ja kaupan yrityksissä; *Mäkilä, Timo*: Materiaalitalouden asema Suomen teollisuuden ja kaupan yrityksissä; *Räty, Hannu*: Kuumasulatteiden käyttö tarrallimana.

Sosiologia

Kankkunen, Ritva: Suomalaisen tulevaisuuden näkemykset vuosina 1975 ja 1979; *Laine, Juhani*: Sosiaalinen asema ja tietosanakirjan ostaneitten suhtautuminen teokseensa; *Temmes, Airi*: Suomalaista perhepolitiikkaa 1960—1980. Puolueohjelmien tavoitteista hallitusohjelmien toteutukseen.

Laudaturtutkimukset sivuaineissa

Liiketaloustiede: hallinto, *Haltunen, Jyrki*: Aloitavat metalliteollisuusyritykset; *Räsänen, Keijo*: Tutkimusstrategioista liiketaloustieteellisessä investointitutkimuksessa: kahden tutkimusstrategian vertailu tiedon kasvun näkökulmasta;

Liiketaloustiede: markkinointi, *Kankaanpää-Rautiainen Annukka*: Suurteosmarkkinoinnin kehittäminen Suomessa; *Nikander, Raimo*: Vakuutusyhtiöiden sivukonttorin asiakaspalveluhenkilöstön mitoitusmalli; *Ratilainen, Tuula*: Yhteiskunnallisen markkinoinnin soveltaminen luonnonsuojelutyöhön, erityisesti kansallispuistojen palvelujen markkinoinnin kehittämisen kannalta.

Tilastotiede, *Honka, Lauri*: Sosioekonomisten ryhmien kulutuksen rakenteessa olevien erojen analysointi eri menetelmien avulla.

Kauppätieteiden maisterin arvon ilman juhlallista vihkimistä ovat saaneet seuraavat kauppätieteiden kandidaatit:

Ahonen Kaija Helena Margareetta
Anttonen Pirkko Eliisa
Bergroth Mikko Gunnar
Englund Tomi Krister
Forss Tuija Hannele
Haapanen Anna-Kaisa
Haggren Rita Ebba Margareta
Halmeenari Jarmo Juhani
Harju Tapio Henrik
Heimo Esko Tapani
Heininen-Ojanperä Marketta Rauni Ragnhild
Hellsten Aulis Alfred
Hokkanen Timo Juhani
Huhtala Seija Eliise
Huttunen Lauri Olavi
Huuhtanen Tuomo Heikki Olavi
Into Olli Veikko Juhani
Jantunen Kyösti Tapio
Juselius Harry Sakari
Katajamäki Kari Johannes
Kinnunen Riitta-Liisa
Kirjavainen Esko Einar
Kivivuori Anita Linnea
Koivistoinen Kari Pekka Juhani
Koskenranta-Kouki Suvi Elina
Kostamo Kari Juhani
Kuittinen Marja-Liisa
Kuusisto Tapio Kaleva
Kyöstilä Pirkko-Liisa
Laakso Arja Helena

Laine Juhani Henrik
Leinonen Jarmo Lasse Kalevi
Liimatainen Jouko Jouni Juhani
Lindroos Elsa Anneli
Luukkainen Pekka Kalevi
Mattila Pentti Ilmari
Melin Simo Johannes
Meszaros Pirjo Kristiina
Moring Kari Arthur
Nikulainen Maija Kaarina
Paju Timo Tapani
Paukkunen Eero Kalevi
Peltonen Berit Johanna
Pillai Balakrishna Gopala
Roine Tarja Helena
Ruuska Pirjo Anneli
Rytkönen Esko Juhani
Saarikoski Jussi Matti
Saarnia-Halminen Lea Kaarina
Salosaari Esko Ilmari
Suutarinen Matti Otto Antero
Svärd Marja Inari
Tetri Marja Annikki
Toikka Jussi
Uotinen Hilpi Tuulikki
Wichmann Leila Marjatta
Virtanen Jukka Tapio
Virtanen Riitta Tellervo
Örmälä-Haavisto Ritva Tellervo

Ekonomintutkinto

Ekonomin tutkinnon (uusimuotoinen) ovat 1981—82 suorittaneet seuraavat 93 opiskelijaa:

Aalto Jaakko Tapani
Aaltonen Matti Tapani
Ahlbäck s Repo Katri Elina
Aho Tarja Sinikka
Aho Teuvo Armas Juhani
Ahvonon Merja Hannele Elisabet
Alatalo-Korpi Hilikka Kaarina
Allos Jukka Veli
Appelberg Kaj Erik
Asikainen Markku Juhani
Asujamaa Heikki Antero
Bohm Anne-Maria
Balck s Lairala Ritva Raija Anneli
Brander Kai Allan
Haanperä Marja-Leena

Haijanen Juha Tapani
Hailikari Tarja Irmeli
Halonon Liisa Anneli
Havola Anna Mariaana
Heinonen Pia Riika Birgitta
Heiskari s Hietanen Mirja Tuulikki
Hietala Pekka Tapani
Hujanen Pauli Matti
Huotelin Martti Eljas
Ihalainen Hilikka Kaarina
Jauhiainen Pirkko Liisa
Jokinen Aino Irene
Järvenpää Risto Olavi
Kaura-Mäkinen s Kaura Leena Tellervo
Kettunen Veli Matti

Koskinen Erkki Kalevi
 Kosonen Heikki Michael
 Kujala Erkki Timo
 Kuosmanen Jaakko Tapio
 Kähkönen Hannu Rainer
 Laine s Onali Marjatta Anneli
 Lampinen Ismo Unto Ilari
 Lautjärvi Harri Sakari
 Lauttalammi Jouni Kalevi
 Lehtomaa Ahti Reino Eerik
 Leppänen Markku Veli Matti
 Leskinen Jussi Matti
 Lindholm s Saarinen Riitta Helena
 Linkomies Jaakko Martti Edwin
 Maila Risto Juhani
 Martikainen Kari Markku Olavi
 Marviala Vesa Mikko Ensio
 Mitrunen s. Kinnunen Liisa Annikki
 Myllynen Eeva-Kaarina
 Mynittinen Veli-Matti Juhani
 Nieminen s Malminen Aino Kaarina
 Okko Jouni Antero
 Oksanen s Mäkinen Anne Maritta
 Paakkunainen Urho Martti
 Pajari Hilikka Mirjam
 Palonen-Uusitalo s Palonen Tarja Katariina
 Peltola Pertti Tapani
 Pentinsaari Pekka Sakari
 Pirhonen Reija Elina
 Pucilowski Raija Anita
 Puhakka Hannu Tapio
 Puhakka Leena Maritta

Puisto Hannu Ilari
 Puttonen Anne Kristiina
 Pääkkönen s Tapaninen Tuula Kristiina Susanna
 Rainela Anu Helena
 Rantala s Zetterström Pirjo Hannele
 Ristilä Anne Elina
 Ryyvälä Pekka Kalervo
 Saalamo s Sääntti Maria Annikki
 Saarelainen Pertti Juhani
 Sihvonen Eero Tapio
 Silvola Eliisa Taina Johanna
 Sinisaari Seppo Johannes
 Sissala Sirpa Liisa
 Starckjohann Erik Herman
 Sulonen Marjo Tuulikki
 Tchernych Peter
 Tiitola Kari Jukka Ilmari
 Tikkanen s Varis Kirsti Anna-Maija
 Tuominen Ilkka Matti Oskari
 Tuovinen Kari Juhani
 Turkki Kari Juhani
 Vaarna Risto Kaarlo Valter
 Wahlroos Juha Sakari
 Valtonen Jarmo Pekka Ensio
 Vanjoki Anssi Markku Kaleva
 Vaulasvirta Jukka Tapani
 Venhola s Pulkkinen Pirjo Marjatta
 Wikholm s Rantanen Sirpa Helena
 Virtanen Teuvo Markku
 Väisänen Paavo Antero
 Väyrynen Lasse Veikko

Ekonomian tutkinnon (vanhamuotoinen) ovat lukuvuonna 1981—82 suorittaneet seuraavat 66 opiskelijaa:

Aalto Pekka Juhani
 Aho s Paananen Outi Mirjam
 Ahokas Jarmo Jouko
 Ala-Peijari Tarja Elina
 Alsi Martti Antero
 Antila Annikki Maritta
 Arola Tuomo Kaarlo
 Backman s Reinikainen Vieno Marjatta
 Bergström s. Soikkeli Sirkka Kaarina
 Edvardsson Birger Valter Edvard
 Ervasti Merja Alice
 Haapalainen s Marttinen Tuula Hannele
 Haggren s Tötterman Birgit Carita
 Haka Harri Kustaa
 Halme Seppo Lauri Tapio
 Hankinen s Louhelainen Anitta Irmeli
 Hannukainen Esa Ilmari
 Harjula Ingrid Tyynne
 Heiskanen s Ylöstalo Marja-Liisa Anneli
 Hirvonen Erkki Pauli Tapani
 Hohtari Pekka Antero

Hokkanen s Kujanpää Marja Hellevi
 Honkaniemi Jorma Erik
 Hyytiäinen s Suoknuuti Paula Marjatta
 Itäluoma-Alanen s Itäluoma Anneli Kirsi Elina
 Jalovaara Seppo Lauri
 Jermolajev Miika Juhani
 Jordan Kari Alpo Erik
 Kannari Matti Ilmari
 Kansanen s Happonen Riitta Marjukka
 Kolehmäinen Pertti Ensio Juhani
 Kortelainen Kari Pentti
 Koskinen Toivo Mikael
 Kurki s Vainikainen Anu Tellervo
 Kurki Jukka
 Lattunen Jorma Kalervo
 Lauren-Penttilä s Lauren Anneli Marjatta
 Lehto Reino Antero
 Leino Raija Helena
 Lindroth s Ingman Hillevi Anne Marjatta
 Lippu Esa Matti Tapio
 Manner Tuula Irmeli

Mansikka s Kontkanen Sirpa Helena
 Marmela Soile Marjatta
 Mattila Eija Inkeri
 Maunula s Niemi Riitta Annikki
 Mustonen Pentti Olavi
 Niskanen Timo Juhani
 Nurmi Ilkka Matti Johannes
 Onnela Jouni Matias
 Pakarinen s Häyren Varpu Päivikki
 Pamppunen Tuomo Tapio
 Piitulainen Päivi Irene
 Posti s Saastamoinen Riitta Liisa

Poutanen Jukka Tapani
 Poutiainen s Tuomisto Merja Aulikki
 Rahkonen s Lallukka Raija Irmeli
 Rautiainen Tapani Antero
 Salonen Lauri Olavi
 Seppälä Esa-Tapio
 Sergin s Uusitalo Sirkku Sinikka
 Törnqvist s Järvisalo Ulla Inkeri
 Uotinen s Väinämö Maarit Irmeli
 Vanha-Honko Vesa-Matti
 Viitasalo s Rekilä Anna Maija
 Ylönen Markku Juhani

Akateeminen sihteerin tutkinto

Akateemisen sihteerin tutkinnon on lukuvuonna 1981—82 suorittanut *Laiho Irja Tellervo*

VII Stipendit

Valtion opintotuki

Helsingin kauppakorkeakoulun opintotukilautakunta on lukuvuonna 1981—82 myöntänyt korkeakoulussa opiskelevien henkilöiden opintotuesta annetun lain 28/72 ja asetuksen 287/72 mukaisia valtion takaamia ja tukemia opintolainoja yhteensä 1081 kappaletta. Perheettömän opiskelijan asumislisiä myönnettiin 455 kappaletta ja opintorahoja 994 kappaletta.

Opintotukilautakunnan puheenjohtajana on toiminut lehtori *Mirjalisa Lampi*, varajäsen lehtori *Outi Steuer*, varapuheenjohtajana kauppat.yo *Matti Lyytikäinen*, varajäsen kauppat.yo *Jukka Vehviläinen*, jäseninä vt.yliass. *Pekka Akkanen*, varajäsen ass. *Seppo Alaluusua*, toimistopääll. *Kalevi Sarvikivi*, varajäsen opintosihteeri *Leena Hyvärinen-Hakala*, kauppat.yo *Mikko Okkeri*, varajäsen kauppat.yo *Aimo Parviainen* ja kauppat.yo *Satu Paasio*, varajäsen kauppat.yo *Timo Hynynen* 3.4.1982 saakka. 1.5.1982 alkavaksi kaksivuotiskaudeksi opetusministeriö määräsi puheenjohtajaksi lehtori *Mirjalisa Lammen*, varajäsen lehtori *Outi Steuer*, varapuheenjohtajaksi kauppat.yo *Jari Kuritun*, varajäsen kauppat.yo *Keijo Remes*, jäseniksi assistentti *Anssi Hyvärinen*, varajäsen vt.yliass. *Seppo Alaluusua*, opintosihteeri *Riitta Peltosen*, varajäsen opintosihteeri *Leena Hyvärinen-Hakala*, kauppat.yo *Kaija Vanosen*, varajäsen kauppat.yo *Kaisa Hurme*, kauppat.yo *Erkki Paavolan*, varajäsen kauppat.yo *Jorma Korki*. Sihteerinä on toiminut joulukuuhun 1981 saakka toimistosihteeri *Kaarina Lähteenmäki*. Joulukuusta 1981 lähtien sihteerinä on toiminut vs. toimistosihteeri *Satu Paasio*.

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön ja Helsingin kauppakorkeakoulun eri rahastojen apurahat

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille, virkailijoille sekä korkeakoulun piirissä tutkimustyötä tekeville jaettu stipendejä:

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön rahastot

Tutkimusapurahat

Vs.prof. Timo Airaksinen 6 000,—; prof. Markku Kallio 2 500,—; prof. Reijo Helle 3 000,—; ass. Anssi Hyvärinen 3 000,—; lehtori Asko Korpela 5 000,—; lehtori Elisabet Törnudd-Jalovaara 4 000,—; apul.-prof. Kai-Veikko Vuoristo—leht. Jaakko Havukkala 4 000,—.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto
ass. Lasse Siurala 3 000,—.

Oy Stockmann Ab:n 100 vuotisrahasto
ass. Saara Hyvönen 1 000,—.

Prof. Henrik Virkkusen rahasto
ass. Juha Kinnunen 3 000,—; ass. Raimo Rönkkö 3 000,—.

Matka-apurahat

lehtori Mai Anttila 3 000,—; vs.yliass. Antti Haahti 2 900,—; vs.lehtori Henrik Gahmberg 800,—; vanh.koulutusneuvoja Saara Kehusmaa-Pekonen 2 900,—; tutk.ass. Sirkku Kivisaari 3 000,—; lehtori Kalevi Kyläkoski 3 000,—; amanuessi Kristina Lajunen 2 500,—; lehtori Mirjaliisa Lampi 2 000,—; amanuessi Inari Lounema 3 000,—; ass. Heikki Niskakangas 2 000,—; pääsuunnittelija Timo Raunio 4 000,—; tutk.ass. Ritva Rautkylä 3 000,—; lehtori Eija Salo 3 000,—; KTM Maija Seppänen 1 500,—; ylim.opettaja Raiili Sistonen 2 500,—; vt.professori Markku Sääksjärvi 3 000,—; kirjastonhoitaja Kaisa Tamminen 3 000,—; lehtori Tuomo Tevajarvi 6 000,—; vt.ylim.lehtori Eva Tuominen 1 000,—. apul.prof. Hannu Uusitalo 3 000,—; lehtori C.-A. von Willebrand 2 000,—; tutk.ass. Leena Ylä-Anttila 3 000,—.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

ass. Risto Nuolimaa 3 000,—; tutk.ass. Sinikka Vanhala 3 000,—.

Oppikirjat, monistheet, opetuksen muodot ja välineet

ass. Ritva Altonen 1 000,—; vs.yliass. Antti Haahti—ohjelmoija Heikki Ellonen 2 000,—; VTL Kari Hietala 3 000,—; Heikki J. Huttunen—Esa Matti Lippu—Eija Savaja 3 000,—; leht. Helena Kangasharju—KTM Marja Kekäläinen 1 500,—; projektisih. Saara Kehusmaa-Pekonen 1 500,—; leht. Mirja-Liisa Lampi—leht. Ulla Höckerstedt 1 000,—; leht. Erkki Lautsila—leht. Outi Steuer—KTM Maija Seppänen 3 000,—; TTM Elina Lehto-Taipale—KTM Erkki Pekkarinen 3 000,—; lehtori Eero Niemi—ass. Tapani Lehtonen 4 000,—.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto

FK Raimo Halinoja 2 000,—; leht. Lilian Ingman-Lindholm—HuK Eva Tuominen 1 500,—; Jouko Lehtovuori—Marja-Liisa Kakkuri-Knuuttila—Pekka Korhonen—Jouko Manninen—Risto Tainio 5 000,—; yliass. Jarmo Leppiniemi 3 000,—; vt.ylim.lehtori Leila Mali 2 500,—; ylim.lehtori David Miller 2 500,—; vs.leht. Vilho Mäkelä 1 500,—; vs.leht. Yrjö Wasiljeff 1 500,—; lehtori Pentti Woivalin 2 500,—; Yleisen liiketaloustieteen opintojakson työryhmä (Akkanen, Haahti, Jutila, Wasiljeff, Åberg) 5 000,—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto

KTM Kaarina Iltanen 2 000,—.

Tieteellisten julkaisujen käännösapurahat

leht. Mai Anttila—vs.apul.prof. Kristian Möller 400,—; kirjastonjohtaja Henri Broms—vs.yliass. Henrik Gahmberg 2 100,—; ass. Risto Hölttä 1 200,—; vs.apul.prof. Pekka Korhonen 500,—; leht. Kalevi Kyläkoski 1 000,—; tutk.ass. Arto Lahti 750,—; vs.apul.prof. Kristian Möller 1 000,—; apul.prof. Kyösti Pulkinen 2 500,—; vs.lehtori Lasse Siurala 1 000,—; dos. Risto Tainio 1 500,—; yliass. Matti Urrila 3 000,—; apul.prof. Hannu Uusitalo 1 000,—; dos. Liisa Uusitalo 3 000,—.

Muut kohteet

Kauppakorkeakoulun 50-vuotisjuhlarahasto amanuessi Marja Pirilä 500,—; kirj.hoit. Erkki Vaisto—ohjelmoija Taru Numminen 1 500,—; Tutkinonnuudistusseuranta (varaus) 6 000,—; Talousmaantieteen Italia-ekskursio 27 400,—; Vapaaehtoisassistenttiapurahat (varaus) 35 000,—.

Ulkomaiset opinnot

Senaattori Otto Stenrothin rahasto ekon. Pekka Hietala 10 000,—; KTM Annukka Kankaanpää-Rautiainen 15 000,—.

*Helsingin kauppakorkeakoulun stipendirahastot ja muut apurahat**Prof. W. Bonsdorffin rahasto*

ekon. Pekka Hietala 3 000,—; ekon. Ismo Lampinen 3 000,—; KTL, FK Kirsti Pääkkönen 5 000,—; dos. Risto Tainio 4 000,—; Talousmaantieteen Italia-ekskursio 10 000,—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahasto (1 720 mk), *KOP:n 40-vuotismuistorahasto* (3 900), *Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahasto* (300), *Oy Mars Ab:n stipendirahasto* (450), prof. Oiva Laaksonen 6 370,—.

*Korkeakoulun budjetti, mom. 50. Apurahat**Tutkimusapurahat*

vt.prof. Reijo Luostarinen 4 000,—.

Oppikirjat, opetuksen muodot ja opetusmenetelmät

leht. Leena Porko—leht. Helmi Jutila 1 500,—; apul.prof. Kai-Veikko Vuoristo 2 000,—.

Matka-apurahat

lehtori Mai Anttila 3 000,—; KTL Henrik Gahmberg 3 000,—; vs.yliass. Antti Haahti 3 000,—; vs.apul.-prof. Pekka Korhonen 7 000,—; ass. Reija Lilja 2 400,—; leht. Leena Porko 3 000,—; dos. Kari Sulevo 2 000,—; dos. Risto Tainio 3 560,—; dos. Liisa Uusitalo 4 000,—.

Helsingin kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset opiskelijat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

*Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön rahastot**Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto*

kauppat.yo Seppo Hokkanen 1 500,—; kauppat.yo Kirsi Kausamo 2 000,—; ekon. Irene Koli 4 000,—; kauppat.yo Paavo Ullgren 2 500,—.

Prof. Henrik Virkkusen rahasto

kauppat.yo Risto Salminiitty 200,—; ekon. Liisa Tervo-Niemi-Jaskari 2 500,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahasto

kauppat. yo Stig Holmberg 1 100,—; kauppat.yo Kari Nurminen 3 000,—.

Kauppatieteiden kandidaattiyhdistys ry:n rahasto

kauppat.yo Risto Salminiitty 1 800,—.

Senaattori Otti Stenrothin rahasto

KTM Heikki Ketola 20 000,—.

*Helsingin kauppakorkeakoulun stipendirahastot ja muut apurahat**Korkeakoulun v. 1982 budjetti (mom. 50. Apurahat)*

kauppat.yo Anna-Maija Malkamäki 2 000,—; kauppat.yo Anna-Kaarina Molander 2 000,—; kauppat.yo Leila Pyykkönen 2 000,—.

Oskari Aromaan rahasto: Kirjonen Harri 1 500,—; Kykkänen Esko 1 500,—; Köyljärvi Paula 1 500,—; Laiho Irja 1 500,—; Rasanen Aune 1 500,—; Ristolainen Maija 1 500,—; Suominen Seppo 1 500,—; Tenhunen Marja 1 500,—; Vainikka Jari 1 500,—; Vainio Merja 1 500,—; Vesanto Urpo 1 500,—; Viljanen Kirsti 1 100,—; Vähähyyppä Simo 1 500,—;

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahasto: Anttila Leena 1 000,—; Asikainen Eila 1 500,—; Friman Kai-Erik 1 000,—; Hellsten Aino 1 000,—; Honkanen Virpi 3 000,—; Ilanne Lauri 3 000,—; Juopperi Ilkka 1 000,—; Kankkunen Tarja 1 000,—; Kankus Marjo 1 000,—; Kaunisto Merja 1 500,—; Kauste Paul 3 000,—; Keinälä Juha 3 000,—; Koivunen Päivi 1 000,—; Kokkonen Tarja 800,—; Lehto Eila 1 000,—; Mäkelä Jaana 1 000,—; Olin Merja 3 000,—; Pukkila Leila 1 000,—; Ruskola Kari 1 000,—; Räsänen Anne 1 000,—; Ukkonen Päivi 1 000,—; Virtanen Jouko 1 000,—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto: Manninen Katri 360,—;

KOP:n 40-vuotismuistorahasto: Alkio Ritva 1 500,—; Harle Marjatta 1 500,—; Joutsjoki Sirpa 500,—; Viljanen Kirsti 400,—.

Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto: Lumme Riitta 2 350,—.

Kalle Kaupin muistorahasto: Autio Kimmo 320,—; Hotanen Taisto 1 500,—; Järvinen Kari 1 500,—; Mäkelä Tuija 250,—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Laakso Eija 800,—; Lehto Tiina 1 500,—.

Alfred Kordelinin stipendiraasto: Joutsjoki Sirpa 900,—.
Aleksanteri Konkosen lahjoitusraasto: Autio Kimmo 300,—.
Kauppaneuvos Juhon Lallukan muistoraasto: Autio Kimmo 290,—.
K.H. Lehtisen raasto: Joutsjoki Sirpa 100,—; Laakso Eija 700,—; Rahkonen Petteri 100,—.
Ivar Lindforsin stipendiraasto: Halava Päivi 1 500,—; Hyvärinen Arja 1 000,—.
P.A. Luostarisen stipendiraasto: Aronen Marja 1 000,—.
Oy Mars Ab:n stipendiraasto: Manninen Katri 450,—.
Tukkukauppias S. Mäntynen raasto: Mäkelä Tuija 1 000,—; Talikainen Timo 1 500,—.
Maija ja Lauri Niinjojan raasto: Havia Merja 1 000,—; Mäkelä Tuija 150,—; Peltola Marja-Liisa 1 500,—.
V.P. Nurmilahden muistoraasto: Rahkonen Petteri 200,—; Tolvanen Mirja 1 500,—; Vuorihovi Kari 330,—.
Gustav Pauligin stipendiraasto: Lindfelt Tarja 1 500,—; Rahkonen Petteri 1 200,—.
Pohjolan stipendiraasto: Manninen Katri 480,—.
Kauppaneuvos Juhon Santaholman raasto: Autio Kimmo 270,—; Lehtinen Hanna 200,—.
Elin ja Evert Selgrenin stipendiraasto: Manninen Katri 390,—.
Kauppaneuvos A. Sergejffin stipendiraasto: Kokkonen Tarja 400,—; Pehkonen Elma 3 000,—; Peltola Aino 3 000,—; Peltonen Matti 3 000,—; Sonninen Raili 1 500,—.
Oy G.W. Sohlberg Ab:n stipendiraasto: Hyytiäinen Taina 500,—; Manninen Katri 610,—.
Suomen Yhdyspankin Riemujuhlaraasto: Hartikainen Sami 4 000,—; Lumme Riitta 650,—; Manninen Katri 50,—; Mustonen Anu 1 200,—.
Talous-Osakekaupan stipendiraasto: Vuorihovi Kari 1 170,—.
Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen stipendiraasto: Autio Kimmo 320,—.

Muut rahastot

Eevi ja Eemil Tannisen säätiö: Asujamaa Maila 1 500,—; Bollman Tuija 1 500,—; Grönlund Ritva 1 500,—; Hokkanen Seppo 1 500,—; Kapanen Raija 1 500,—; Laitinen Merja 1 500,—; Lehtinen Seppo 1 500,—; Paakkunen Urho 1 500,—; Pentikäinen Pirjo 1 500,—; Pihlaja Eija 1 500,—.

Sirkka ja Jussi Monosen säätiö: Aalto Päivi Aulikki 1 000,—; Aarnio Katri Johanna 1 000,—; Ahtola Liisa Anneli 1 000,—; Alahuhta Pekka Tapani 1 000,—; Alatalo Heimo Severi 1 000,—; Anttonen Outi Anitta 1 000,—; Arasjärvi Raija Maria 1 000,—; Dahlbom Asko Tapio 1 000,—; Elo Pekka Tapani 1 000,—; Elonheimo Jouni Pekka Taneli 1 000,—; Eronen Päivi Katriina 1 000,—; Golnick Klaus Nikolai 1 000,—; Haataja Aila Briitta Ilona 1 000,—; Haggren Rita Ebba Margareta 1 000,—; Hakkarainen Kaija Mirjami 1 000,—; Hapuli Ulla Kyllikki 1 000,—; Hassinen Eila Kaarina 1 000,—; Helanen Antti Kalevi 1 000,—; Hietala Pekka Tapani 1 000,—; Hietala Matti Esa Olavi 1 000,—; Hiltunen Jorma Artturi 1 000,—; Hirvonen Aino Mirjami 1 000,—; Hoikkala Aila Kaarina 1 000,—; Hokkanen Maija Hellevi 1 000,—; Huotelin Martti Eljas 1 000,—; Hurskainen Pirkko Kyllikki 1 000,—; Hyvärinen Anssi Tarmo 1 500,—; Härkönen Reija Marjatta 1 000,—; Hätönen Ulla Lea Kaarina 1 000,—; Ihalainen Hilka Kaarina 1 000,—; Ikonen Kari Antero 1 000,—; Jattu Ari Jukka Tapio 1 000,—; Johansson Ritva Anne-Maj 1 000,—; Jussila Pertti Olavi 1 000,—; Alatalo-Kaartinen Pirjo Helinä 1 000,—; Kahma Reija Tuulikki 1 000,—; Kaivola Tarja Regina 1 000,—; Kanerva Pekka Antero 1 000,—; Kanerva Riitta-Leena 1 000,—; Karjalainen Marjo Helena 1 000,—; Karppinen Terttu Anneli 1 000,—; Kauranen Heikki Jooseppi 1 000,—; Kauste Paul Göran 1 000,—; Keskinen Tuomo Tapani 1 000,—; Kivelä Eeva Liisa 1 000,—; Kolattu Sirkka Liisa 1 000,—; Koski Juha Kalevi 1 000,—; Koskue Kirsi Helena 1 000,—; Kuvaja Leena Maritta 1 000,—; Kyyrö Markku Juhani 1 000,—; Kyyrönen Juha Pekka 1 000,—; Kähkönen Hannu Raineri 1 000,—; Laakso Aino Anita 1 000,—; Lahtinen Aarni Johannes 1 000,—; Lehtonen Ari Tapio 1 000,—; Leino Raija Helena 1 000,—; Leppänen Pauli Taneli 1 000,—; Litmanen Kirsti Lea Sinikka 1 000,—; Lunki Kirsi Irene 1 000,—; Manninen Reijo Olavi 1 000,—; Meriläinen Oili Annikki 1 000,—; Mäkinen Päivi Inkeri 1 000,—; Mäkipää Tommi Olavi 1 000,—; Naukkarinen Arto Tapani 1 000,—; Nenonen Veli-Pekka 1 000,—; Nikkanen Mervi Tuulikki 1 000,—; Nissinen Klaus Paavo Henrik 1 000,—; Nissinen Päivi Helena 1 000,—; Nurmela Aila Irene 1 000,—; Nurminen Jukka Pekka 1 000,—; Paanila Juha Martti Sakari 1 000,—; Parkkinen Aila Hannele 1 000,—; Paronen Sirkka Maria 1 000,—; Partanen Eeva Liisa 1 000,—; Paukku Kari Tapio 1 000,—; Pehkonen Elma Annikki 1 000,—; Pehkonen Veijo Olavi 1 000,—; Peltoranta Jari Kalevi 1 000,—; Penttilä Anna-Maija 1 000,—; Pere Eeva-Liisa 1 000,—; Pohjanpalo Anna-Leena Maritta 1 000,—; Puputti Ritva Kaarina 1 000,—; Pykälä Tuula Anneli 1 000,—; Pyykkönen Jyrki Tuomo Sakari 1 000,—; Pöyhönen Jari Pekka 1 000,—; Renvik Pekka Juhani 1 000,—; Rinttilä Riitta Inkeri 1 000,—; Ristilä Anne Elina 1 000,—; Roth Maarit Carita 1 000,—; Räsänen Keijo Tapio 1 500,—; Rönn Leila Anitta 1 000,—; Saalamo Maria Annikki 1 000,—; Saari Raija Maritta

1 000,—; Saarnia-Halminen Lea Kaarina 1 000,—; Savolainen Pentti Juhani 1 000,—; Silvennoinen Erkki Mikael 1 000,—; Silvola Eliisa Taina 1 000,—; Sivunen Jari Tapani 1 000,—; Soininen Tiina Katariina 1 000,—; Sorri Jari Olavi 1 000,—; Stigell Kaija Hannele 1 000,—; Suokas Mervi Sirkbq1 000,—; Suome-la Sirpa Aini 1 000,—; 9 Suvanto Kirsti Helena 1 000,—; Tapio Risto Kullervo 1 000,—; Tarpila Laura-Maija 1 000,—; Teräväinen Esa Tapani 1 000,—; Tiilikainen Erja Tellervo 1 000,—; Tiitto Maisa Annikki 1 000,—; Tuomi Veli-Matti Juhani 1 000,—; Tuusa Seija-Riitta Irmeli 1 000,—; Ukkola Petri Sakari 1 000,—; Ukkonen Pertti Olavi 1 000,—; Uosukainen Jarmo Rainer 1 000,—; Valtonen Jarmo Pekka 1 000,—; Valve Kirsi Maaret 1 000,—; Vanhala Ulla Pirjo Sinikka 1 500,—; Vartiainen Seppo Börje 1 000,—; Viikki Eija Anneli 1 000,—; Virtala Markku Ilmari 1 000,—; Vuohensilta Annukka Marja 1 000,—; Österlund Juha Eerik 1 000,—.

Vuosikymmenen haasteet taloustieteelle ja korkeakoululle

*Puhe, jonka rehtori, professori Arvi Leponiemi piti Helsingin kauppakorkeakoulun
lukuvuoden avajaisissa 4.9.1981*

Anonyymi ajattelijana on todennut, että jos kysyt tusinalta ekonomistilta mitä taloudelle pitää tehdä, saat 13 erilaista vastausta.

Tämä soveltuu myös yleisvaikutelmaksi, kun tutustuu viime vuonna tehtyyn Delfoi-tutkimukseen, jossa New York State Economic Associationin 2000 jäsenestä valittiin sata vastaajaa, joille tehtiin kysely siitä, mitä he pitivät todennäköisinä, saavutettavissa olevina tai tarpeellisina läpimurtoina taloustieteessä seuraavien 20 vuoden aikana.

Kolmivaiheisen, tiettyjä kriteereitä noudattaen suoritettuna tiedustelun mukaan, jossa yksimielisyyden saavuttamisen ohella mielipiteiden hajonta otettiin huomioon, saatiin seuraava tulos: postkeynesläinen läpimurto, joka painottaa tarjontatekijöitä, on todennäköisin taloustieteellisen ajattelun valtavirtaus, ja sen läpimurto on tosiasiaa vuoden 1986 tienoilla. Tämä näytti olleen erityisesti — muita ryhmiä useammin — nuorten ekonomistien kanta.

Seuraavaksi eniten kannatusta — vain vähän edellisestä jälkeen jääden — sai taloustieteen oppisuunta, joka painottaa taloudellisten ja teknologisten tekijäin keskinäistä riippuvuutta korostaen erityisesti energian merkitystä samanveroisena tuotannontekijänä työ- ja pääomapanoksen kanssa.

Kolmanneksi useimmiten ennakoitiin taloustieteen valtasuunnaksi uusi koko maailmantalouden käsittävä teoriakehikko, jonka avulla pyritään globaalisesti analysoimaan kansallisten talouksien kasvavaa keskinäistä taloudellista riippuvuutta sekä kansallisia reaktioita ylikansallisiin tapahtumiin.

Kommentoimatta tämän tutkimuksen tuloksia tarkemmin on kuitenkin syytä todeta, että valittavien tieteen valtasuuntien kahdeksan kohdan listassa ensimmäiseksi tullut postkeynesläinen suuntaus on tietenkin ylivoimaisesti parhaiten tunnettu vastaajien joukossa eräiden vaihtoehtojen ollessa huomattavan spekulatiivisia.

Romahdus tuottavuudessa ja pääomanmuodostuksessa

Keynesin teoria oli aikanaan varsinainen radikaali käännevaihe talousteorian kehityksessä. Siihen saakka oli vahvasti nojattu nk. Sayn lakiin, jonka mukaan tarjonta luo aina oman kysyntänsä. Tällä tarkoitettiin, että palkkojen, voittojen ja vuokrien summa, joka tarvittiin tavaran tuottamiseen, oli toisaalta riittävä saman tavaran ostamiseen. Keynesin ja hänen seuraajiensa mukaan näin ei ollut asianlaita, vaan vain kysyntää säätelemällä voitiin turvata tasainen tuotanto ja työllisyys. Kysynnän säätely merkitsi valtiovallan interventiota talouspolitiikkaan, jonka voimakkaiksi aseiksi tulivat finanssipolitiikka ja rahapolitiikka. Uusien käänntekevien ideoiden synnyn selittää paljolti se, että Keynes loi teoriansa suuren maailmanpulan jälkimainingeissa 1930-luvulla. Teorian pätevyyttä osoittaa sen soveltuminen onnistuneen talouspolitiikan taustaksi myös päinvastaisessa tilanteessa, ylikysynnän kautena toisen maailmansodan jälkeen. Mutta tällä hetkellä kysytään jälleen kerran: Minkälainen on seuraava toimiva talousteorია, next economics? Jälleen on teollistuneiden maiden kehityksessä ilmennyt vaikeuksia, joita ei pystytä torjumaan käytettävissä olevan teorian avulla, tai ehkä paremminkin on talouden kehityksessä ilmennyt sellaisia epäkohtia, joita ei teorian mukaan olisi pitänyt esiintyä. Pahin näistä on pitkällä tähtäyksellä tuottavuuden lasku, joka erityisesti keynesläisyyden emämaissa Englannissa ja USA:ssa tekee tyhjäksi tarjonnan määräämisen kysynnän funktiona. Keynes itse oli hyvin perillä tuottavuuden tärkeydestä, mutta hän oli vakuuttunut siitä, että tuottavuudenkin määräävä tekijä on kysyntä, eli että tuottavuus kyllä nousee, jos työllisyys ja kysyntä pysyvät korkealla tasolla. Näin ei ole käynyt.

Toinen hätkähdyttävä ilmiö on ollut pääomanmuodostuksen ja sen edellytyksenä olevan säästämisen raju supistuminen. Tämä on jälleen ilmennyt räikeimpänä Englannissa ja USA:ssa, mutta myös Suomessa näköalat ovat huolestuttavat. Mitkä tekijät ylläpitävät esim. yksityistä säästämistä sen jälkeen, kun pienenevät ikäluokat saavat yhä useammin asuntonsa perintönä ja lisääntyvä sosiaaliturva heikentää säästämistä pahan päivän ja vanhuuden varalle?

Tämän vuosikymmenen taloustiede näyttää keskittyvän näihin kahteen ongelmaan: miten tuottavuutta parannetaan ja pääomanmuodostusta lisätään. Näin seuraava johtava teoria painottuu mikrotalouden ja tarjonnan suuntaan, sillä sekä tuottavuus että pääomanmuodostus ovat mikrotalouden ilmiöitä. Mielenkiintoisinta on havaita, että kun keynesläinen ja neokeynesläinen teoria ovat kysyntäjoh-teisia, nyt ollaan jälleen — ainakin osittain — palaamassa Sayn linjoille. Taloustieteen keskeisenä huomion kohteena tulevat olemaan kokonaistalouden ohella toisaalta yksityinen henkilö työhön osallistujana ja säästäjänä ja toisaalta tuottaja motiiveineen. Taustana ovat historia, psykologia, teknologia ja liiketoiminta.

Uuden talousteorian hahmottelua

Uusi talousteorია melko varmasti siirtyy tutkimaan ja opettamaan mikroteoriaa, joka pyrkii optimoimaan tuottavuutta, ottamaan huomioon riskin, epävarmuu-

den, teknologian muutoksen, ympäristötekijät ja markkinat.

Toisaalta on selvää, ettei mikroekonomia yksinään riitä talousteoriaksi puitelouksissa, joissa toimii monikansallisia yrityksiä, joissa valuuttakurssien kehitykseen puututaan ja joissa hallitukset harjoittavat omaa kansallista tulonjakopolitiikkaansa.

Robert Mundell ja eräät muut ovat hahmotelleet kansallisen makrotaloustieteen tilalle koko maailmantalouden käsittävää makroteoriaa. Sen mukaan kansalliset valtiot eivät pysty määräämään ja ohjaamaan maailmantalouden kehitystä, vaan niiden menestyminen riippuu sopeutumisesta maailmantalouden tapahtumiin ja rakennemuutoksiin. Eräänä keskeisenä edellytyksenä tällaiselle tulevaisuudelle on maailmanrahasta sopiminen ja sen käyttöönotto. Tässä yhteydessä ei voida jättää mainitsematta, että Keynes itse teki kansainvälistä valuuttarahastoa ja valuuttajärjestelmää perustettaessa ehdotuksen siirtymisestä maailmanrahaan, jolle hän oli keksinyt nimenkin "bancor". Näin vuosisatamme merkittävin ekonomisti Keynes tavallaan lakkasi itse olemasta keynesläinen viimeisinä elinvuosinaan.

Suurta huomiota on viime kuukausina kohdistettu tarjontateorian (supply-side economics) äkillisesti käynnistyneeseen sovellutukseen USA:ssa. Tarjontateoria on siellä pyritty markkinoimaan uutena oppina, vaikka se on tunnetusti ollut keskeinen oppirakennelma kehitysmaita koskevassa taloustieteessä puhumattaakaan siitä, että sen juuret löytyvät klassisesta taloustieteestä. USA:n sovellutuksessa ovat keskeisellä sijalla yritysten ja yksityisten verojen alennukset. Niiden oletetaan lisäävän työntekoa, säästämistä ja investointeja, minkä seurauksena työllisyys ja tuotanto kasvavat, hinnat pysyvät vakaina ja kansantulon kasvaessa myös julkisen vallan verotulot alkavat kasvaa. Tämän huippuyksinkertaisen mallin toimivuutta on paljon epäilty. Kysymyksessä on sittenkin joukko pelkkiä toiveita, sanotaan. On kysytty, eikö veronalennuksesta johtuvaa käytettävissä olevan tulon lisäystä kuluteta pikemminkin kuin säästetään, kun hinnat nousevat 15 % vuodessa. On todettu, ettei kovin moni voi reagoida veron alennukseen työskentelemällä enemmän. Esimerkiksi on otettu hammaslääkäri, jolla on tapana pitää keskiviikkoiltapäivä vapaata ja pelata golfia. Kiistellään siitä mitä hän tekee jos hänen veronsa alenee. Poraako hän enemmän hampaita ja pelaa vähemmän golfia — vaiko päinvastoin? Myös toisessa suhteessa kokeilu on erittäin kiinnostava. Nykyaikainen taloustiede on alkanut panna paljon painoa psykologisille tekijöille kohdistuen mielenkiintonensa lähinnä siihen, miksi ihmiset eivät käyttäydy niinkuin heidän normiensa mukaan pitäisi käyttäytyä. Mikäli presidentti Reaganin talousohjelma saavuttaisi yleisön luottamuksen, yleisö käyttäytyisi pitkälle juuri niinkuin ohjelman julistajat esittävät, ja näin tämä talouspolitiikka saattaisi johtaa menestykselliseen lopputulokseen.

Olen näin pitkään viipynyt yleisillä linjoilla, mutta mielestäni myös korkeakoulu-yhteisömme olisi avattava keskustelujen sarja seuraavan talousteorian, next economics'in, suuntaviivoista erityisesti kansallisesta näkökulmasta. Tämä olisi hyödyllistä myös eri aineiden koordinaation kannalta. Uudisteiden tarve on tällä hetkellä pakottava kansantaloustieteessä, jota edellä olen käyttänyt esimerkkinä, mutta tuskin mikään taloustieteen haara voi jatkaa nykyisellä urallaan.

Julkinen talous hitaan kasvun vallitessa

Edellä on todettu tuottavuuden kasvun eräissä teollisuusmaissa alentuneen 1980-luvulle tultaessa. Koska edessä olevina vuosina energian saanti tulee vaikeammaksi ja sen hinta kalliimmaksi ja — niinkuin todettiin — pääomanmuodostus hidastuu, ovat siinä kaikkien tuotantotekijöiden trendit ennakoimassa väistämätöntä hidasta taloudellista kasvua.

Tämän sukupolven näyttää olevan erityisen vaikeata tottua taloudellisen kasvun hidastumiseen, vaikkakin taloushistorian perspektiivistä tämä merkitsisi vain paluuta pitkäaikaiselle normaalille uralle. Viittaan tässä Ernest Phelps Brownin kirjalliseen lähdeaineistoon perustuvaan tutkimukseen, jonka mukaan esim. englantilaisten rakennustyöläisten reaalitylo ei noussut lainkaan vuodesta 1215 vuoteen 1798. Tämä merkitsi 600:aa nollakasvun vuotta. Teollistuneen maailman kasvuperiodit ovat yleensä olleet lyhyitä ja ne ovat esiintyneet n. 50 vuoden välein — viimeksi 1950- ja 1960-luvuilla. Kaavamaisesti voitaisiin odottaa seuraavaa yleistä voimakkaan kasvun kautta vasta vuoden 2010 tienoilla, joskin yksittäiset kansantaloudet voivat olla keskimääräistä onnekkaampia kasvukehityksessään.

Koska julkinen talous saa pääosan tuloistaan veroina yksityiseltä sektorilta, sen on pakko sopeutua ilmeisesti pysyvästi muuttuneisiin taloudellisiin olosuhteisiin.

Jotta yhteiskunta välttyisi kovilta kolhuilta uuteen tilanteeseen mukauduttaessa, vaaditaan siltä ennen muuta asenteiden muutosta. Vuodesta 1950 vuoteen 1975 vallinnut voimakkaan taloudellisen kasvun kausi antoi erityisesti kehittyneimpien kansantalouksien ihmisille paljon aineellista hyvinvointia. Tähän kuului julkisen talouden kasvu ja sen mukana sosiaaliturvan jatkuva kehittyminen. Samalla vahvistui kuitenkin yleinen harhaluulo, että valtiolta voidaan saada aineellisia etuja antamatta sille mitään vastineeksi. Tätä käsitystä ruokkivat poliitikot lupaamalla potentiaalisille kannattajilleen taloudellisia etuja unohtaen samalla mainita, että niiden kustannukset peritään kahdessa erässä. Ensiksi peritään todelliset kustannukset veroina ja toisena eränä kustannukset kansantulon pienenemisen muodossa, sillä julkisen sektorin kasvu tiettyä rajaa suuremmaksi johtaa ei-toivottuihin sivuvaikutuksiin, minkä seurauksena kokonaistuotanto voi alentua.

Nyt tosiasiat aletaan tunnustaa, ja eräiden maiden vaaleissa ovat menestyneet hyvin ehdokkaat, jotka ovat luvanneet: "Äänestäkää minua niin saatte pitää rahanne".

On pantava merkille, että julkisen talouden tutkimus ei ole kasvanut yhtä nopeasti kuin julkisen talouden merkitys kansantaloudessa.

Enemmän tutkimusta olisi kohdistettava siihen, mikä on julkisen sektorin laajuuden raja, jonka ylittäminen johtaa selvästi tehokkuustappioihin. Tältä pohjalta voitaisiin talouspolitiikassa yrittää määritellä, minkälaisen tarpeiden tyydyttämisen harmonian tulisi olla, ts. missä määrin niitä tyydytettäisiin yksityisellä, paljonko taas julkisella päätöksenteolla.

Julkisen talouden kasvusta on Morris Beck parisen vuotta sitten esittänyt mielenkiintoisia tutkimustuloksia 13 maan ryhmästä — niiden joukossa myös Suomi. Tutkimuksessa nimittäin otetaan huomioon se, että julkisten hyödykkeiden hinnat

nousevat nopeammin kuin hinnat yksityisessä sektorissa, ja lisäksi siinä eritellään tulonsiirtojen ja julkisten kulutusmenojen kasvu. Raportista käy ilmi, että vuosina 1950 — 77 koko ryhmän osalta julkisen talouden ekspansio on tapahtunut pelkästään tulonsiirtojen kasvuna ja julkisen kulutuksen osuus reaalisesti on kääntynyt laskuun, erityisesti jos otetaan huomioon julkisen sektorin suurempi inflaatio. Näyttäisi siis siltä, että vähitellen voimistuneet vaatimukset julkisen sektorin osuuden supistamisesta on toteutettu julkista kulutusta rajoittamalla, kun taas tulonsiirtoihin ei ole koskettu. Poikkeuksen tekee vain Suomi, jossa myös julkiset kulutusmenot ovat kasvaneet lievästi kansantuotetta nopeammin.

Mikäli taloudellinen kasvu tulevaisuudessa pysähtyy, mutta inflaatio jatkuu, eivät julkisten kulutusmenojen kasvumahdollisuudet näytä realistisilta, sillä julkisen sektorin suurempi inflaatio syö helposti menojen reaalisesta kasvuvarama.

Julkisiin kulutusmenoihin lasketaan myös korkeakoulujen toiminnan rahoitus. Ymmärtäen julkisen talouden budjettivastuun ja päätöksentekijöihin kohdistuvat paineet voidaan odottaa, että korkeakoulujen kehittämistavoitteiden toteuttaminen tulee olemaan vaikeata. Sellainen toivomus voidaan kuitenkin esittää, että julkinen talous varaisi yli inflaatiovauhdin menevää menojen kasvuvarama erityisesti opetukselle ja tutkimukselle, joiden kautta on mahdollista parantaa tuottavuutta ja päästä taloudelliseen kasvuun, joka vuorostaan voisi lisätä myöhemmin myös julkisen sektorin omia tuloja.

Haasteet korkeakoululle

Edellä on todettu korkeakoulun toimintaympäristön muutokset. Näissä olosuhteissa ympäristön haasteita korkeakoululle voidaan pitää poikkeuksellisen vaativina: on seurattava talouden muutoksia, kehitettävä uusia teorioita ja ratkaisuja tutkimuksen avulla ja muunnettava ne opetuspaketeiksi. Toisaalta tätä korkeakoulussamme on juuri tehty, ja koulun kehittyminen, monipuolistuminen ja modernisoituminen on ollut merkillepantavan johdonmukaista. Poikkeukselliseksi tilanteen tekee edessä olevina vuosina se, että tästä alkaen meidän on kyettävä vaativiin innovaatioihin ja tutkimuksen sekä opetuksen uudistuksiin saamatta paljonkaan lisää opettajia, tutkijoita ja aineellisia resursseja.

Huomiota herättävä piirre korkeakoulujen kehityksessä koko maailmassa on viime vuosikymmeninä ollut niiden pyrkimys laaja-alaisuuteen. Erityisesti jotkut yliopistot ovat pyrkineet tarjoamaan kursseja kaiken inhimillisen tiedon aloilta. On arvioitu, että keskimääräinen englantilainen yliopisto kaksinkertaisti kurssien sa tarjonnan vuosina 1965 — 75. Tällaiseen tuotevalikoiman lisäykseen pystynee hyvin harva tuotannollinen yritys.

Monet korkeakoulut ovat jo muuttaneet linjaansa. Ne ovat luopuneet tavoitteestaan olla yhtä vahva kaikilla aloilla toisten kanssa ja pyrkivät sen sijaan "erinomaisiksi huippukeskuksiksi" jollakin tietyllä alalla. Maininnan ansaitsee, että v. 1965 perustettiin Englannin hallituksen ja talouselämän tuella London Business

School perustamiskirjan mukaan johtamistaidon opetuksen huippukeskukseksi (center of excellence). Eräs sodanjälkeisen kauden menestyneimpiä yliopistoja lie-nee Carnegie-Mellon Pittsburghissa. Sen presidentti esitteli joitakin vuosia sitten yliopistonsa tavoitteita seuraavasti: "Me olisimme helposti voineet ajautua laaja-alaisuuteen, mutta teimme päätöksen, ettemme pyri tarjoamaan kaikkea jokaiselle. Kurseja on lisätty vain niissä tapauksissa, joissa niistä on varmasti hyötyä tehtävällemme antaa ammatillista koulutusta tai yleistä koulutusta päätöksenteossa". Tässä kiteytyvät itse asiassa onnistuneen tavoitteenasettelun periaatteet: korkeakoulun on syytä keskittyä tarkoin valikoidun kurssiohjelman tarjoamiseen ottaen joustavasti huomioon palvelustensa ulkoisten markkinain kysynnän ja oman kyvykkyytensä palvelusten tuottamisessa. Helsingin kauppakorkeakoulu näyttää edenneen varovasti opetusalaansa laajentaessaan. Vuosien varrella on yhteiskuntatieteellisten aineiden tarjontaa lisätty, mutta yhä edelleenkin koulumme on luonteeltaan pikemminkin kapea-alainen, eli juuri sen tyyppinen mitä vallitsevan käsityksen mukaan pidetään tarkoituksenmukaisena. Kuitenkin myös ns. pienten aineiden tarjoama monipuolinen yleissivistävä opetuspanos olisi saatava tähänastista tehokkaampaan käyttöön.

Markkinat, joita korkeakoulu palvelee, muodostuvat opiskelijoista ja heidän kauttaan koko yhteiskunnasta. Markkinain kehityksen ennakoiminen on tietysti altis virheille, mutta muodostaa kuitenkin ainoan perustan resurssien rationaaliselle allokoinnille tulevaisuudessa.

Entä sitten kyvykkäiden opiskelijoiden saanti? Siihen tuskin on muuta keinoa kuin että korkeakoulu pyrkii pysyttämään hyvän akateemisen maineen; että se tunnetaan erinomaisena sekä tutkimuksessa että opetuksessa.

Eteväen maineen saavuttaminen korkeakoulumaailmassa on aina todella pitkän ajan ponnistelujen takana. Resurssien saannin ollessa niukkaa etevämyyteen pyrkiminen on entistäkin vaikeampaa. Se edellyttää korkeakoululta kyvykkyttä tarvittaessa myös resurssien sisäisiin siirtoihin alalta toiselle — eli samaa muuntumisen kykyä kuin menestykselliseltä yritykseltä aina vaaditaan. Edelleen vaaditaan henkilöstöltä kyvykkyttä tehdä oikeita asioita: sopeuttaa kurssivalikoimaa muuttuvaan kysyntään ja innovoida opetuksessa ja tutkimuksessa — ei menettäville vaan kasvaville aloille.

Tässä esiteltyjen tausta-ajatusten pohjalta korkeakoulumme viime keväänä työtään aloitelleen PTS-toimikunnan tehtävää on pidettävä hyvin tärkeänä. Korkeakoulujen pitkän tähtäyksen suunnittelu on yleensä poikennut konventionaalisesta siinä, ettei se ole kiinnittänyt huomiota sisänpäin oman tehokkuutensa parantamiseen, vaan on keskittynyt enemmänkin ulospäin pyrkien sopeutumaan markkinain kysyntään ja tarjoamaan uusia kursseja. Tästä alkaen sisäiseen tehokkuuteen on kiinnitettävä paljon enemmän huomiota, mutta silti korkeimpien oppilaitosten tavoitteita ei voida määrittellä realistisesti muuten kuin arvioimalla sekä yhteiskunnan tarpeet että laitosten sisäinen tehokkuus.

Ollakseen todella menestyksellistä pitkän tähtäyksen suunnittelu vaatii perustakseen systemaattisen tutkimuksen korkeakoulun toimintaympäristön tulevista muutoksista. Sen pohjalta vasta voidaan identifioida keskeiset ongelmat ja tule-

vaisuuden mahdollisuudet, sekä määrittellä koulun tuleva linja. Edelleen on arvioitava ja esitettävä suositus siitä, millä aloilla korkeakoulu voisi olla komparatiivisesti vahva. On kehiteltävä mielekkäitä tavoitteita tutkimuksen ja opetuksen laadun parantamisen, innovaatioiden ja yhteiskunnallisten vastuiden alueilla. Vasta tämän jälkeen voidaan suosittelua strategioita näiden tavoitteiden saavuttamiseksi: miten esimerkiksi olemassa olevaa kurssitarjontaa olisi modifioitava, mitä uusia kursseja olisi perustettava ja mitä vanhentuneita kursseja olisi ehkä jätettävä pois.

Tutkimuksen tavoitteet

1980-luvun haasteet taloustieteelliselle tutkimukselle ovat mielenkiintoiset. Edellä on viitattu makroesimerkin avulla siihen, että tutkimukselta odotetaan ratkaisu-ehdotuksia nykyisistä kokonaistaloudellisista vaikeuksista ulospääsemiseksi ja harmonisen jakautuman määrittelemiseksi yksityisen ja julkisen sektorin resurssien käytössä. Kaikkien tieteenalojen edustajat voivat jatkaa tätä esimerkkien listaa.

Näillä näkökohdilla perustellen näyttää tarpeelliselta edessä olevina vuosina suunnata tutkimusta nimenomaan aloitteelliseksi ja keksimishakuiseksi ehkä liiaksikin referointiin ja marginaaliseen paranteluun tottuneen nykysuuntauksen sijasta. Itse asiassa tässä on kysymys tieteeseen kohdistuvan perusvaatimuksen, "innovatiivisuuden" korostamisesta. Erik Allardt on kirjoittanut tästä sattuvasti: "Olipa sisältö tieteessä mikä tahansa, se on siitä erikoinen, että sen oletetaan koko ajan muuttuvan ja uudistuvan. Tiede on tavallaan ainoa todella vallankumouksellinen sosiaalinen laitos: jolle se jatkuvasti muutu, siitä tulee aivan mitätöntä."

Korkeakoulussa tehtävälle tutkimukselle on sen lisäksi aina asetettava korkea laatuvaatimus. Sen pitäisi olla johtavaa ja aktiivista tutkimusta, joka tähtää tulevaisuuteen ja palvelee koko yhteiskunnan edistymistä. On hyvin ymmärrettävää, että akateeminen tutkimus pyrkii säilyttämään autonomisuutensa, sillä jos se esim. tekee vain mitä rahoittaja käskää, se menettää johtavan asemansa.

Toisaalta akateemisella tutkimuksella on omat vaaransa. Se saattaa helposti eristäytyä ympäristöstään käsittelemällä esim. aihepiirejä, joiden valinnan pääasiallisena kriteerinä on vain tieteellisen meriitin hankkiminen tutkijalle. Tämä on tietysti hyvin ymmärrettävää, koska akateemisten virkojen saaminen riippuu näistä meriiteistä, ja useimmat korkeakoulujen tutkijat tavoittelevat näitä virkoja.

Viime vuosina on monissa maissa alettu — luultavasti resurssien niukkuuden vauhdittamina — kiinnittää vakavaa huomiota tutkimustyön aihevalintaan myös korkeakoulujen piirissä. Korostaisin, ettei tässä ole kysymyksessä niinkään pyrkimys löytää nopeita vastauksia tämän päivän käytännön ongelmiin kuin pitkäjännitteisten läpimurtotutkimusten aikaansaamisesta eli uuden tiedon tuottamisesta tulevaisuudessa tärkeiksi katsottavilla alueilla. Ideaalisena tavoitteena on tällöin, että tämä uusi tieto olisi olennaista sekä teorianmuodostuksen että sovellustusten kannalta.

Eri tieteenalojen edustajista kootun asiantuntijaryhmän kokoaminen tekemään

aloitteita uusien lupaavien tutkimusprojektien käynnistämiseksi myös kauppa-korkeakoulun piirissä saattaisi olla hanke, jota lähitulevaisuudessa olisi kokeiltava.

Tutkimuksen luonteesta ei tällä hetkellä enää olla erimielisiä. Kansallisten "puhdetöiden" aika on ohi. Tutkimus on kansainvälistä ja vain pyrkimällä kansainvälisille foorumeille syntyy spontaani vuorovaikutus saman alan tutkijoiden kanssa yli rajojen. Näin toimien suomalainenkin tutkimus on alkanut tulla kansainvälisesti tunnetuksi ja toisaalta pienelle maalle on tästä se suuri etu, että täällä ollaan kykeneviä hyväksikäyttämään muualla tehtyä perus- ja soveltavaa tutkimusta. Kansainvälisesti huomattavan tieteellisen tason saavuttaminen ja sen ylläpitäminen ei luonnollisestikaan ole vaivatonta. Eräs keino tähän on resurssien keskittäminen, tutkijoiden yhteistyö ja yhteiset projektit, joita tässä korkeakoulussa on enenevässä määrin alettu perustaa.

Toiveita voidaan kiinnittää siihen, että esim. Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön lahjoituksen turvin ensi kesäkuussa pidettävä nuorten tutkijain kansainvälinen seminaari olisi omiaan koordinoimaan meillä tehtävää tutkimusta, auttaisi sen laadullisessa kohottamisessa ja avaisi uusia suhteita kansainväliseen tiedeyhteisöön. Ensimmäisen seminaarin menestyksellisyys olisi tärkeätä sen seikan varmistamiseksi, että tästä instituutiosta tulisi vuosittain toistuva, tietenkin niin, että aihepiirit ja osanottajat voivat vaihtua.

Tutkimuksen rahoitus budjettivarojen ehtyessä

Mainitsin edellä, että julkisen talouden ekspansion pysähtyminen muodostaa huolestuttavan uhkan korkeakouluopetuksen määrälliselle ja laadulliselle kehittämiselle. Kansakunnan tulevaisuuden kannalta on kohtalokasta se, että korkeakouluissa tehtävä perus- ja soveltava tutkimus jäisi vaille riittäviä voimavaroja. Juuri tutkimuksen on todettu viime vuosikymmenien aikana muodostaneen uusien tuotantoalojen synnyn, tehokkuuden ja tuotannon kasvun perustan.

Joka tapauksessa tutkimustoiminnan kasvumahdollisuuksien turvaamiseksi ja tutkimuksen laadun kohottamiseksi on aktiivisesti etsittävä myös muita keinoja. Luonnollisena sellaisena mahdollisuutena tulee tällöin eteen yhteistoiminta muiden korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Vaikka korkeakoulututkimuksen tulee ensisijaisesti olla tieteen yleistä kehitystä seurailevaa, autonomista ja analyttisen välineistön kehittämiseen pyrkivää, mitään ristiriitaa ei pitäisi olla myöskään yhteistyölle oman koulumme tutkijain ja talouselämän tutkimusyksikköjen, tutkimuslaitosten ja yritysten tutkimusta harjoittavien osastojen kanssa, joiden tavoitteena luonnollisesti on korostetummin soveltava tutkimus päätöksenteon avuksi ja toimintojen kehityksen turvaamiseksi.

Yhteiset projektit ja seminaarit voisivat palvella molempia intressiryhmiä, joilla on varmasti opittavaa toisiltaan, ja yhteistyön tuloksena voidaan odottaa tutkimuksen tasonkin nousevan.

Hallinnon ongelmia

Korkeakoulun perustehtävät ovat opetus ja tutkimus, mutta näiden ohella hallinto on 1970-luvulta alkaen vaatinut yhä enenevässä määrin opettajien ja tutkijoiden aikaa. Vuodelta 1975 laaditun selvityksen mukaan esim. professorin ajasta 26 % kului hallintotehtäviin.

1970-luvulla uudistettu korkeakoulumme hallinto on pääpiirteittäin koettu toimivaksi ja sen suuriin etuihin on laskettu kuuluvaksi sen sallima eri ryhmien laaja osallistumismahdollisuus hallintoon.

Tampereen yliopistossa on valmistunut opetusministeriön rahoittamana tutkimus, jonka ensimmäisessä osassa on selvitetty alihallinnon ongelmia ja kehittämistarpeita ja viime vuoden lopulla ilmestyneessä osassa samoja aihepiirejä keskuks-hallinnon osalta. Tutkimuksen piiriin on kuulunut myös Helsingin kauppakorkeakoulu, minkä vuoksi eräät tutkimuksen johtopäätökset ovat myös meidän yhteisöämme kiinnostavia.

Ei liene mikään yllätys se, että kun hallinnonuudistuksen tarkoitus oli vähentää hallinnon rasittavuutta ja sallia tieteellisen koulutuksen saaneen henkilöstön omistautua pääasiallisesti opetus- ja tutkimustyöhön, lopputulos on ollut lähes päinvastainen. Uudessa hallinnossa akuuteimmaksi ongelmaksi on todettu juuri hallinnon rasittavuus, sen kasautuminen nimenomaan professorikunnalle, vieläpä kasautuminen tämän ryhmän sisällä.

Uuden hallinnon moniportaisuus ja asioiden moninkertainen käsittely on yleisesti koettu turhana työnä. Hallinto on nykyisellään liiaksi pelkkää hallinnon tekniikkaa. Opetus- ja tutkimushenkilöstö ei ole kasvaneiden hallintotehtävien vuoksi voinut entisessä määrin keskittyä varsinaiseen työhönsä, joskin toisaalta tämän ryhmän asiantuntemuksen hyväksikäyttö on ollut eduksi hallinnon sujumiselle.

Hallinnon ongelmat luonnollisesti painottuvat eri korkeakouluissa eri aloille ja tasoille, minkä vuoksi Tampereenkin tutkimus suosittelee, ettei "epäkohtien poistamisessa tule pyrkiä yhdenmukaisiin ratkaisuihin".

Asetus Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta on ollut voimassa seitsemän vuotta. Itse hallintomallin muuttamiseen ei mielestäni ole aihetta, mutta on aika käynnistää hallinnon rationalisointiin tähtäävä selvitys- ja suunnittelutyö. Tavoitteena on ennen muuta pyrkimys tehokkuuteen ja rutiinipäätöksenteon nopeuttamiseen, ajan varaaminen korkeakoulun toiminnan kannalta keskeiselle päätöksenteolle sekä hallintoon kuluvan kokonaisajan vähentäminen. Tällä tavalla toimien olisi toivottavasti saatavissa lisää aikaa korkeakoulun keskeisille toiminnolle: opetukselle, tutkimukselle ja opiskelulle.

Alkavan lukuvuoden tehtävistä on ehdottomasti kiireellisin uuden tutkinnon toimivuuden arviointi ja mahdollisten korjaustoimenpiteiden suunnittelu. Ajankohta tähän on luonteva: uuden tutkintoasetuksen mukaan on nyt opiskeltu neljä vuotta, ja ensimmäiset uudet ekonomit ovat jo valmistuneet ja lähiaikoina on heitä pyrkimässä enemmänkin työmarkkinoille. On syytä arvioida, miten tavoitteet on saavutettu ja mitä on jäänyt saavuttamatta. Erityisesti koulutusohjelmien sisältö ja

luonne on uudelleen tutkittava ja tarpeelliseksi katsotut muutokset on tehtävä.

Hyvät kuulijat!

Edellä olen ehkä liikaakin painottanut korkeakoulun ulkopuolelta uhkaamassa olevia depressiopaineita. Alistuminen ei ole oikea tapa kohdata vaikeuksia. Niitä vastaan on taisteltava tahdon aseina. Korkeinta opetusta eteenpäin vietäessä tarvitaan aina uskoa oman tehtävän tärkeyteen, rohkeutta ja toimeliaisuutta.

Lopuksi totean, että tänä vuonna 70 vuotta täyttänyt korkeakoulu on etenkin 1970-luvulla perusteellisesti uudistunut ja varmasti kykenevä sopeutumaan ajan vaatimuksiin. Onhan se tänä aikana siirtynyt valtion korkeakouluksi, saanut uusia toimitiloja, uuden hallinnon, uudistetun tutkinnon, jatkokoulutusohjelman sekä perustutkimuksen laitoksen, joitakin esimerkkejä mainitakseni. Mieluisa tehtäväni onkin tässä yhteydessä kiittää kansleri Jaakko Honkoa, joka rehtorikautenaan oli keskeisellä tavalla tätä kehitystä ohjaamassa. Merkillä pantava on myös se hyvä henki, joka korkeakoulussa on vallinnut jopa silloinkin, kun muualla yhteiskunnassa on ollut levotonta. Kiitän myös edeltäjäni Veikko Leivoa hänen tarmokkaasta työpanoksestaan korkeakoulun hyväksi. Olemme iloisia siitä, että molemmat jatkavat tärkeillä paikoillaan edelleen työtään korkeakoulun hyväksi.

Toivotan korkeakoulun opettajat, muun henkilökunnan ja opiskelijat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta. Erityisesti haluan nämä toivotukset osoittaa uusille opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Helsingin kauppakorkeakoulussa.

SISÄLLYSLUETTELO

I HALLINTO, OPETTAJAT, LAITOKSET SEKÄ VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT 31.5.1981

Hallinto

Valtuusto	11
Hallitus	12
Kansleri	12
Rehtorit	12
Opetus- ja tutkimusneuvosto	13

Opettajakunta

Varsinaiset professorit	14
Apulaisprofessorit	15
Dosentit	15
Yliassistentit	16
Lehtorit	17
Opettajat	18
Assistentit	20
Eläkkeellä olevat opettajat	22

Tutkimuksen ja opetuksen laitokset

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos	23
Laskentatoimen laitos	23
Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos	23
Kansantaloustieteen laitos	24
Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos	24
Menetelmätieteiden laitos	24
Kielten laitos	25
Perustutkimuksen laitos	25

Yleiset laitokset

Kirjasto	26
Laskentakeskus	27
Kielistudiokeskus	27
Kuvalaitos	28

Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto	28
Hallintovirasto	28
Hallintotoimisto	28
Kirjoituskeskus	28

	Taloustoimisto	28
	Opintotoimisto	29
	Vahtimestarit	29
	Puhelinkeskukset	29
	Opastus ja vaatteidenvartijat	30
	Konemestari ja talonmiehet	30
	Siivoojat	30
	Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt	31
II	YLEISIÄ TIETOJA	
	Hallintoa koskevia tapahtumia	33
	Kansleri ja rehtorit	33
	Keskushallinto	33
	Laitoshallinto	34
	Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunta	34
	Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö	35
	Virat ja toimet	35
	Opiskelijavalinta	38
	Kesäopetus	39
	Ulkomaiset luennoitsijavieraat	39
	Julkaisusarja	39
	Liikunta	41
	Lahjoitukset	42
	Stipendivarat	42
	Kirjasto	43
	Laskentakeskus	45
	Kielistudiokeskus	46
	Kuvalaitos	46
	Kansainväliset toiminnot	47
III	TUTKIMUSTOIMINTA SEKÄ JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUS	
	Tutkimustoiminta	49
	Jatkokoulutus	51
	Jatkokoulutusohjelma	51
	Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA)	52
	Perustutkimuksen laitos	53
	Täydennysopiskelu	53
	Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)	53
	Toimintakertomus Mikkelissä toteutetusta pienten ja keskisuurten yritysten johtamiskoulutuksesta lukuvuonna 1981—1982	54
	PRODEC, Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelma	55
IV	OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUOLELLA	59

V	TILASTOLLISIA TIETOJA	
	Opiskelijoiden lukumäärä	81
	Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1982 ...	81
	Korkeakoulun menot ja tulot v. 1981	82
	Menot tulo- ja menoarvion momenttien mukaan eriteltyinä v. 1981	82
	Tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus v. 1981	82
	Tulot v. 1981	82
VI	OPPIARVOT JA TUTKINNOT	
	Kauppätieteiden tohtorin tutkinto	83
	Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto	83
	Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto	83
VII	STIPENDIT	
	Valtion opintotuki	93
	Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön ja Helsingin kauppakorkeakoulun eri rahastojen apurahat	93
	Muut rahastot	96
	VUOSIKYMMENEN HAASTEET TALOUSTIETEELLE JA KORKEAKOULULLE	
	Puhe, jonka rehtori, professori Arvi Leponiemi piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 4.9.1981	99